

**ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙГ ДҮГНЭХ ХУУДАС**

1. Төсөл хэрэгжүүлэгч аж ахуйн нэгжийн нэр: Тэлмэн ресурс ХХК
2. Төслийн байршил: Өмнөговь аймгийн Гурвантэс сум, Бага овоо баг
3. Огноо: 2026.03.27

**ТЭЛМЭН РЕСУРС ХХК-ИЙН 2025 ОНЫ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ
БИЕЛЭЛТИЙГ ДҮГНЭХ ХУУДАС**

№	Бүрэлдэхүүн хэсгүүд	Авсан байвал зохих оноо	Биелэлтийн оноо	Тайлбар, үндэслэл
1	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний биелэлт	20	18,5	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах, хамгаалах арга хэмжээний хүрээнд 20 ажил төлөвлөж Агаарын чанар үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах ажил 100% Хөрсөнд үзүүлж болзошгүй сөрөг нөлөөлөл, түүнийг арилгах арга ажил 80% (5 ажил төлөвлөж 4 ажил 100%, Тээврийн хэрэгслээс шатах тослох материал асгахаас сэргийлэх. Асгарсан тохиолдолд түргэн шуурхай сэргийлэх арга хэмжээ авах сургалтаар орж ажилтнуудад мэдлэг олгох сургалт ороогүй) Усан орчинд үзүүлж болзошгүй сөрөг нөлөөллийг бууруулах 4 ажил төлөвлөж 3 ажил 100%, Ус ашиглах болон хаягдал усны дүгнэлтийг жил бүр гаргуулж, зөвшөөрөл авч гэрээ байгуулаг ажиллах ажил 50% (хаягдал усны гэрээ байгуулах ажил хийгдээгүй)87,5%, Амьтан, ургамалд үзүүлж болзошгүй сөрөг нөлөөлөл, түүнийг арилгах арга ажил 100% Нийгмийн нөлөөллийг бууруулах ажил 100% /Нийт хэрэгжилт 92,5/
2	Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөний биелэлт /техникийн нөхөн сэргээлт, биологийн хөхөн сэргээлт, татан буулгах, хаалтад	30	27.5	Нийт 4 ажил төлөвлөж 3 ажлыг 100% хэрэгжүүлсэн (2024 онд өрөмдсөн цооногийн хаягдлын сангийн нөхөн сэргээлт зохих журмын дагуу хийх ажил 30%)

	бэлтгэх/			/Нийт хэрэгжилт 82,5%/
3	Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэх хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	10	10	төлөвлөөгүй
4	Нүүлгэн шилжүүлэх нөхөн олговор олгох арга хэмжээний биелэлт	5	5	төлөвлөөгүй
5	Түүх соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний биелэлт	5	5	Нийт 2 ажил төлөвлөж бүрэн хэрэгжүүлсэн /Нийт хэрэгжилт 100%/
6	Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	10	10	Нийт 6 ажил төлөвлөж бүрэн хэрэгжүүлсэн /Нийт хэрэгжилт 100 %/
7	Хог, хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	5	4	Нийт 5 ажил төлөвлөж 4 ажлыг 100% хэрэгжүүлсэн (Нийтийн эдэлбэр 50 метр газрыг хог хаягдлыг цэвэрлэж байх гэсэн ажил хийгдээгүй) /Нийт хэрэгжилт 80%/
8	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн биелэлт	5	4	Нийт 7 ажил төлөвлөж 5 ажил 100%, (хөрсний ерөнхий шинжилгээ 5 авахаас 2 авч 40%, хөрсний бохирдлын шинжилгээ 6 авахаас 2 авч 33% хэрэгжүүлсэн). /Нийт хэрэгжилт 81,8 %/
9	Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний биелэлт	5	3.1	Нийт 4 ажил төлөвлөж 2 ажлыг 100% хэрэгжүүлж (Байгаль орчин хариуцсан хэлтэс, нэгж байгуулах ажил хийгдээгүй, БОГ-с зохион байгуулсан сургалтад хамрагдаагүй 50%,) /Нийт хэрэгжилт 62,5%/
10	Айман сум орон нутгийн төр захиргааны байгууллагын шаардлагаар хийсэн ажил болон нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөөний биелэлт	5	5	Төлөвлөгөөнд 3 ажил төлөвлөж бүрэн хэрэгжүүлсэн. /Хэрэгжилт 100%/
	Дүн (арифметик дундаж)	100	92.1	Хангалттай

Тэлмэн ресурс ХХК нь 2025 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан 8-н бүрэлдэхүүн ажил төлөвлөж 92,1 оноотой хангалттай хэрэгжүүлсэн гэж дүгнэв.

Комиссын дарга:

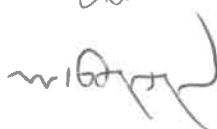


Х.Отгонмөнх
/БОГ-ын дарга/

Нарийн бичгийн дарга:



Гишүүд:



Хүлээн зөвшөөрсөн:



Т.Пунсанцогвоо
/БОГ-ын Хүрээлэн буй орчин,
байгалийн нөөцийн удирдлага,
хяналт шалгалтын хэлтсийн
даргын үүргийг хавсран
гүйцэтгэгч/

Д.Ичинноров
/БОГ-ын БОХУ-ын байцаагч /

А.Бүжин
/Гурвантэс сумын БОХУ-ын
байцаагч/

Э.Төгсбилэг
/Гурвантэс сумын Байгаль
хамгаалагч/

Б.Эрдэнэбаатар
/Гурвантэс сумын Бага-овоо
багийн Засаг дарга/

Г.Билгалдвар
/Тэлсэн ресурс ХХК-ний байсан
/ орны менежер

Агуулга

ТӨСӨЛ ХЭРЭГЖҮҮЛЭГЧИЙН МЭДЭЭЛЭЛ	7
НЭГ. ТӨСЛИЙН ТАНИЛЦУУЛГА	8
1.1 Ашиглаж байгаа техник технологи	10
1.2 Хайгуулын үйл ажиллагаанд ашигласан тоног төхөөрөмж	10
1.3 Туршилт олборлолтын үйл ажиллагаанд ашиглагдаж буй тоног төхөөрөмж, барилга байгууламж	17
1.4 2025 оны хайгуулын ажлын хүрээнд хийгдсэн ажлууд	21
1.5 Ажиллах Хүчний мэдээлэл	21
1.6 Кемп төлөвлөлт	26
ХОЁР. ТӨСӨЛ ХЭРЭГЖИЖ БУЙ НУТГИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧИН, НИЙГЭМ ЭДИЙН ЗАСАГ ТӨЛӨВ БАЙДЛЫН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА	27
2.1 Байгаль орчны төлөв байдал	27
2.2 Гурвантэс сумын нийгэм, эдийн засаг	28
ГУРАВ. ТӨСЛИЙН ГОЛ БА БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ	31
3.1 Байгаль орчинд нөлөөлөх гол нөлөөллүүд	32
3.2 Төслийн технологи ажиллагаанаас үүсэж болзошгүй нөлөөлөл	32
ДӨРӨВ. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫГ ХАМГААЛАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГОЛ ЗОРИЛТ, ХАМРАХ ХҮРЭЭ	34
4.1 Байгаль орчныг хамгаалах зорилго, зорилт	34
4.2 Хамрах хүрээ	34
ТАВ. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	35
5.1 Агаар орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах	35
5.1.1 Төслийн үйл ажиллагааны нөлөөгөөр үүсэх тоос шороо болон хорт хий, үнэр агаар орчныг бохирдуулах	35
Салхи ихтэй болон автомашины хөдөлгөөн ихтэй үед тоосжилт дарах усалгаа хийсэн	38

5.1.2 Метан хий туршилтаар олборлох үед үйл ажиллагаанаас үүдэн агаар орчныг бохирдуулах нөлөөллийг бууруулах	39
5.1.3 Тоног төхөөрөмж болон тээврийн хэрэгслийн тохиргоо, бүрэн бүтэн байдлыг хянах	40
5.2 Хөрс, ургамлан бүрхэвчид үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах	42
5.2.1 Өрмийн шингэн хаягдлаар бохирдох	42
5.2.2 Ухсан нүхэнд хүн, мал унаж гэмтэх аюул үүсэх	43
5.2.3 Газар шорооны ажлаас үүдэн хөрс газрын хэвлий эвдрэхээс сэргийлэх	44
5.2.4 Төслийн дотоод болон гадаад тээвэрлэлт, автомашины хөдөлгөөнөөс хөрс эвдрэлд өртөх, бохирдох	44
5.3 Усан орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах	46
5.3.1 Газрын доорх усны нөөцийн болзошгүй бохирдол, хомсдол	46
5.3.2 Усны эх үүсвэрийг нэмэгдүүлэх	47
5.3.3 Усны ашиглалтыг баталгаажуулах	50
5.4 Амьтаны аймагт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах	55
5.5 Ургамлан орчин	57
5.6 Нийгмийн нөлөөллийг бууруулах	59
ЗУРГАА. НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	66
6.1 Техникийн нөхөн сэргээлт	66
Цооногуудын амсрыг таглах, аюулгүй болгох	66
Цооног хаасан акт үйлдэх	67
6.2 2024 онд өрөмдсөн цооногийн хаягдлын сангийн нөхөн сэргээлтийг зохих журмын дагуу хийх 67	
6.3 Биологийн нөхөн сэргээлт	69
ДОЛОО. ТҮҮХ, СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	71
НАЙМ. ОСОЛ ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	72
Цаг агаарын урьдчилсан мэдээг авч үйл ажиллагаатайгаа уялдуулах	72
Аюул ослоос урьдчилан сэргийлэх, ослын үед авах арга хэмжээнүүдийн талаар мэргэжлийн байгууллагаас зөвлөгөө авах, хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааны талаар сургалт зохион байгуулах	73
Ариутгал халдваргүйжүүлэлт тогтмол хийх	74
Хөдөлмөр хамгааллын хувцас хэрэглэлээ бүрэн өмсөх	75
Галын аюулаас урьдчилан сэргийлэх сэргэлт зааварчилгаа өгөх, гал хамгаалах хэрэгсэл бүрэн байрлуулах	76
ЕС. ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	78

АРАВ. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨР	82
АРВАН НЭГ. УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ.....	85
Байгаль орчны менежмент төлөвлөгөө ба түүний биелэлтийн тайланг боловсруулах	86
БОАЖЯ болон аймгийн БОАЖГ-аас зохион байгуулсан сургалт, семинарт хамрагдах	87
Ажиллагсдыг эрүүл мэндийн үзлэгт хамруулах	88
АРВАН ХОЁР. БОМТ-НИЙ БИЕЛЭЛТИЙГ НӨЛӨӨЛЛИЙН БҮСИЙН ОРШИН СУУГЧИД, ОРОЛЦОГЧ ТАЛУУДАД ТАЙЛАГНАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ.....	90
Цахим тайлан.....	91
Орон нутгийн удирдлага, хөндлөнгийн хяналт, олон нийтэд тайлагнах.....	91
БҮЛЭГ. 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ НИЙТ ЗАРДАЛ	94

ЗУРГИЙН ЖАГСААЛТ

Зураг 1. Хайгуулын талбайн ерөнхий байршил.....	9
Зураг 2. 2025 оны Хайгуулын цооногийн байршил.....	9
Зураг 3. Австрали улсаас оруулж ирсэн HQ голчтой бортогонууд	11
Зураг 4. Тэлмэн Ресурс ХХК-ийн угсарсан PQ хэмжээтэй лабораторын зориулалттай ашиглах бортого	11
Зураг 5. “Тэлмэн Ресурс” ХХК-ийн угсарсан лабораторын зориулалттай ашиглах тус бүр нь 14 ш бортого агуулах хүчин чадалтай хөөсөн ванн	12
Зураг 6. Нүүрсний хийн эзлэхүүн хэмжигч 250 мл-ийн цилиндр болон агуулагч шилэн цилиндерээс бүрдсэн багаж	13
Зураг 7. Хөдөлгөөнт лабораторийн зориулалттай ашиглагдсан чиргүүл.....	14
Зураг 8. Хөдөлгөөнт лабораторид 5 ширхэг дээж хадгалах дулаан баригч хөөсөн ванн суурилагдсан ба HQ бортого 46 ширхэг, PQ бортого 10 ширхэг, дээжний бичиглэл хийх болон хэмжилт хийх цилиндрууд, жин хэмжүүр бусад багаж хэрэгслүүд суурилагдсан.....	14
Зураг 9. Өрмийн машины зураг.....	16
Зураг 10. Нарийн сухайтын нүүрсний ордын талбайн нүүрсний давхаргын метан хийн туршилт- олборлолтын 7 цооногийн байршлын бүдүүвч зураг. LF_07 - 2025 онд өрөмдсөн цооногийн байршил	21
Зураг 11. Туршилт олборлолтын цооног өрөмдлөгийн ажлын үе	19
Зураг 12. Өрөдлөгийн талбайн зураг.....	19
Зураг 13. Туршилт олборлолтын цооногийн амсрын байгууламж.....	20

Зураг 14.Талбайн хяналтын оффис	20
Зураг 15. Туршилт олборлолтын цооног шавхагдаж олборлогдсон хий болон усны хэмжээ, урсгалын хурд, гидростатик даралтын утгыг хянах Scada системийн программ хангамжийг суулгасан хяналтын компьютер	21
Зураг 16. Кемпийн ерөнхий харагдах байдал.....	26
Зураг 17. Хайгуулын талбайн түр кемп	27
Зураг 18. Зориулалтын авто зогсоол, замын тэмдэг тэмдэглэгээ байршуулсан байдал.....	35
Зураг 19. Замын тэмдэг байршуулсан байдал.....	36
Зураг 20. Нэгдсэн хог хаягдлын цэг	37
Зураг 21. Туршилт олборлолтын талбай дахь түр хаягдлын цэг	37
Зураг 22. Бохирын худгын ариутгалд ашиглаж буй био задлагч.....	38
Зураг 23. Зам талбайн тоос дарах усалгаа хийж буй байдал.....	39
Зураг 24. Тасралтгүй бамбарлаж байгаа зураглал.....	39
Зураг 25. Тоног төхөөрөмжийн өдөр тутмын үзлэгийн хуудас	41
Зураг 26. Тээврийн хэрэгслийн байнгийн үзлэг шалгалтын хуудас.....	41
Зураг 27. Туршилт – олборлолтын цооног өрөмдлөгийн шингэн хаягдлын сан.....	42
Зураг 28. Шингэн хаягдлын сан байгуулан аюулгүй байдал хангасан.....	43
Зураг 29. Өрөмдлөгийн нүхэнд шувуу орохоос хамгаалсан тор хийсэн байдал.....	43
Зураг 30. Талбайн бэлтгэлийн үйл ажиллагааны үед гарсан өнгөн хөрс хөдгөлсөн байдал	44
Зураг 31. Асгаралтын талаар сургалт орж буй байдал	44
Зураг 32. Орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах зүрилгоор хийсэн хурд сууруулах арга хэмжээ.....	45
Зураг 33. Сургалтын бүртгэл.....	46
Зураг 34. Цооног өрөмдөх үлгэрчилсэн схем.....	47
Зураг 35. Үрсэлгээ явуулж эхэлсэн үеийн зураглал	48
Зураг 36. Туршилтын дараах хөрсний шинжилгээний үр дүн	49
Зураг 37. Туршилтын дараах байцааны ургалтын харьцуулалт	49
Зураг 38. Хөрсний шинжилгээний дүгнэлт.....	50
Зураг 39. Механик тоолуурын өдөр дутмын гар бүртгэлийн хуудас.....	50
Зураг 40. Жишээ болгон 2025 оны 10 сарын усны хэрэглээ баталгаажуулалтын акт оруулав	51
Зураг 41. Тушилт олборлолтын цооногт суурьлуулаад байгаа тоолуурын баалгаажуулалтын гэрчилгээ.....	52
Зураг 42. Тоолуур суурьлуулсан акт болон гүйцэтгэгч байгууллагын тусгай зөвшөөрлийн хуулбар	53

Зураг 43. LF_05 цооног орчмын зураг болон тоолуур суурьлуулсан байдал.....	53
Зураг 44. LF_04 цооног орчмын зураг болон тоолуур туурьлуулсан байдал.....	54
Зураг 45. LF_06 цооног орчны зураг болон тоолуур суурьлуулсан байдал	54
Зураг 46. Эмчийн ус хэмээх газарт хөв цөөрөм байгуулж байх үеийн зураглал.....	55
Зураг 47. Морит хайрхан хэмээх газарт хөв цөөрөм байгуулж байх үеийн зураглал	56
Зураг 48. Жижиг торон хашааг суурьлуулсан байдал	57
Зураг 49. Байгаль орчны зааварчилгаа өгсөн баталгаажуулалтын хуудас	58
Зураг 50. Замын тэмдэг тэмдэглэгээ байршуулсан байдал	59
Зураг 51. Орон нутаг хөгжүүлэх урамшууллын гүйлгээний баримт.....	60
Зураг 52. Тэтгэлэг олгох талаар сурагдах танилцуулж байна.....	61
Зураг 53. Туршилт олборлолтын ойр орчмыг хааж хагасан байдал	67
Зураг 54. Нөхөн сэргээлтийн үйл ажиллагаа хойшлуулах албан хүсэлт.....	68
Зураг 55. Мод тарих үеийн зураг 10 сарын 15	69
Зураг 56. Өдөр дутмын ажил гүйцэтгэхэд цаг уурын тохиромжтой байдлын талаарх мэдээллийг ажилчидад мэдээллэж буй байдал.....	72
Зураг 57. Нийт ажилчидад гамшигаас хамгаалах арга хэмжээний талаар сургалт зааварчилгаа өгч буй байдал.....	73
Зураг 58. Ариутгалд ашиглаж буй бодис (Гипохлорт хүчил, Жавелин, Хлорамин)	74
Зураг 59. Ариутгал халдваргүйжүүлэлт хийж байх үеийн зураглал	74
Зураг 60. Ажилчидыг хувцас хэрэглэлээр бүрэн хангасан байдал.....	75
Зураг 61. Галын сарайг туршилт олборлолтын талбайд 7, ажилчидын кемпд 5 -г байрлуулаад байна.	76
Зураг 62. Хог хаягдлыг ангилан ялгаж түр хадгалах зориулалтын сав	78
Зураг 63. Хатуу хог хаягдлын бүртгэл.....	79
Зураг 64. Шингэн хог хаягдал тээвэрлэх үеийн зураг.....	79
Зураг 65. Хаягдал тос болон түлш түр хабгалах цэг.....	80
Зураг 66. Аюултай хог хаягдал нийлүүлсэн акт.....	80
Зураг 67. Байгаль орчны мэргэжилтэн сургалтанд хамрагдсан сертификат.....	87
Зураг 68. Эрүүл мэндийн үзлэгийн төлөвлөгөө.....	88
Зураг 69. Төлөөлөгчид төслийн талбайтай танилцаж буй байдал	92

ХҮСНЭГТИЙН ЖАГСААЛТ

Хүснэгт 1. Төслийн үйл ажиллагааны явцад байгаль орчинд нөлөөлөх нөлөөлөл	32
Хүснэгт 2. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө	62

Хүснэгт 3. Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө	70
Хүснэгт 4. Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	71
Хүснэгт 5. Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө	77
Хүснэгт 6. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө	81
Хүснэгт 7. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр	83
Хүснэгт 8. Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага, зохион байгуулалтын зардал	89
Хүснэгт 9. БОМТ- ийн биелэлтийг нөлөөллийн бүсийн оршин суугчид оролцлогч талуудад тайлагнах төлөвлөгөө	93
Хүснэгт 10. 2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний нийт зардал, төг	94

ТӨСӨЛ ХЭРЭГЖҮҮЛЭГЧИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

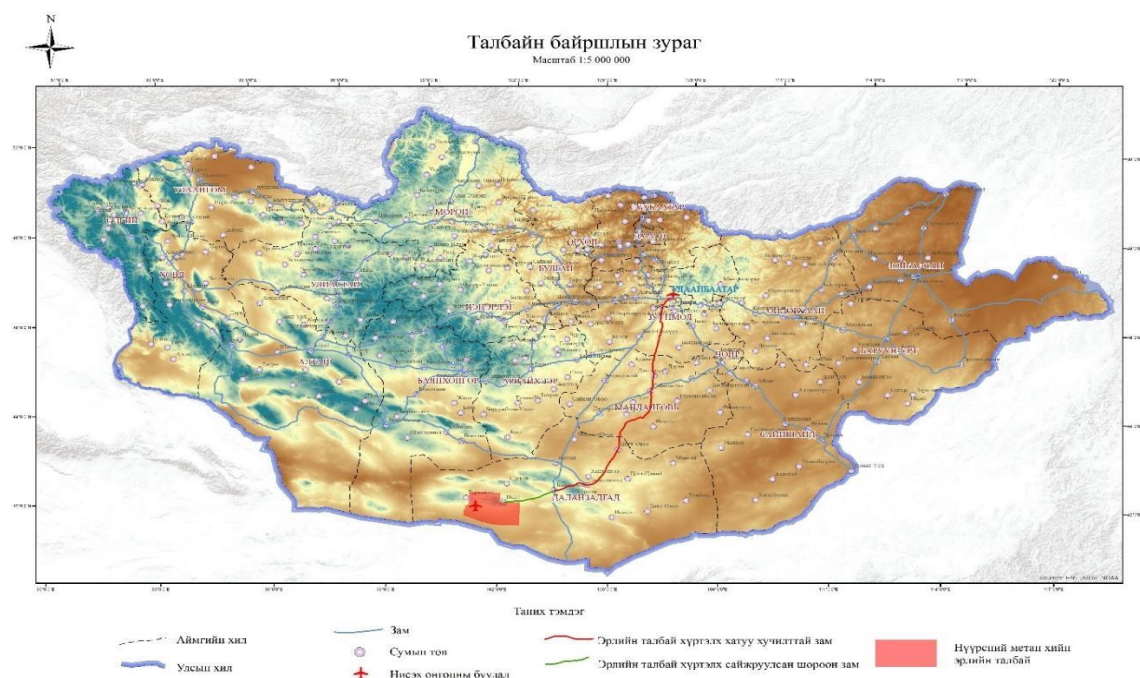
Д/д	Төслийн нэр	“Гурвантэс-XXXV” нүүрсний давхаргын метан хийн хайгуул, туршилт олборлолтын үйл ажиллагаа.
1.1	1. Төсөл хэрэгжүүлэгч аж ахуй нэгжийн нэр	“Тэлмэн ресурс” ХХК
	2. Аж ахуй нэгжийн Улсын бүртгэлийн дугаар	9019097333
	3. Аж ахуй нэгжийн үйл ажиллагаа	09100 Уламжлалт бус газрын тос (нүүрсний давхаргын метан хий) хайх, туршилтаар олборлох.
	4. Төсөл хэрэгжүүлэгчийн хаяг	Баянзүрх дүүрэг, Намянжүгийн гудамж, Нийслэл төв, 9 дүгээр давхар
	5. Захиралын нэр, утас, цахим шуудангийн хаяг	Гүйцэтгэх захирал Ц. Наран – Учрал Утас: 976-7777-3373 ts.naranuchral@tmkenenergy.com.au
	6. Мэргэжилтний нэр утас, цахим шуудангийн хаяг	Г. Билэгдэмбэрэл Утас: 86882686, g.bilegdemberel@tmkenenergy.com.au
1.2	1. Төслийн нэр	Гурвантэс XXXV төсөл
	2. Төсөл хэрэгжих байршил	Өмнөговь аймгийн Гурвантэс, Ноён сумдын нутагт
	3. Төслийн ангилал	Хайгуул
	4. Төсөл эхэлсэн огноо	2021.09.08 Хайгуулын тусгай зөвшөөрөл авсан.
	5. Төсөл хэрэгжих хугацаа	2021-2031 он
	6. ТЭЗҮ баталсан огноо	2021.07.27 Гурвантэс-XXXV талбайд нүүрсний давхаргын метан хийн хайгуул, ашиглалтын үйл ажиллагаа эрхлэх талаар ашигт малтмал газрын тосны газар болон Тэлмэн Ресурс ХХК-ийн хооронд байгуулсан бүтээгдэхүүн хуваах гэрээ / Хавсралтаар оруулсан /
	7. Тухайн жилийн ажиллах хүчний тоо	40-60 / 40 хүн ростерийн ажилтнууд, 20 хүн зочид төлөөлөгчид /
	8. Урьд оны хийсэн ажлын хэмжээ	2023 онд “МАК”-ийн нүүрс ангилан ялгах талбайн дэргэд туршилт олборлолтын 3 цооног өрөмдсөн. 2024 онд мөн адил 3 цооног өрөмдөж нийт 6 туршилт олборлолтын цооногийн үйл ажиллагаа хэвийн үргэлжилж байна.
	9. Тухайн жилд хийгдсэн ажил	2025 онд хайгуулын 3 цооног, туршилт олборлолтын 1 цооног өрөмдсөн.

НЭГ. ТӨСЛИЙН ТАНИЛЦУУЛГА

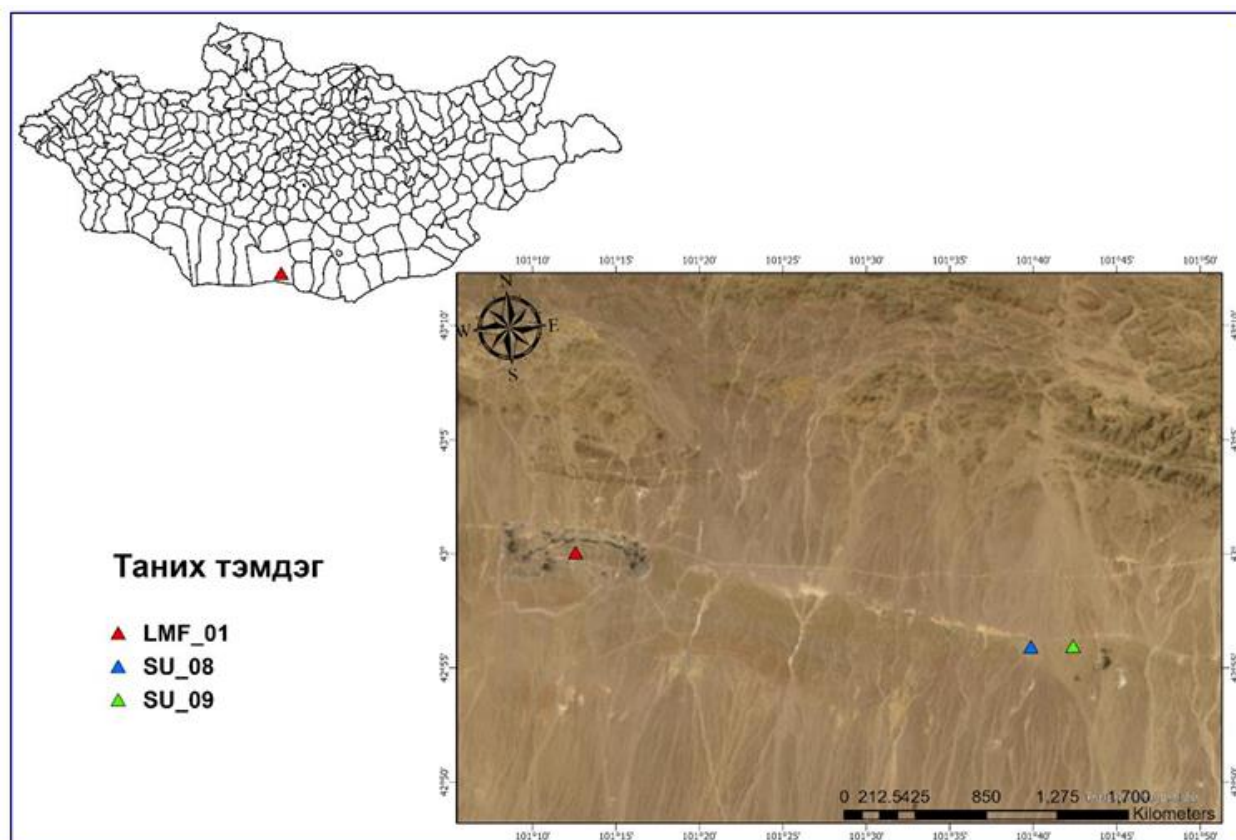
Тэлмэн Ресурс ХХК нь 2013 онд үүсгэн байгуулагдсан. 2019 онд Өмнөговь аймгийн Гурвантэс, Ноён сумдын нутгийг хамарсан талбайд нүүрсний давхаргын метан хийн (НДМХ) эрлийн ажлын гэрээ байгуулан 2021 онд эрлийн ажлыг гүйцэтгэж тайлан хамгаалсан. Тэлмэн Ресурс ХХК нь тус талбайд Засгийн газрын 203 дугаар тогтоолын дагуу нүүрсний давхаргын метан хийн БҮТЭЭГДЭХҮҮН ХУВААХ ГЭРЭЭ -г 2021 оны 7 сарын 27 -ны өдөр Ашигт Малтмал, Газрын Тосны Газартай байгуулж, 2021 оны 9 сарын 8 -ны өдөр ГУРВАНТЭС-XXXV нэртэй хайгуулын тусгай зөвшөөрөл аван хайгуулын ажлаа эхлүүлсэн.

Манай байгууллага байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө (БОМТ)-ний хүрээнд 2022 онд 5163 ам.доллар, 2023 онд 4738 ам.доллар, 2024 онд 12,800 ам.доллар зарцуулсан. Манай компани 2025 онд 8428 ам.доллар зарцуулахаар БОМТ-д тусгаад байна.

Манай компани 2025 оны хайгуулын ажлын хүрээнд Нарийн сухайтын нүүрсний ордын НДМХ-ийн туршилт-олборлолтын талбайд өмнө өрөмдсөн цооног (LF-01; LF-02; LF-03, LF-04; LF-05; LF-06) -уудад туршилт-олборлолт судалгааны ажлыг үргэлжлүүлэн хийснээс гадна нүүрсний давхаргын хураагуурын даралтыг харьцангуй хурдан хугацаанд бууруулж хийн гарцыг нэмэгдүүлэхийн тулд нэмэлтээр 1 туршилтын-олборлолтын цооног (LF-07) өрөмдөн, цооног гүйцээлтийг хийн ашиглалтанд оруулсан. Мөн Нарийн сухайтын нүүрсний ордын талбайн байруун хэсэгт НДМХ -ийн нөөцийг тодорхойлох зорилгоор Гурвантэс сумын Баясах багийн нутаг Сүмбэр ордод S1, S2, LFM1 дугаартай Гурван хайгуул үнэлгээний цооног өрөмдөж судалгааны ажлыг гүйцэтгэсэн болно.



Зураг 1. Хайгуулын талбайн ерөнхий байршил



Зураг 2. 2025 оны Хайгуулын цооногийн байршил

1.1 Ашиглаж байгаа техник технологи

Нүүрсний давхаргын метан хийн хайгуулын өрөмдлөгөд "HQ" хэмжээтэй ачааны машины өрөмдлөгийг ашиглахыг зөвлөдөг. Өрөмдлөгийн үйл ажиллагаа нь хайгуулын өрөмдлөгийн стандарттай ижил байх болно. Цооног өрөмдөхөд 21-30 хоног зарцуулдаг бөгөөд долоо хоног 24 цагийн турш явагдсан. Өрөмдлөгөөр төлөвлөсөн гүн (ихэвчлэн 260 м-ээс 650 м хүртэл) хүртэл өрөмдөж өрөмдлөгийн тоног төхөөрөмжид дахин боловсруулсан усанд суурилсан шавар (мөн синтетик суурьтай шавар (SBM) -ийг ашигласан.

Өрөмдлөгийн ажилд дараах тоног төхөөрөмж, машин техникүүдийг ашигласан. Үүнд:

- ✓ Өрмийн машин - 1ш Power 9000:
- ✓ Усны машин -1 Зил 31
- ✓ Хүн тээврийн машин -1ш land80
- ✓ Түлш чиргүүл - 1ш
- ✓ Генератор - 1ш

Өрөмдлөг дээр 2 ээлжээр 7 хүн, туслах 4 хүн өрмийн 1 мастерээр удирдуулан ажилласан.

1.2 Хайгуулын үйл ажиллагаанд ашигласан тоног төхөөрөмж

Нүүрсний давхаргын хийн хайгуулын өрөмдлөгийн ажлаар авагдсан нүүрсний дээжний хийн шижилгээний ажлыг хийхдээ Австралийн AS3980-2016 дугаар бүхий “Нүүрс болон карбонатлаг материалын хийн агууламжийг тодорхойлох нь – Хийг шууд цуглуулах арга” нэртэй заавар стандартыг үндсэн мөрдлөг болгож ажилласан болно. Манай компани 2021 оны хайгуулын жилд нүүрсний давхаргын метан хийн агуулгыг тогтоох зорилготой хээрийн хөдөлгөөнт болон үндсэн лабораторын судалгааны тоног төхөөрөмжүүдийг угсарч бэлтгэсэн. Хайгуулын ажлын судалгаанд байршил тодорхойлогч гар GPS багаж, хээрийн судалгаанд хээрийн нөхцөлд ажиллах явдал сайтай 2 авто машин ашиглахаар худалдан авч ашиглаж байна. Мөн хээрийн ангид зөөврийн нөүтбүүк, принтер, сканнер, зургийн аппарат зэрэг хэрэгсэл болон ArcMap, MapInfo, Micromine, Surfac, MS-Office зэрэг геологийн программ хангамж ашиглан бүртгэл, мэдээллийн сан бүрдүүлсэн байна.

Үндсэн лабораторид нүүрсний чөмгөн дээжний бортогонуудыг агуулах зорилготой нийт 15 ш хөөсөн ванныг байрлуулсан. Мөн үндсэн лабораторид ашиглах бортогоны жинг хэмжих хэмжүүр, хийн дээж хадгалах хөлдөөгч болон бусад тоног төхөөрөмжүүдийг бэлтгээд байна.

Бортогонууд: Манай компани нүүрсний хийн агуулгыг хэмжих зорилгоор HQ буюу 63.5 мм-ийн голчтой бортого 204 ш-ийг Австралийн олон улсын итгэмжлэгдсэн ‘ALS’ лабораториос худалдан авч бэлтгэсэн. Бортогонуудын битүүмжлэлийг нэг бүрчлэн шалган шинжилгээнд бэлэн эсэхийг

шалгасан болно. Мөн бид PQ буюу 85 мм-ийн голчтой 60 ш бортого угсралтын ажлыг хийж гүйцэтгэсэн билээ.

PQ хэмжээтэй бортогыг угсрахдаа Герман улсад үйлдвэрлэсэн 16 бар хүртлэх даралтыг тэсвэрлэх чадвартай сайн чанарын зузаан хуванцар хоолойг ашигласан. Нүүрсний хийн агуулгыг тогтоох зорилготой лабораторын судалгааны зориулалттай бортого нь 20 psi буюу 1.4 бар даралтыг Бортогыг битүүмжлэх таг нь хөнгөнцагаан материалаар хийгдсэн болно. Таг тус бүр дээр бортогоны даралт/температур, хийн хавхлагуудыг суулгаж өгсөн.



Зураг 3. Австрали улсаас оруулж ирсэн HQ голчтой бортогонууд



Зураг 4. Тэлмэн Ресурс ХХК-ийн угсарсан PQ хэмжээтэй лабораторын зориулалттай ашиглах бортого

Хөөсөн банн : Хээрийн хөдөлгөөнт болон үндсэн лабораторид суурилагдах хөөсөн ванн нь нүүсний хийн агуулгыг тогтоох десорбцын шинжилгээ хийх үед тогтмол температуртай байлгах зорилготой угсрагдсан болно. Хөөсөн ванн нь хялбар хийцтэй бөгөөд модон хавтангуудаар угсрагдсан, тус бүр нь 14 ш бортого багтаах боломжтой хийгдсэн. Нийт 20 ш хөөсөн ванн угсрагдсан болно. Хөөсөн ванны хана болон ёроол хэсгийг 3 см-ийн зузаантай дулаан тусгаарлагч материалаар бүрж, дараа нь хана хэсгийг цахилгаанаар ажиллах шалны халаалтын зориулалттай ялтсаар хүрээлүүлсэн. Ванн-д суурилагдах бортого тус бүр нь хөөсөөр шахаж хэвлэсэн дулаалгын хоолойнуудад суурилагдсан болно. Хөөсөн ванн нь 120 см урт, 45 см өргөн, 100 см өндөртэй.



Зураг 5. “Тэлмэн Ресурс” ХХК-ийн угсарсан лабораторын зориулалттай ашиглах тус бүр нь 14 ш бортого агуулах хүчин чадалтай хөөсөн ванн

Хийн эзлэхүүн хэмжигч багаж : Судалгааны ажилд хэрэглэх эзлэхүүн хэмжих багажуудыг сайн чанарын шилэн болон хуванцар цилиндрүүдийг ашигласан бөгөөд хуванцар хэмжигч цилиндр болон агуулагч шилэн цилиндр гэсэн 2 хэсгээс бүрдэнэ. Хэмжигч цилиндрүүд нь 2000 мл, 1000 мл, 500 мл, 250 мл-ийн хэмжээтэй бөгөөд лабораторийн тоног төхөөрөмж нийлүүлдэг Грийн Хемистри ХХК-иас нийлүүлэгдсэн болно. Хэмжигч цилиндрүүдийн ёроолд хий оруулах зориулалттай хошуунуудыг байрлуулсан бөгөөд уян гуурсаар холбогдоно. Хийн эзлэхүүн хэмжигч цилиндрүүдийн гуурс нь хөөсөн ванн-д суурилагдсан хийн коллектороор дамжин бортогонд байрлагдсан нүүрснээс ялгарах хийг өөртөө соруулж авахаар угсрагдсан болно.

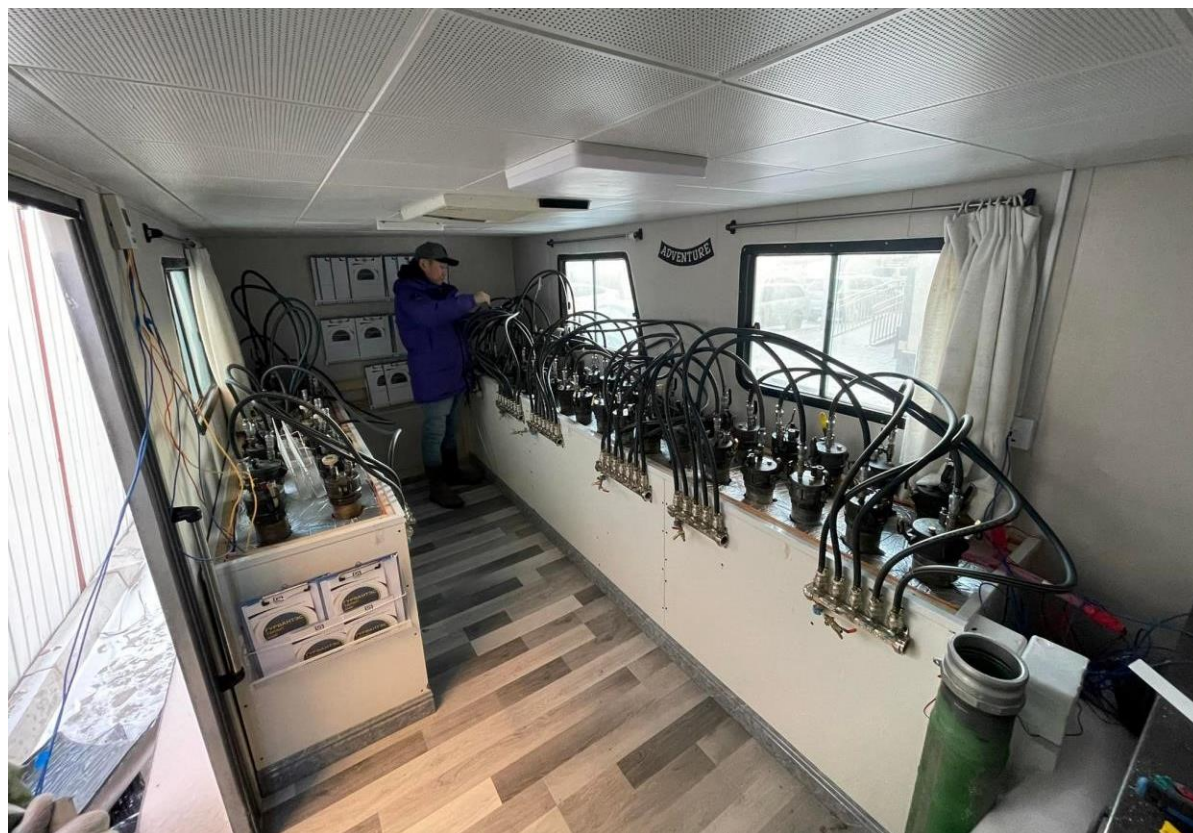
Хөдөлгөөнт лаборатори: Нүүрсний хийн судалгааны ажлын эхлэл хэсэг буюу бүх бортогны битүүмжлэлийн шалгалтууд, дээжлэлтийг хөдөлгөөнт лабораторид хийж улмаар алдагдсан хий Q1-ийг тооцоолдог. Хөдөлгөөнт лаборатори нь өрөмдлөгийн талбай буюу нүүрсний чөмгөн дээжтэйгээ ойр байх шаардлагатай. Бид хөдөлгөөнт лабораторийн зориулалттай ашиглах зорилгоор 1,3тн даацтай Hyandae Geonjang Co.ltd маркийн сууц аяллын зориулалттай тоноглолгүй чиргүүлийг худалдан авч лабораторийн зориулалтаар ашиглахаар тохижуулсан. Хөдөлгөөнт лаборатори нь нийт 56 бортогонд лабораторийн судалгаа хийх хүчин чадалтай бөгөөд 8квт-ын дизель генераторын цахилганаар хангаж байна.



Зураг 6. Нүүрсний хийн эзлэхүүн хэмжигч 250 мл-ийн цилиндр болон агуулагч шилэн цилиндрээс бүрдсэн багаж



Зураг 7. Хөдөлгөөнт лабораторийн зориулалттай ашиглагдсан чиргүүл



Зураг 8. Хөдөлгөөнт лабораторид 5 ширхэг дээж хадгалах дулаан баригч хөөсөн ванн суурилагдсан ба HQ бортгоо 46 ширхэг, PQ бортгоо 10 ширхэг, дээжний бичиглэл хийх болон хэмжилт хийх цилиндрүүд, жин хэмжүүр бусад багаж хэрэгслүүд суурилагдсан.

Хайгуулын ажлын өрмийн технологи: D&B 30Multi өрмийн машин нь гинжит техник бөгөөд БНСУ-д үйлдвэрлэгдсэн.

Үзүүлэлт / Онцлог	Утга
Татах (pull-up / pullback) хүчин чадал	30 тонн
Доош татах (pull-down) хүчин чадал	18 тонн
Маст (mast) урт / Head stroke	7 м
Хүрч болох өрмийн гүн (drilling — wireline, core, RC гэх төрөл бүрт):	Өөр өөр штангын гадаргуу диаметр (PQ/HQ/NQ/BQ)–ийн дагуу — жишээ нь: N-хэмжээтэй (69.9 мм) бол ~1800 м хүртэл, H-хэмжээтэй (88.9 мм) бол ~1000 м, PQ (114.3 мм) бол ~500 м хүртэл гэх мэт боломжтой.
Хэмжээ / Тээвэрлэх суурь (transport configuration)	Урт ~ 11.5–11.7 м, Өргөн ~ 2.2 м, Өндөр (тээвэрлэлтийн үед) ~ 2.6–2.8 м
Жин (rig weight) (хэвийн тоноглолтой)	14 тонн
Суурилуулсан стандарт тоноглол	Self-loading jacks (автоматаар байршуулах/тэнцвэрлэх), 6 м штангын багтаамж, Jib-кран (нүхний налуу, бэхэлгээ шураглах, штанг шилжүүлэх гэх мэт), гар/утасгүй (wireless) remote control (tramming) гэх мэт.

Schramm TXD200 өрмийн машин нь газрын тос, байгалийн хийн хайгуул, усны худгийн өрөмдлөг, чиглэлийн өрөмдлөг зэрэг олон төрлийн өрөмдлөгийн үйл ажиллагаанд ашиглагддаг өндөр хүчин чадалтай төхөөрөмж юм.

Ерөнхий техникийн үзүүлэлтүүд

- Давтамжийн хөдөлгүүр: Detroit Diesel DDC/MTU 12V-2000TA DDEC, 760 морины хүч (567 кВт) @ 1800 эрг/мин [HENDERSON Rigs & Equipment](#).
- Түлшний багтаамж: 2 x 110 галлон (415 литр).
- Хөргөх систем: 2 цөмт хажуугаар байрлах хөргөгч, хувьсах хурдтай хөргөлтийн сэнс бүхий.
- Урт (тээвэрлэлтийн байдалд): 53 фут (16.2 м).
- Өрмийн толгойн хөдөлгөөний урт: 50 фут (15.24 м).

Өрмийн толгойн хөтлөх систем

- Хурдны хайрцаг: Хүнд даацын нэг шатлалт хурдны хайрцаг.
- Гидравлик моторууд: 4 нэг шатлалт гидравлик мотор.
- Хурдны тохиргоо: Хувьсах хурдтай (HRC хяналттай).
- Эргэлтийн хурд: 0-180 эрг/мин.
- Эргэлтийн момент: 0-90 эрг/мин @ 17,750 фунт-фут (24,066 Н·м).
- Ажлын даралт: 5,000 psi (345 бар).

Өрмийн хүснэгт болон хоолойн систем

- Хоолойн багтаамж: Range III хоолойн багтаамжтай.

- Хоолойн хэмжээ: 30 инч (762 мм) хүртэлх диаметртэй хоолойг хүлээн авах чадвартай.
- Гидравлик гулсуур хайрцаг: Гидравлик аргаар татаж авах боломжтой.

Тээврийн систем

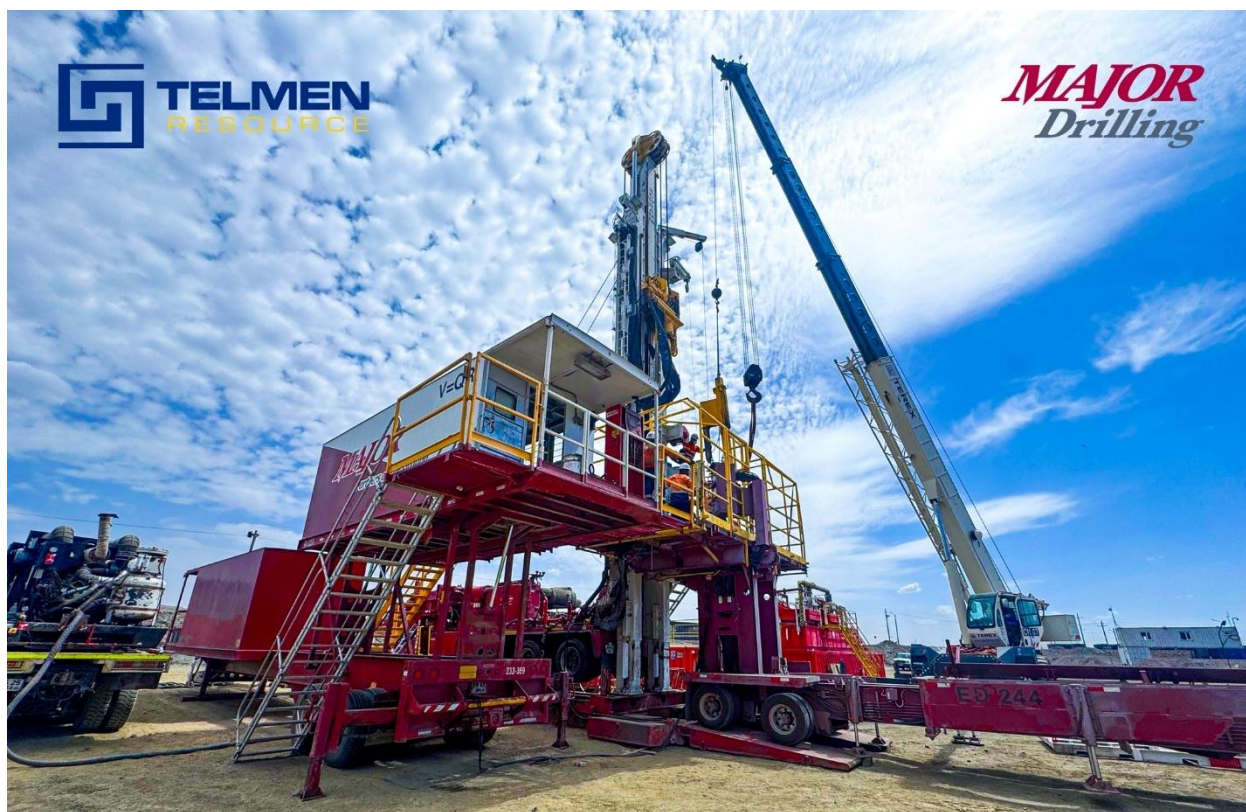
- Тээврийн хэмжээ: Тээвэрлэлтийн байдалд 53 фут (16.2 м) урттай, 9.5 фут (2.9 м) өргөнтэй, 13.5 фут (4.12 м) өндөртэй.
- Жин: Өрмийн машин 95,000 фунт (43,091 кг), хоолойн тээврийн машин 40,000 фунт (18,144 кг).

Суулгах тоног төхөөрөмжийн сонголтууд

- Гидравлик roughneck: Хоолойн холболт хийхэд зориулсан автомат төхөөрөмж.
- Тулгуурын систем: Schramm Bowl болон power slips бүхий.
- Тулгуурын тосолгооны систем: Хоолойн холболтыг тослох зориулалттай.
- Гэрэлтүүлгийн систем: Аюултай бүсэд зориулсан гэрэлтүүлгийн багц.
- Давхар суурь: Төхөөрөмжийг тогтворжуулах зориулалттай.



Зураг 9. D&B 30Multi Өрмийн машины зураг



Зураг 10. Schramm TXD200 Өрмийн машины зураг

1.3 Туршилт олборлолтын үйл ажиллагаанд ашиглагдаж буй тоног төхөөрөмж, барилга байгууламж

Тэлмэн Ресурс ХХК нь туршилт-олборлолтын цооног өрөмдлөг болон цооног өрөмдөж дууссаны дараа нүүрсний усны шавхалт, хийн туршилтын олборлолтын үед дараах багаж төхөөрөмжүүдийг ашиглаж байна.

Үүнд:

Цооногт суурилагдсан тоног төхөөрөмжүүд:

- ✓ Цооногийн амсрын тоноглол
- ✓ Бэхэлгээний яндан
- ✓ Бэхэлгээний яндангийн иж бүрдлүүд
- ✓ Олборлолтын яндан хоолой
- ✓ Олборлолтын яндан хоолойн иж бүрдлүүд
- ✓ Торк анкер

Олборлолтын цооногийн шахуургын тоног төхөөрөмжүүд

- ✓ Сүмбэн бүлүүр
- ✓ Сүмбэн бүлүүрийн иж бүрдлүүд

- ✓ Олборлолтын насос
- ✓ Цооногийн толгойн байгууламж

Гадаргууд суурилагдсан тоног төхөөрөмжүүд:

- ✓ Хий-шингэний урсгалын тоолуур
- ✓ HDPE хоолой
- ✓ Удирдлагын хянах самбар
- ✓ Цахилгаан эрчим хүчний иж бүрдлүүд
- ✓ Бамбарлан асаах төхөөрөмж
- ✓ Усны шахуурга
- ✓ Шугам хоолой
- ✓ Цооногоос шавхагдсан нүүрсний усыг түр цуглуулах далан
- ✓ Туршилт олборлолтын үйл ажиллагааг хянах ажилчдын оффис барилга
- ✓ Туршилт олборлолтын цооног шавхагдаж олборлогдсон хий болон усны хэмжээ, урсгалын хурд, гидростатик даралтын утгыг хянах Scada системийн программ хангамжийг суулгасан хяналтын компьютер



Зураг 11. Туршилт олборлолтын цооног өрөмдлөгийн ажлын үе



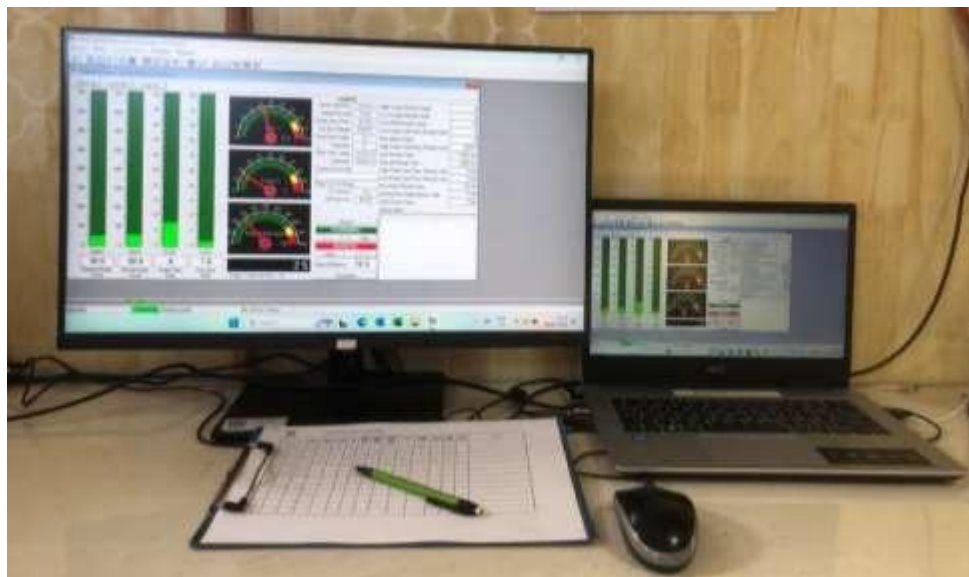
Зураг 12. Өрөмдлөгийн талбайн зураг



Зураг 13. Туришилт олборлолтын цооногийн амсрын байгууламж



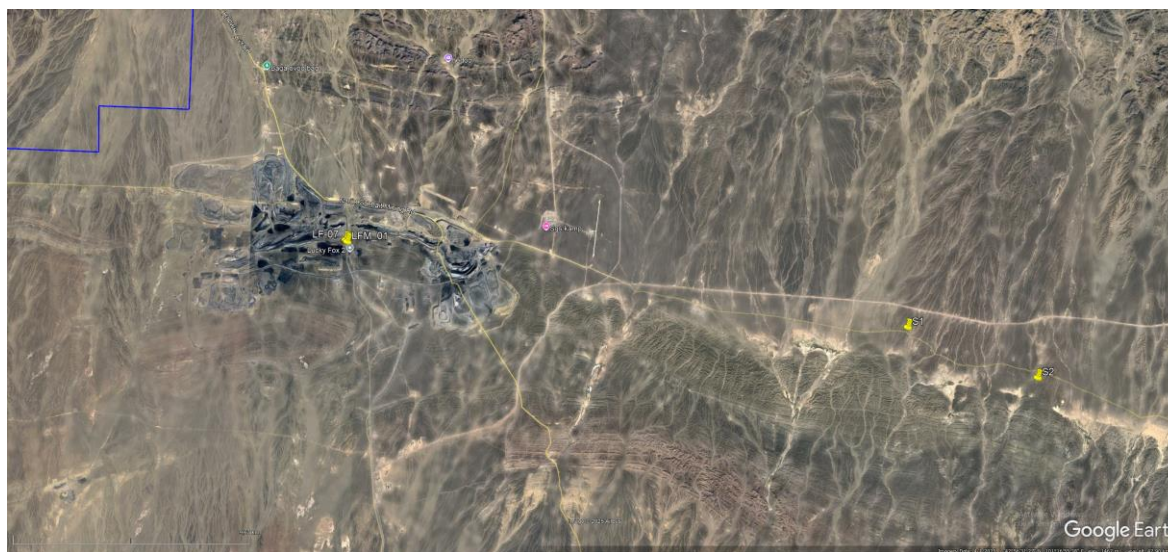
Зураг 14.Талбайн хяналтын оффис



Зураг 15. Туршилт олборлолтын цооног шавхагдаж олборлогдсон хий болон усны хэмжээ, урсгалын хурд, гидростатик даралтын утгыг хянах Scada системийн программ хангамжийг суулгасан хяналтын компьютер

1.4 2025 оны хайгуулын ажлын хүрээнд хийгдсэн ажлууд

2025 онд манай компани нүүрсний давхаргын метан хийн туршилт-олборлолт болон баялгийн үнэлгээ хийх үндсэн зорилготойгоор Төв болон Зүүн Сүмбэр, Нарийн сухайтын нүүрсний ордын ашиглалтын талбайд туршилт-олборлолт, хайгуул, үнэлгээний нийт 4 цооног өрөмдлөгийн ажил гүйцэтгэлээ. Цооног өрөмдлөгийн ажлыг “Майжор Дриллинг Монголиа” болон “Нью Мийк” ХХК 10-20 хүний бүрэлдэхүүнтэй баг D&B 30Multi болон Schramm TXD200 өрмийн машинаар өрөмдсөн. Цооногийн каротажийн ажлыг “Монкаротаж” ХХК 2 хүний бүрэлдэхүүнтэй хийсэн.



Зураг 16. 2025 онд өрөмдсөн цооногуудын байршил

Цооногийн нэр	S1
Цооногийн төрөл	Хайгуул, үнэлгээний цооног
Цооногийн ангилал	Эгц босоо, чөмөг дээжлэлттэй цооног
Гүйцэтгэгч компаний нэр	“Нью Мийк” ХХК
Талбайн нэр	Гурвантэс XXXV
Дэд сав газар, хотгорын нэр	Овоотхурал
Газарзүйн байршил	Нарийн сухайтын уурхайгаас зүүн тийш 23 км
Уртраг (UTM)	101° 29' 21.66"
Өргөрөг (UTM)	42° 58' 41.59"
Бүс	UTM Zone 47N
Нийт гүн (м)	300.0
Өрөмдлөгийн арга	Шууд угаалгатай, эргүүлэгт өрөмдлөг
Өрмийн тоног төхөөрөмжийн марк	Multi-30
Өрөмдлөг эхэлсэн огноо	2025.10.31
Төслийн гүн хүрсэн огноо	2025.11.03
Дууссан огноо	2025.11.04
Цооногийн ёроолын формацын нэр	J ₂ ob Оргилохбулаг формац
Цооногийн геофизикийн судалгаа	Байгалийн гамма, калибр, эсэргүүцэл, нягт, температур
Нүүрсний дээжийн хийн агуулга тодорхойлох шинжилгээ	14 дээжинд шинжилгээ хийсэн.
Цооногийн туршилт	
Цооногийн нэр	S2
Цооногийн төрөл	Хайгуул, үнэлгээний цооног
Цооногийн ангилал	Эгц босоо, чөмөг дээжлэлттэй цооног
Гүйцэтгэгч компаний нэр	“Нью Мийк” ХХК
Талбайн нэр	Гурвантэс XXXV

Дэд сав газар, хотгорын нэр	Овоотхурал
Газарзүйн байршил	Нарийн сухайтын уурхайгаас зүүн тийш 23 км
Уртраг (UTM)	101° 33' 17.46"
Өргөрөг (UTM)	42° 57' 41.23"
Бүс	UTM Zone 47N
Нийт гүн (м)	249.2
Өрөмдлөгийн арга	Шууд угаалгатай, эргүүлэгт өрөмдлөг
Өрмийн тоног төхөөрөмжийн марк	Multi-30
Өрөмдлөг эхэлсэн огноо	2025.10.19
Төслийн гүн хүрсэн огноо	2025.10.29
Дууссан огноо	2025.10.30
Цооногийн ёроолын формацын нэр	J2ob Оргилохбулаг формац
Цооногийн геофизикийн судалгаа	
Нүүрсний дээжийн хийн агуулга тодорхойлох шинжилгээ	5 дээжинд шинжилгээ хийсэн.
Цооногийн туршилт	
Цооногийн нэр	LFM_01
Цооногийн төрөл	Хайгуул, үнэлгээний цооног
Цооногийн ангилал	Эгц босоо, чөмөг дээжлэлттэй цооног
Гүйцэтгэгч компаний нэр	“Нью Мийк” ХХК
Талбайн нэр	Гурвантэс XXXV
Дэд сав газар, хотгорын нэр	Овоотхурал
Газарзүйн байршил	LF-02 цооногоос баруун тийш 50 м-т
Уртраг (UTM)	101° 12' 33.79"
Өргөрөг (UTM)	43° 0' 7.41"
Бүс	UTM Zone 47N
Нийт гүн (м)	393.2

Өрөмдлөгийн арга	Шууд угаалгатай, эргүүлэгт өрөмдлөг
Өрмийн тоног төхөөрөмжийн марк	Multi-30
Өрөмдлөг эхэлсэн огноо	2025.11.06
Төслийн гүн хүрсэн огноо	2025.11.12
Дууссан огноо	2025.11.13
Цооногийн ёроолын формацын нэр	J2ob Оргилохбулаг формац
Цооногийн геофизикийн судалгаа	Байгалийн гамма, нягт, калибр, эсэргүүцэл, температур
Нүүрсний дээжийн хийн агуулга тодорхойлох шинжилгээ	15 дээжинд шинжилгээ хийсэн.
Цооногийн туршилт	
Цооногийн нэр	LF_07
Цооногийн төрөл	Туршилт-олборлолтын цооног
Цооногийн ангилал	Эгц босоо, нунтаг дээжтэй өрөмдлөг
Гүйцэтгэгч компанийн нэр	Мэйжор Дриллинг Сервисез ХХК
Талбайн нэр	Гурвантэс XXXV
Дэд сав газар, хотгорын нэр	Овоот
Газарзүйн байршил	Гурвантэс сумаас зүүн урагш ~50 км
Уртраг	101° 12' 31.09"
Өргөрөг	43° 0' 9.52"
Бүс	47N
Нийт гүн	416.0
Өрөмдлөгийн арга	Шууд угаалгатай эргэлтэт
Өрмийн тоног төхөөрөмжийн марк	Schramm TXD200

1.5 Ажиллах Хүчний мэдээлэл

Туршилт олборлолтын үйл ажиллагааг тасралтгүй явуулахын тулд талбай болон ажилчдын хотхонд туслан гүйцэтгэгч байгууллагууд нийлсэн 30 хүн тогтмол жилийн турш хоёр ээлж болон хуваагдан ажилласан.

Үүндээр LF_07 туршилт олборлолтын цооног нэмэлтээр өрөмдөх үед буюу 8 сарын 15 наас 10 сарын 15 ны хооронд өрөмдлөгийн баг 26 хүн нэмэгдэж ажилласан. Өрөмдлөгийг тасралтгүй явуулахын тулд ажиллагсдын баг мөн 2 ээлж болон хуваагдаж зохион байгуулалтаар ажилласан. Угаалгын шингэний инженер нь өрмийн уусмал, угаалгын шингэнийг бэлтгэх түүнийг тайлагнах үүрэгтэй. Өрмийн туслах ажилчид нь өрмийн болон бэхэлгээний яндангийн өргөлт буулгалтын ажилд тусалж, түүнийг цэвэрлэх, өрмийн ахлахад дэмждэг үзүүлж ажиллана. Өрмийн менежер нь өрөмдлөгийн ажлыг хянаж, өдөр тутмын шуурхай удирдлагаар хангаж, материал сэлбэгийн нийлүүлэлт, цооногийг нээх болон хаах, цооног угсралтыг удирдах, цооногийн өрөмдлөгийн үед гарсан хүндрэл, ослыг устгах ажлыг удирдана. Үүгээр хязгаарлагдахгүй цооногийн хазайлт, геофизикийн туршилт судалгааны ажил, цооногийн даралтыг удирдах бүхий л ажилд үүрэг хүлээнэ. Өрөмдлөгийн баг нь тухайн цооногийн материалын зарцуулалтыг үр ашигтай зарцуулах, цооногийн зорилгыг богино хугацаанд гүйцэтгэх, цооног угсралт болон цооног гүйцээлтийн ажлыг мэргэжлийн өндөр түвшинд хийсэн болно.

Хүснэгт 2. Туршил олборлолтын цооног өрөмдлөгийн үед ажиллах ажиллагсдын мэдээлэл

№	Албан тушаал	Ажиллагсдын тоо	Өрмийн машин дээр ажиллах үүрэг
1	Өрмийн менежер	1	1
2	Талбайн зохицуулагч	2	1
3	Өрөмдөгч	2	1
4	Угаалгын шингэний инженер	1	1
5	Өрмийн туслах	6	3
6	Өрмийн механикч	2	1,5
7	Краны оператор	2	2
8	Тоног төхөөрөмжийн оператор	1	1
9	ХАБЭА инженер	1	1
10	Цахилгаанчин	1	1
11	Геофизикийн судалгааны баг	2	2
12	Геологич	2	2
13	Жолооч	3	3
Нийт		26	

Төслийн кемп нь оффис, ажилчдын амрах гэр, гал тогоо, угаалгын газар, боловсон нойл, үндсэн лаборатори, харуул хамгаалалт шалган нэвтрүүлэх байр, дээж хадгалах талбай, каротажийн станц тусгаарлалтын хашаа, тээврийн хэрэгслийн паркийн талбай, цуглах цэг, засварын төв, шингэн хог хаягдал болон хуурай хог хаягдал цуглуулах цэг гэсэн байгууламжуудтай. Сүмбэр орд



дахь хайгуулын үед тор кетп байгуулсан ба кемп байгуулах тухай мэдэгдлийг сумын байгаль

орчны мэргэжилтэн болон тус бүсийн байгийн даргад албан байдлаар мэдэгдэж, түүнээс гарсан үйл ажиллагааны хаягдлыг үндсэн кемпийн хог хаягдалтай нэгтгэж бүртгэл ШУГШАА УУЛ ОНӨТҮГ – т бүртгэл хөтлөн нийлүүлсэн болно. Хайгуулын үйл ажиллагаа дууссаны дараагаар тухайн орчныг сайтар цэвэрлэж Баясах багийн иргэн Г. Мөнхбат -д хянуулан хүлээлцсэн болно.



Зураг 18. Хайгуулын талбайн түр кемп

ХОЁР. ТӨСӨЛ ХЭРЭГЖИЖ БУЙ НУТГИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧИН, НИЙГЭМ ЭДИЙН ЗАСАГ ТӨЛӨВ БАЙДЛЫН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

2.1 Байгаль орчны төлөв байдал

Газрын гадаргуу: Манай орны физик газарзүйн мужлалаар газрын гадаргын хувьд Алтайн уулархаг их мужийн Говь-Алтайн мужид багтах бөгөөд салхи шороон шуурга их, салхины дундаж хурд 4-6 м/сек. хойноос зүүн урагш өргөргийн дагуу сунаж тогтсон Хан Хүрэн ба Зурамтайн нурууны уулархаг бүсэд хамрагдана. Үнэмлэхүй өндөр нь далайн төвшинөөс дээш 1100-1600 м юм.

Цаг агаар: Халуун зунтай, хуурайвтар уур амьсгалын мужид, зөөлөвтөр өвөлтэй дэд мужид хамардаг. Агаарын жилийн дундаж температур $+4^{\circ}\text{C}$ $+6^{\circ}\text{C}$, 1-р сарын дундаж температур -15°C - 20°C , 7-р сарын дундаж $+25^{\circ}\text{C}$ $+30^{\circ}\text{C}$, хамгийн их халуун нь 7-р сард $+38^{\circ}\text{C}$ $+40^{\circ}\text{C}$, хамгийн хүйтэн нь 12-р сард -36°C -38°C хүрдэг. Агаарын чийгшил багатай жилд дунджаар 45-50% байгаа нь хуурайвтар болохыг харуулна. Ус чийг багатай, хуурай уур амьсгалтай учир манан бараг ажиглагдахгүй, 70-80 % нь 7-8 р сард ордог. Өвөлдөө цас маш бага, цасан бүрхүүл бараг тогтдоггүй бөгөөд 1-2 см ихдээ 10 см байна. Жилийн 30 орчим хоног хур тунадастай.

Хөрс ургамал: Говийн хөрсний их мужийн цөлөрхөг хээрийн бүсэд багтдаг. Хур тунадас ховор, эрс гандуу уур амьсгалтай, өвс ургамал тарчиг сийрэг энэ талбай нь говийн бор хөрстэй. Хөрс үүсэх явц гандуу нөхцөлд явагдах учир салхины үйл ажиллагаа хөрсний агаарын солилцоог

идэвхжүүлж, ууршилтыг ихэсгэн хуурайшихад нөлөөлж өвс ургамлыг хийсгэн тараах тул зөвхөн үндэсний зарим нь ялзмаг болдгоос органик үлдэгдлийн хэмжээ маш бага 1% -иас бараг үл хэтэрнэ. Иймээс сайр чулуу ихтэй хуурай хагсуу карбонатлаг байдгаас нийтлэг мараалаг шинж үл ажиглагдана. Харин хонхор, хотгор, тойром, булаг шанд бүхий газруудаар хужир мараа энд тэнд тогтсон байна. Говийн цаг уур, хөрсний онцлогоос шалтгаалан ургамлын нягтшил багатай, сийрэг тачир хөрсийг нийтэд нь бүрхэж чаддаггүй энд тэнд хэсэг хэсгээрээ ургадаг боловч шимт чанартай байдгаараа онцлог юм. Энд агь, шарилж, таана, мангир, хөмөл, монгол өвс, хазаар, баглуур зэрэг олон наст ургамал, чихэр өвс, цулхир, гоёо зэрэг эмийн ургамал, хайлаас, тоорой, сухай, заг, жигд, зэгэс, зээргэнэ, буларгана, хармаг, харгана гэх мэтийн модлог, бутлаг говь цөлийн ургамал ургадаг. Хавар 4-р сараас ургамал ургаж эхлэх ба 9-р сараас гандаж эхэлдэг. Модлог бутлаг ургамлыг нутгийн хүмүүс багаар түлшинд, хөмөл, гоёо, чихэр өвс, хармагны жимс зэргийг хүнсэнд болон эмчилгээнд ашигладаг байна. Говийн эдгээр ургамлууд нь элсний нүүдэл, цөлжилтийн үйл явцыг тогтоон барьж байхад чухал ач холбогдолтой.

Амьтны аймаг: Энд говь цөлийн амьтад болох хулан, аргаль, янгир, хар сүүлт зэрэг туурайтан, махчин амьтдаас чоно, шилүүс, хярс, үнэг, өмхий хүрэн, мануул, жигүүртнээс бүргэд, тас, шонхор, харцага, элээ, ногтруу, тагтаа, болжмор, хулан жороо, хэвлээр явагчдаас олон зүйл гүрвэл, могой, мэрэгчдээс туулай, алаг даага, чичүүл, бозлог, шавьж идэштнээс зараа, шавьжаас хэдэн төрлийн аалз, арваалж, ямаан ууц, байх ба эдгээр амьтдаас нэн ховордсон, устаж алга болохын даваан дээр байгаа төрөл, зүйлүүдийг агнах, устгахыг хориглож дархан цаазтай болгожээ.

Ус зүй: Хайгуулын талбай нь төв Азийн гадагшаа урсгалгүй ай савын бүсэд багтдаг. Талбайн хэмжээнд гадаргуугийн усан сүлжээ муу хөгжсөн ба байнгын урсгал ус байхгүй. Талбайн хэмжээнд жижиг булгууд байх боловч эдгээр нь тухайн жил улирлын цаг уур, хур тунадасны хэмжээнээс хамаарч усны горим хувьсамтгай зарим үед гандаж ширгэдэг. Хуурай сайр, тойрмууд нь хур тунадас ихтэй үед усаар дүүрээд богино хугацаанд хөрс болон агаарт ууршин ширгэдэг. Хүн малын усны хэрэгцээнд голлон худгийн ус хэрэглэх ба багаар булаг шандын ус ашигладаг. Залуу хагарлууд дагасан дөрөвдөгчийн хурдсанд хуурай сайр нуурын зах хавийг бараадуулан гар болон өрөмдмөл гүний худгууд гаргасан байдаг бөгөөд эдгээрийн усны түвшин 1-7 м хүртэл гүнтэй, эрдэсжилт ихтэй байна.

2.2 Гурвантэс сумын нийгэм, эдийн засаг

Гурвантэс сум нь 1945 онд Сэврэй, Ноён сумуудын багуудыг нийлүүлж Улаан толгой гэдэг газарт 281 өрх, 946 хүн ам, 63.2 мянган малтай байгуулагдсан бөгөөд Өмнөговь аймгийн нийт газар нутгийн 16.9 хувийг эзэлдэг. Газарзүйн байршлын хувьд Хойд талаараа Баянхонгор аймгийн

Шинэжинст, Баянговь, Баянлиг сумуудтай хиллэдэг. Урд талаараа БНХАУ-ын ӨМӨЗО-ны Эзний хошуутай хиллэж, “Шивээ хүрэн” боомтоор хоёр улсын ложистик дамжин өнгөрдөг.

Хүн ам: Аймгийн нийт хүн амын 7.4 хувь нь тус суманд оршин суудаг байна. Хүн амын нягтрал нь 1.0 кв.км талбайд 0.18 хүн ногдож, маш бага нягтралтайд тооцогддог. Хүн амын тоо болон газар нутгийн хэмжээгээр аймагтаа тэргүүлдэг. Гурвантэс сум нь Гоёот, Баясах, Тост, Урт багийн нийт 1785 гаруй өрхтэй. Сумын хэмжээнд 2022 оны эцсээр 4617 хүн тоологдсон, өмнөх оноос 83 хүнээр буюу 1.6 хувиар өсчээ. Нийт хүн амын 20.5% нь мал аж ахуй эрхэлж амьдарч байна.

Гурвантэс сумын хүн амын орон зайн тархан суурьшсан нутаг дэвсгэрийг авч үзвэл: Урт багийн нутаг дэвсгэрт нийт хүн амын 40 гаруй хувь суурьшсан байгаа нь дэд бүтэц, төрийн захиргааны анхан шатны нэгж, эрүүл мэндийн төв, боловсролын байгууллага зэрэг төр болон хувийн хэвшлийн үйл ажиллагаа явуулдаг сумын төв байрладаг байна. Баясах болон Тост багуудад нийт хүн амын 20 гаруй хувь тус бүрт суурьшсан байгаа нь мал, аж ахуй болон үйлдвэрийн байршлыг хамааран суурьшсан. Гоёот багт сумын хүн амын 17.4% нь суурьшсан байдаг боловч судалгааны талбайн нутаг дэвсгэрт хэсэгхэн нутаг дэвсгэр орж байгаа. Хүн амын 39.9 хувь хүүхэд багачууд, 33.8 хувь нь залуучууд эзэлж байна. Үлдсэн 26.3 хувийг 40-ээс дээш насны хүмүүс эзэлж байна. 2022 оны байдлаар 1.9 хувиар буюу 31 өрх шинээр бүртгэгдсэн. Тус сумын өрхийн амьжиргааны түвшин жилээс жилд сайжирч байгаа бөгөөд зэргэлдээ сумуудтай харьцуулахад эдийн засгийн өсөлт ихтэй сум юм. Гурвантэс сумын 2022 жилийн эцэс 1648 өрхийн 887 өрх нь мал аж ахуй эрхэлж амьдарч байна. Нийт өрхийн 53.6.% мал аж ахуй, 47.4% суурин газарт уул уурхайн болон төр, хувийн хэвшилд ажиллаж байна.

Эрүүл мэнд: Гурвантэс сумын эмнэлэг нь 2023 оны байдлаар 16 эмч сувилагч, 8 туслах ажилтан нийт 26 ажилтантай ажиллаж байна. “Айвенхоу Майнз Инк” ХХК-ийн хөрөнгө оруулалтаар эмч, ажилчдын 2 орон сууцыг барьж, ашиглалтад оруулсан байна. Сумын хүн эмнэлгийн салбар нь өөрийн сумын нийт хүн ам болон хилийн цэргийн 0166 дугаар анги, уул уурхайн компаниуд иргэдэд эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлж байна. Ковид-19 цар тахалын дэгдэлттэй холбоотойгоор сумын эмнэлэг ПСР шинжилгээний лабораторитой болсон. 2025 оны байдлаар эмнэлэгийн шинэ өргөтгөл ашиглалтанд орсон ба ажилчилын 20 хүнээр нэмэгдсэн мэдээлэл байна.

Мал аж ахуй: Бэлчээрийн мал аж ахуйн судалгаанаас авч үзэхэд тэмээ, ямааны аж ахуй өсгөх нэн зохистой бүсэд хамрагдаж байгаа боловч сүүлийн жилүүдийн байгаль экологи, уур амьсгалын өөрчлөлттэй уялдан бэлчээрийн ургамлын гарцад өөрчлөлт орохын зэрэгцээ зарим нэг унаган ургамлуудын төрөл зүйл ч алга болжээ. Эдгээр хүчин зүйлүүдийг тогтоох шалгуур үзүүлэлтэд малын тоо толгой зүй ёсоор багтдаг. Малтай өрхийн тоо болон малын тоо буурсан нь сүүлийн жилүүдэд өвөл зудтай байгаагаас шалтгаалж байгаа бөгөөд мөн уул уурхайн үйл ажиллагаа эрчимжиснээр газрын хөрсийг талхлан, ургамлын гарцанд нөлөөлж байгаатай холбоотой. 2020

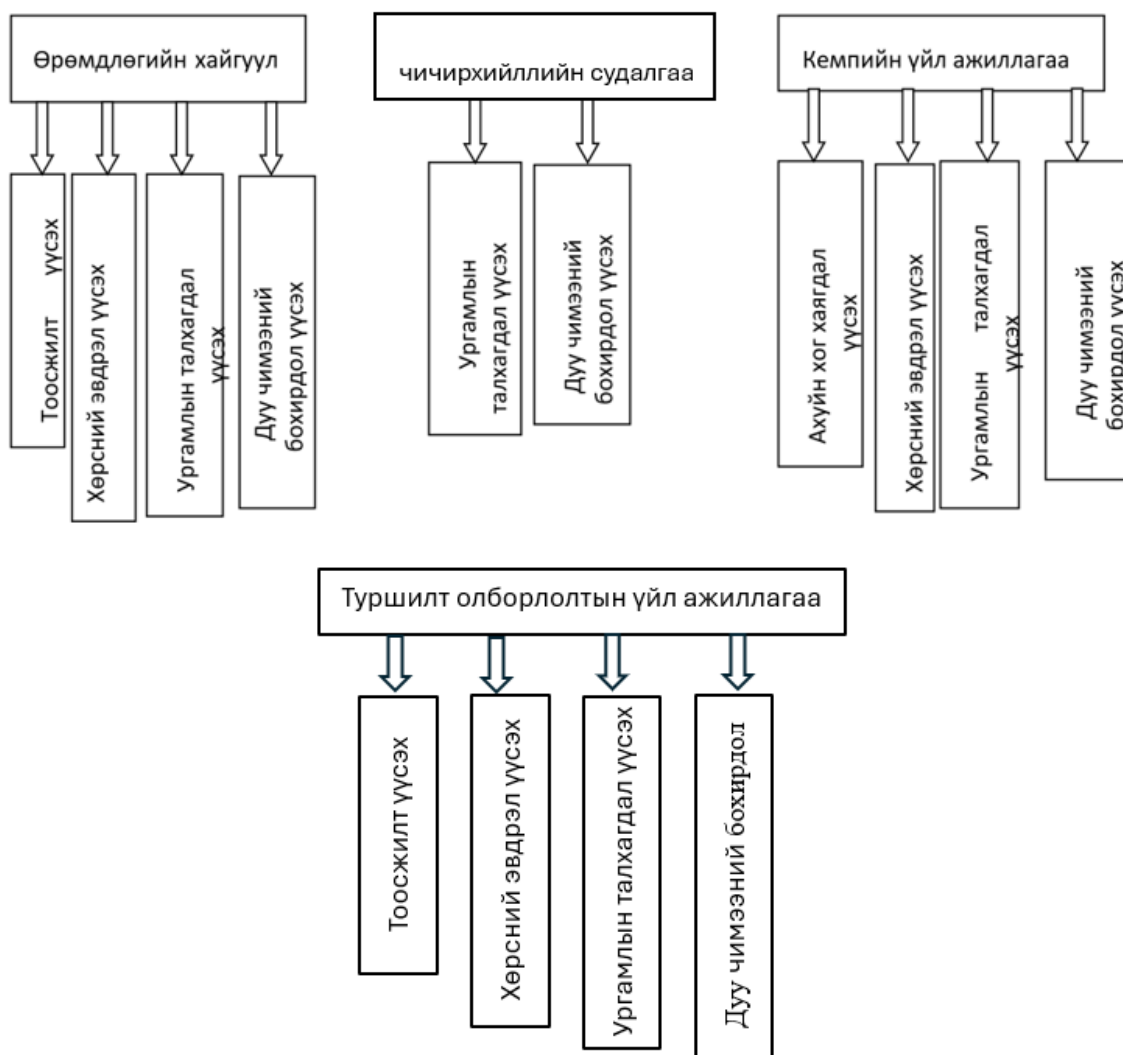
оны эцэст 237.7 мянган толгой мал тоолуулжээ. Нийт малын 88.2% нь ямаа, 5.3% нь хонь, 4.2% нь тэмээ, 1.9% нь үхэр, 0.2% нь адуу. Тус сумын малчин өрх ямааг ноолуур болон эдийн засгийн үр ашгаар тооцоолж өсгөдөг боловч бэлчээрийг талхлах нөлөөтэй.

Ан амьтан: Сумын нутаг дэвсгэрт хавтгай, хулан, мазаалай, аргаль, янгир зэрэг дархан цаазат амьтад, шилүүс, чоно, ирвэс, мануул, хярс, үнэг, цоохондой, өмхий хүрэн зэрэг махчин амьтад, хар сүүлт, туулай гэх мэтийн хөхтөн туурайтан болон ёл, хойлог, тас, бүргэд, хэрээ, ятуу, ногтруу, шар шувуу, сарьсан багваахай, хулан жороо, болжмор гэх мэт 20 гаруй нэр төрлийн жигүүртэн шувууд бий. Гурвантэс сум нь хэсэгчлэн **Говь гурван сайхан байгалийн цогцолборт газар-ын хамгаалалтын бүсэд хамаарч, байгалийн өвөрмөц зүйл болон ховор амьтдын тархац нутгийг хамгаалах үүрэгтэй.** Энэ хүрээнд байгаль хамгаалах, хамгаалалтын хяналтын арга хэмжээ авч үйл ажиллагаа явуулдаг байна.

ГУРАВ. ТӨСЛИЙН ГОЛ БА БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ

Хайгуулын өрөмдлөг, туршилт олборлолтын ажиллагааны явцад газрын доорх усны нөөцийн бохирдол, хомсдол, ургамлан нөмрөгийн өөрчлөлт, хөрсний элэгдэл, зэрлэг ан амьтдын байршилт, тархалтын өөрчлөлт, эрчим хүчний хэрэглээ нэмэгдэх, тэрчлэн агаар, ус, хөрсний бохирдол үүсэх зэрэг сөрөг нөлөөллүүд хамаарна.

Эдгээр сөрөг нөлөөллийг бууруулах болон арилгах арга хэмжээний үр дүн нь байгаль орчныг хамгаалах үйл ажиллагаа нь шинжлэх ухааны үндэслэл бүхий зохион байгуулалт, техникийн арга хэмжээнүүдийг цогц бүрдэл байх бөгөөд эдгээр арга хэмжээнүүдийг хэрэгжүүлснээр тухайн хайгуулын талбай болон кемпийн эргэн тойрон дахь бүс нутагт үйл ажиллагааны явцад экологийн зөвшөөрөгдөх норм, норматив хангагдаж байх ёстой.



3.1 Байгаль орчинд нөлөөлөх гол нөлөөллүүд

Төслийн үйл ажиллагаанаас орчны агаар, ус, хөрс, ургамал, амьтан, газрын хэвлийд үзүүлэх нөлөөллийн байдалд нарийвчилсан дүн шинжилгээ хийлгэсэн.

Хүснэгт 1. Төслийн үйл ажиллагааны явцад байгаль орчинд нөлөөлөх нөлөөлөл

Хүрээлэн буй орчин ба Нийгмийн хүчин зүйлс	Голлох нөлөө	Нөлөөлөлд өртөх боломжтой объектууд
Физик газар зүй	Зарим газарт онгон зэрлэгээрээ байгаа газар орчны харагдах байдлыг өөрчилнө	Газар орчин
Гадаргын усны нөөц	Гол горхи орчны урсац, гольдролыг өөрчлөх	Хөрс гадаргын орчны гол горхи булаг шанд
Гүний усны нөөц	Гүний усыг ашиглана (бага зэрэг нөлөөлнө), шингэн хорт бодисын ялгарлаар хөрс, гүний усыг бохирдуулах, судалгааны суурин орчмоос хэрэглээний бохир усаар газрын гүний ус руу нэвчих бохирдуулах, унд ахуйн хэрэгцээнд гүний ус ашиглах	Хөрс, гадаргын болон гүний ус
Хүрээлэгч орчин, амьтан ургамал	Биологийн төрөл зүйлийн амьдралд нөлөөлөх, ургамал талхлагдах, шувууд болон жижиг мэрэгчдийн амьдрах орчинд нөлөөлж болзошгүй	Биологийн төрөл зүйлүүд
Нийгэм эдийн засаг	Ажлын байрны боломж, төвлөрсөн суурин үүсэх, дэд бүтэц хөгжих, сайжрах, малын бэлчээрт сөргөөр нөлөөлөх	Хүн нийгмийн хүчин зүйлүүд

3.2 Төслийн технологи ажиллагаанаас үүсэж болзошгүй нөлөөлөл

Хайгуулын өрөмдлөг. Хайгуулын талбайд нүүрсний давхаргын метан хийн агуулгыг тодорхойлох зорилгоор одоогийн байдлаар 5 цооногийн координат тодорхой болсон бөгөөд Өмнөговь аймгийн Гурвантэс сумын Баясах багийн нутаг дэвсгэрт өрөмдлөг хийх төлөвлөгөөтэй байна.

Өрөмдлөгийн талбайг ойролцоогоор 150 м x 150 м хүртэл талбайд үүсгэж, өрөмдлөгийн тоног төхөөрөмж болон холбогдох тоног төхөөрөмжийг түүн дээр суурилуулна.

Цооног өрөмдөх үеийн байгаль орчинд үзүүлэх нөлөөллүүд

Хайгуулын цооног өрөмдөх үед байгаль орчин хамгаалах арга хэмжээ нь хүрээлэн буй орчин (ХБО) - ны объектуудад (агаар мандал, гадаргын болон газрын доорх ус, хөрс, ургамал, амьтны аймагт) аль болох хамгийн бага сөрөг нөлөө үзүүлэхэд чиглэгдсэн байх ёстой.

Үүний тулд байгаль орчинд үзүүлэх дараах төрлийн нөлөөллийг урьдчилан тодорхойлох, сэргийлэх, бууруулах, арилгах зайлшгүй шаардлагатай. Үүнд:

- Цооногийг өрөмдөх явцад гарч болзошгүй төрөл бүрийн бохирдуулагчийн хаягдал, шатах бүтээгдэхүүний аюул ослын эрсдэлтэй байдлаас хамааран агаарын бохирдол, түлш

шаталтаас үүдэх хортой хий, устөрөгчийн исэл, хүхрийн давхар исэл, нүүрстөрөгчийн дутуу исэл, азотын исэл, тоос зэрэг;

- Өрөмдлөгийн ажлын явцад угаалгын шингэнийг гадагшлуулахтай холбоотой гадаргын болон газрын доорх ус, хөрсний бохирдол;

ДӨРӨВ. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫГ ХАМГААЛАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГОЛ ЗОРИЛТ, ХАМРАХ ХҮРЭЭ

4.1 Байгаль орчныг хамгаалах зорилго, зорилт:

“Тэлмэн ресурс”ХХК -ийн Өмнөговь аймгийн Гурвантэс сумын Нарийн сухайт дахь “Гурвантэс ХХХV” төслийн байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний ажлын хүрээнд тухайн төслийн хэрэгжилтийн явцад авч хэрэгжүүлэх байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг боловсруулав.

Тус байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө нь “Гурвантэс ХХХV” төслийн, хайгуул туршилт олборлолтын үйл ажиллагааны явцад байгаль орчны чиглэлээр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээг биелүүлэх зорилготой. “Тэлмэн ресурс” ХХК хайгуулын тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчийн хувьд үйл ажиллагаанд оролцож буй нийт ААН-д байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө болон Монгол Улсын Байгаль орчны багц хууль, холбогдох дүрэм журам, стандартуудын шаардлагыг мөрдүүлнэ. Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөгөөр дараах арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр зорино. Үүнд:

- “Тэлмэн ресурс” ХХК-ийн байгаль орчны бодлогыг хэрэгжүүлэх
- Тусгай зөвшөөрлийн талбайн хэмжээнд үйл ажиллагаа эрхэлж буй ААН, байгууллагуудын газар ашиглалтын үйл ажиллагаанд байгаль орчны хяналт тавих, хамтран ажиллах
- Байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний заалтуудыг хэрэгжүүлэх
- Хайгуулын үйл ажиллагаанд хамрагдаж байгаа талбайн хэмжээнд байгаль орчны хуулийн нийцлийг хангах

4.2 Хамрах хүрээ

“Гурвантэс ХХХV” талбайд 2025 онд туршилт олборлолтын LF_07 болон хайгуулын 3 цооногт өрөмдлөг хийх ажил явагдсан. Ажилчдын ХАБ,ЭА болон амьдрах орчны халдвар хамгаалал ая тухтай байдлыг харгалзан Кемпийн менежмент, катеринг мөн харуул хамгаалалтын үйлчилгээ үзүүлдэг мэргэжлийн байгууллагуудтай гэрээ байгуулан хамтран ажиллаж байна.

ТАВ. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

5.1 Агаар орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах

5.1.1 Төслийн үйл ажиллагааны нөлөөгөөр үүсэх тоос шороо болон хорт хий, үнэр агаар орчныг бохирдуулах

Тээврийн хэрэгслийн хурдны хязгаарлалт хийж замын тэмдэг, тэмдэглэгээ байршуулах

Төслийн үйл ажиллагааны нөлөөгөөр үүсэх тоос шороо болон хорт хий, үнэр агаар орчныг бохирдуулах сөрөг нөлөөллийг бууруулах зорилгоор тээврийн хэрэгслийн хурдны хязгаарыг тогтоох 10, 20, парк, гол зам, туслах зам гэх мэт тэмдэг тэмдэглэгээг Туршилт олборлолтын талбайн орчинд байрлуулан агаар орчинд тоосжилт үүсгэхээс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг авч хэрэгжүүлсэн.



Зураг 19. Зориулалтын авто зогсоол, замын тэмдэг тэмдэглэгээ байршуулсан байдал



Зураг 20. Замын тэмдэг байрцуулсан байдал

Хог хаягдал түр хадгалах сав, ОНӨААТҮГ-тай гэрээ байгуулан хамтран ажиллах.

Ажилчдын ахуйн хэрэглээнээс гарсан хатуу хог хаягдлыг зориулалтын түр цэгт хадгалах үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэхдээ Хог хаягдлын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн тавигдах шаардлагыг хангасан зориулалтын савыг кемпэд байрлуулан ашиглаж байна. Түр цэгийг кемп туршилт олборлолтын талбай, өрөмдлөгийн үйл ажиллагаа явуулан хаягдлын хэмжээ ихсэх үед нэмэлтээр дахин нэг хог хаягдлын түр цэгийг байгуулж ажиллаа.



Зураг 21. Нэгдсэн хог хаягдлын цэг



Зураг 22. Туршилт олборлолтын талбай дахь түр хаягдлын цэг

Мөн хог хаягдлын тухай хуулийн 4.1.23."хог хаягдлын төвлөрсөн цэг" гэж хог хаягдал төвлөрүүлж, булшлах зөвшөөрөгдсөн газрыг заалтын дагуу Өмнөговьаймгийн Гурвантэс сумын “Шугшаа Уул” ОНӨААТҮГ-тай ХОГ ХАЯГДАЛ ЦУГЛУУЛАХ, ТЭЭВЭРЛЭХ ГЭРЭЭ байгуулж хамтран ажиллаж, хог хаягдлыг зөвшөөрөгдсөн цэгт тээвэрлүүлж байна. /Хавсралт 8/

Ахуйн бохирын худгийг тогтмол ариутгаж, био задлагч хийх

Дулааны улиралд ахуйн бохир хуримтлуулах худгаас үнэр гарах, нян үржих эрүүл ахуйн тааламжгүй нөхцөл үүсдэг тул орчныг тогтмол ариутгах, худагт ЭКОЛА био задлагч хийх арга хэмжээг авч ажиллаа. Бохирын худаг нь кемп 15 тн, туршилт олборлолтын талбай 5 тн хэмжээтээгээр байрладаг. Мөн худгын амсарт анхааруулах тэмдэг байршуулж хаягжуулсан.



Зураг 23. Бохирын худгын ариутгалд ашиглаж буй био задлагч

Салхи ихтэй болон автомашины хөдөлгөөн ихтэй үед тоосжилт дарах усалгаа хийсэн.

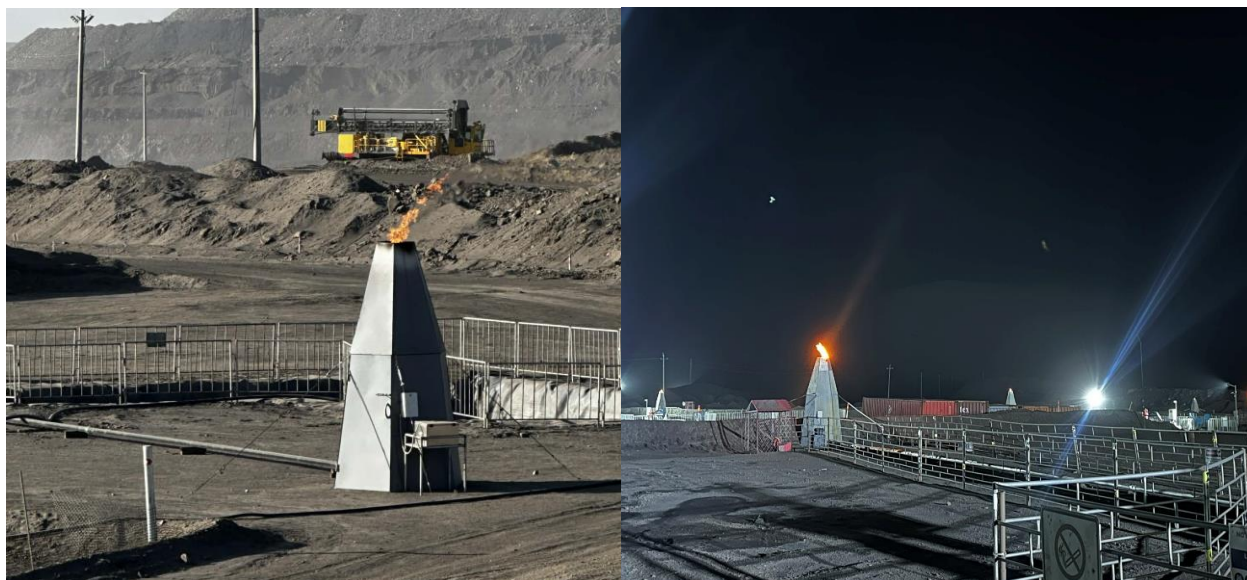
Салхины хур ихтэй үед Туршилт олборлолтын цооног орчимд нүүрс тээврийн зам болон орон нутгийн замаар зорчиж байгаа тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөнөөс маш их тоосжилт үүсдэг тул тоос дарах усалгааг хийж гүйцэтгэсэн.



Зураг 24. Зам талбайн тоос дарах усалгаа хийж буй байдал

5.1.2 Метан хий туршилтаар олборлох үед үйл ажиллагаанаас үүдэн агаар орчныг бохирдуулах нөлөөллийг бууруулах

Агаар орчинд задгай хий гаргахгүй аюулгүй байдлыг ханган бамбарлан шатаах ажлыг тасалдуулахгүй байх ажлын хүрээнд туршилт олборлолтын хий гаргах хоолой хэсэгт асаагч очлуур суурьлуулан хийг шатаах ажлыг тасралтгүй үргэлжлүүлж байна. Мөн хийн дамжуулах шугам хоолойн хий алдалтыг шалгаж, үзлэг хийж байна.



Зураг 25. Тасралтгүй бамбарлаж байгаа зураглал

5.1.3 Тоног төхөөрөмж болон тээврийн хэрэгслийн тохиргоо, бүрэн бүтэн байдлыг хянах

Хийн найрлага нь эх үүсвэрээс хамаарч өөр өөр байдаг ч метан нь үндсэн бүрэлдэхүүн ба нүүрсний давхаргуудаас гаргаж авсан хийн найрлагын 95-99 хувийг бүрдүүлдэг. Нүүрсний давхаргын метан хийг /НДМХ/ газрын гүнээс гадаргууд гаргаж авах үндсэн арга нь цооног нэвтэрч, тоноглож олборлох арга бөгөөд цооногийн толгойн байгууламжаас хий болон шингэний даралт болон урсгал хэмжигч мэдрэгч олон төрлийн хавхалгаар тоноглогдсон хяналт хэмжилтийн шугам хоолойгоор цааш дамжуулагддаг.

Хийн салбарын тэр тусмаа хийн цооногийн ашиглалт даралтын хэлбэлзэл ихтэй, өндөр хэмтэй, идэвхтэй зэврээх үйлчилгээтэй орчинд явагддаг ба хий нь шатамхай гэдгээрээ онцлогтой. Ихэнх процессын талбайн хээрийн төхөөрөмжүүд нь нүүрсус төрөгчийн алдагдлаас үүсэх гал асаах эх үүсвэр болохгүйн тулд хамгаалагдсан байх ёстой учир хийн цооногт олборлолтын яндан ба олборлолтын яндан хоолойн хоорондын орон зайн даралтыг хянах манометрүүд, хий дамжуулах шугаман термометрүүд, олон тооны хаах нээх хавхлагууд гэх мэт найдвартай хяналт хэмжилтийн багажуудаар маш сайн тоноглогдсон.

НДМХ туршилт олборлолтын үед газрын гүнээс олборлогдон газрын гадаргууд гарч иж буй хийг шугам хоолойгоор дамжуулан бамбарлан шатаах төхөөрөмж рүү аваачин шатаадаг.

Энэ нь хийн урсгалын хурдыг тодорхойлдог төслийн үнэлгээний үе шат болон үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагааны явцад хийн түлшийг шатаах шаардлагатай байжболдог.

Хийг шатаах гол шалтгаанууд нь ерөнхийдөө хүн ба хүрээлэн буй орчны аюулгүй байдал түүнд нөлөөлөх сөрөг байдлыг бууруулах чиглэл юм.

- Агаар мандалд сул хаягдаж буй хийн байгаль орчинд үзүүлэх нөлөөллийг бууруулах,
- Үйлдвэрлэлийн зориулалтаар ашиглах боломжгүй хийг шатаах,
- Аюулгүй байдлын үүднээс хийг шатаах,

НДМХ олборлолтын үед хийн ялгаралтыг багасгах, ямар ч алдагдалгүй байхаар хяналт төлөвлөлт хийдэг ба олборлолтын тоног төхөөрөмж шугам хоолой, эдгээр хэсгүүд нь хийн байгууламжийг зөв, үр ашигтай ажиллуулах, тоногтөхөөрөмжийг үр ашигтай нөхцөлд байлгахыг шаарддаг.

Нүүрсний давхаргын хийн хувьд эдгээр шаардлагуудыг хээрийн талбайд авч хэрэгжүүлж өдөр тутам тогтмол хянадаг.

- алдагдлыг багасгах
- төслийн бүх хугацаанд хийн цооногийн бүрэн бүтэн байдлыг хадгалах
- байнгын хяналт
- алдагдлыг илрүүлэх
- засвар үйлчилгээ хийх

Олборлолтын үеийн бүхий л мэдээллийг операторууд алсын зайнаас SCADA системээр хянадаг ба тусгай зориулалтын хяналт хэмжилтийн байгууламж нь яаралтай авч хэрэгжүүлэх засвар үйлчилгээ, хийн алдагдал, тоног төхөөрмжийн засвар үйлчилгээг цаг алдалгүй олж илрүүлэх үүрэгтэй байдаг нь давуу талтай.

ТЭЭВРИЙН ХЭРЭГСЛИЙН ҮЗЛЭГИЙН ХУУДАС														Хяналтын үзлэг	
№	Огноо	Цонхлогийн дугаар	Шалгалтын үзлэг	Хяналтын үзлэг	МЭХ хяналтын үзлэг	Тайлбар	Автоматик байр	Датгал	Датгал	Датгал	Датгал	Датгал	Датгал	Хяналтын үзлэг	Хяналтын үзлэг
1	8/24	LP 01	12:30	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	Officer	Officer
		LP 02	12:30	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
		LP 03	12:35	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
		LP 04	12:40	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
		LP 05	12:45	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
2	8/25	LP 01	12:30	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	Officer	Officer
		LP 02	12:30	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
		LP 03	12:35	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
		LP 04	12:40	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
		LP 05	12:45	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
3	8/26	LP 01	12:30	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	Officer	Officer
		LP 02	12:30	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
		LP 03	12:35	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
		LP 04	12:40	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
		LP 05	12:45	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
4	8/27	LP 01	12:30	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	Officer	Officer
		LP 02	12:30	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
		LP 03	12:35	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
		LP 04	12:40	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
		LP 05	12:45	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
5	8/28	LP 01	12:30	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	Officer	Officer
		LP 02	12:30	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
		LP 03	12:35	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
		LP 04	12:40	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
		LP 05	12:45	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		

Зураг 26. Тоног төхөөрөмжийн өдөр тутмын үзлэгийн хуудас

ТЭЭВРИЙН ХЭРЭГСЛИЙН ҮЗЛЭГИЙН ХУУДАС
TELMEK RESOURCE LLC - PRESTART INSPECTION FORM

Байршил: 2024.03.28

Район: 1/1

Жолоогчийн нэр: О.Номбог

Шалгалтын үзлэг: 50.0% хувиар

Огноо: 2024.08.16

Километр: 29.58 км/цаг

Шалгалтын үзлэг

ТХ-ийн хэрэгслийн гурвалж ☒ Бүх төрлийн шингэлтийн түвшин ☒

Датгалын бичиг баримт ☒ Дугуйн нөхцөл ☒ Антифризийн түвшин ☒

Ахлах тусламжийн хайрцаг ☒ Обручын нөхцөл ☒ Шинэ аригчлагч ☒

Газ уламжлал ☒ Дугуйн хайрцаг ☒ Уруулийн систем шалгах ☒

Ослын гурвалж ☒ Татлага осл ☒ Торооны систем ☒

Салли / Гэр болон суурин ☒ Аккумуляторын бэхлэлт ☒ Гэрлүүл шалгах ☒

Суудал суудлын бүс ☒ Хянах самбарын залуул ☒ Их бие ☒

Дугуйн зүүр ☒ Уурдаллын төмөрлүүл ☒ Хаалга ☒

Хүр ☒ Сав ба ремнь ☒ Хэвийн бүс дугуй байхгүй ☒

Замс дугуй ☒ Шил тол ☒ ТХ-ийн гадна шөрлөг ☒

Дамжрал суурин зүүр ☒ Моторын маслын түвшин ☒ ТХ-ийн дотор шөрлөг ☒

Бүх өгөгдөл бүх зааврыг хянаж байсан болно. Гэрэл үсэг ☒

Шалгалтын үзлэг хэрэгсэл болно.

ТЭЭВРИЙН ХЭРЭГСЛИЙН ҮЗЛЭГИЙН ХУУДАС
TELMEK RESOURCE LLC - PRESTART INSPECTION FORM

Байршил: 2024.03.28

Район: 1/1

Жолоогчийн нэр: О.Номбог

Шалгалтын үзлэг: 50.0% хувиар

Огноо: 2024.08.16

Километр: 29.58 км/цаг

Шалгалтын үзлэг

ТХ-ийн хэрэгслийн гурвалж ☒ Бүх төрлийн шингэлтийн түвшин ☒

Датгалын бичиг баримт ☒ Дугуйн нөхцөл ☒ Антифризийн түвшин ☒

Ахлах тусламжийн хайрцаг ☒ Обручын нөхцөл ☒ Шинэ аригчлагч ☒

Газ уламжлал ☒ Дугуйн хайрцаг ☒ Уруулийн систем шалгах ☒

Ослын гурвалж ☒ Татлага осл ☒ Торооны систем ☒

Салли / Гэр болон суурин ☒ Аккумуляторын бэхлэлт ☒ Гэрлүүл шалгах ☒

Суудал суудлын бүс ☒ Хянах самбарын залуул ☒ Их бие ☒

Дугуйн зүүр ☒ Уурдаллын төмөрлүүл ☒ Хаалга ☒

Хүр ☒ Сав ба ремнь ☒ Хэвийн бүс дугуй байхгүй ☒

Замс дугуй ☒ Шил тол ☒ ТХ-ийн гадна шөрлөг ☒

Дамжрал суурин зүүр ☒ Моторын маслын түвшин ☒ ТХ-ийн дотор шөрлөг ☒

Бүх өгөгдөл бүх зааврыг хянаж байсан болно. Гэрэл үсэг ☒

Шалгалтын үзлэг хэрэгсэл болно.

Зураг 27. Тээврийн хэрэгслийн байнгийн үзлэг шалгалтын хуудас

5.2 Хөрс, ургамлан бүрхэвчид үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах

5.2.1 Өрмийн шингэн хаягдлаар бохирдох

Шингэн хаягдлыг цуглуулж хадгалах зориулалтын нүх байгуулах

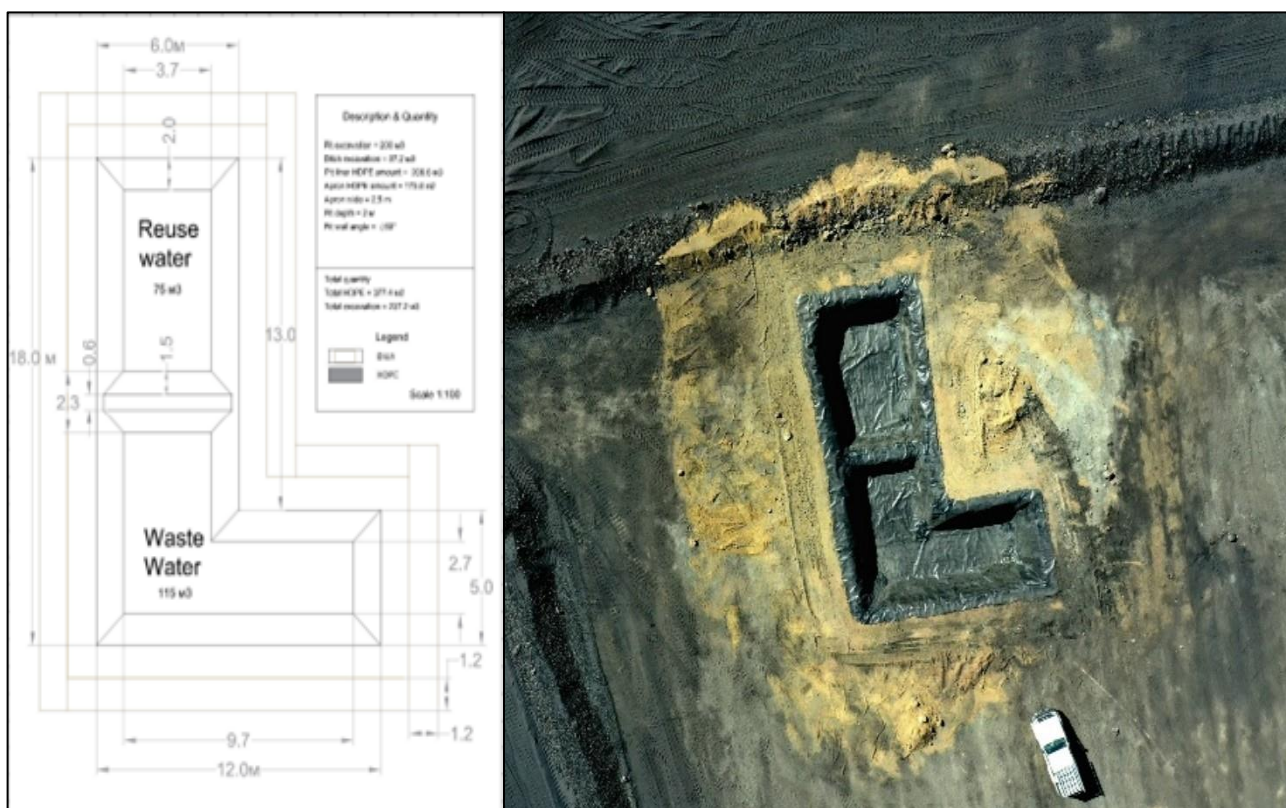
Туршилт олборлолтын цооног өрөмдөх ажлын явцад өрмийн шингэн хаягдлыг цуглуулж хадгалах зориулалтын нүх ухан, нүхийг геомембранаар доторлон хөрс хамгаалах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлсэн. Өрөмдлөгийн шингэн хаягдлын сан нь 12*18 метрийн харьцаатай 2 м гүнтэй, хөндлөн таславч бүхий хийцлэлтэй шингэн үл нэвтрүүлэх 1 мм HPDE материалаар хийгдэнэ.

Зориулалт: Өрөмдлөгийн үеийн шингэн хаягдал

Хамрах хүрээ: 2025 онд өрөмдөх НДМХ туршилт олборлолтын цооног

Шаардагдах хугацаа: 10-14 хоног

Ашиглах хугацаа: Цооног өрөмдлөгийн хугацаанд ашиглах ба байгаль орчны нөхөн сэргээлт хийнэ.



Зураг 28. Туршилт – олборлолтын цооног өрөмдлөгийн шингэн хаягдлын сан

5.2.2 Ухсан нүхэнд хүн, мал унаж гэмтэх аюул үүсэх

Өрөмдлөгийн нүх болон өрмийн шингэний нүхний ойролцоо хаалт, хашилт хийж анхааруулах болон цацруулагчтай тэмдэг тавих

Туршилт олборлолтын цооног өрөмдөх ажлын явцад цооног тус бүрийг Эвдэрсэн газрын нөхөн сэргээлт. MNS 6200:2010 стандартын техникийн ерөнхий шаардлагын дагуу труба ашиглан араам зангидаж хүн, амьтан орохоос хамгаалсан торон хаалт хашилт хийсэн мөн өрмийн шингэнд шувуу орж үхэхээс хамгаалсан жижиг нүдтэй (10см X 10см торлолтой) тор болон хамгаалалтын эвхдэг утсан тор тавьж хамгаалсан.



Зураг 29. Шингэн хаягдлын сан байгуулан аюулгүй байдал хангасан



Зураг 30. Өрөмдлөгийн нүхэнд шувуу орохоос хамгаалсан тор хийсэн байдал

5.2.3 Газар шорооны ажлаас үүдэн хөрс газрын хэвлий эвдрэхээс сэргийлэх

Өрмийн шингэн хаягдлын сан шинээр байгуулах тохиолдолд, шимт хөрсийг хуулан авч тусгайлан хадгалж нөхөн сэргээлтэд ашиглах

2025 онд манай байгууллага LF_ 07 туршилт олборлолтын цооног шинээр өрөмдсөн ба талбайг өрөмдлөгт бэлтгэн тэгшилэх, өрмийн шингэн хаягдлын сан байгуулах зэрэг газар шорооны ажлыг гүйцэтгэсэн. Уг ажлын явцад гарсан өнгөн үржилт шимт гэж үзэх хөрсийг туршилт олборлолтын талбайн урд хэсэгт тусгайлан хадгалсан болно. Уг хөрсийг өрмийн ажил дуусаж хаягдлын сангийн нөхөн сэргээлт дууссаны дараагаар буцаан техникийн нөхөн сэргээлтэд ашиглахаар төлөвлөөд байна.



Зураг 31. Талбайн бэлтгэлийн үйл ажиллагааны үед гарсан өнгөн хөрс хөдгөлсөн байдал

5.2.4 Төслийн дотоод болон гадаад тээвэрлэлт, автомашины хөдөлгөөнөөс хөрс эвдрэлд өртөх, бохирдох

Тээврийн хэрэгслээс шатах, тослох материал асгарахаас сэргийлэх. Асгарсан тохиолдолд түргэн шуурхай сэргийлэх арга хэмжээ авах сургалтаар орж ажилтнуудад мэдлэг олгох



Зураг 32. Асгаралтын талаар сургалт орж буй байдал

Кемпийн баруун талаар орон нутгийн чанартай шороон замаар олох төрлийн машинн замын хөдөлгөөнд оролцох үедээ олон салаа зам гаргаж хөрсний механик бүрэлдэхүүнд эвдрэл үүсгэж байгаа тул хөрс илүү их эвдрэлд орох, ургамал нөмрөг устаж үгүй болохоос урьдчилан сэргийлж хаягдал дугуй чулуу ашиглан хаалт хашилт хийн, тэмдэг тэмдэглэгээ байршуулж ачилчдад тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөн болон асгаралтын үед авах арга хэмжээний талаар сургалт зааварчилгаа өгсөн. Мөн асгаралтын үед яаралтай хэрэглэх иж бүрэн багаж хэрэгсэл төслийн талбайд болон засварын байранд байрлууллаа.



Зураг 33. Орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах зүрилгоор хийсэн хурд сууруулах арга хэмжээ

2024.03.16

“ТЭЛМЭН РЕСУРС” ХХК

Байгаль орчны зааварчилгааны бүртгэл

Сургалт явуулсан байршил: “Тэлмэн ресурс” ХХК - Асаралтын ургамал.

Суралцагчдын бүртгэл

№	Овог нэр	Албан тушаал	Огноо	Гарын үсэг
1	Асвян Тэрхүү	Supervisor	16.03.24	Тэрхүү
2	Б.Омгдорж	Орлогч	16.03.24	Омгдорж
3	В.Омгдорж	Монитор	16.03.24	Омгдорж
4	К.Доржсэлбэр	В/МАСТЕР	16.03.24	Доржсэлбэр
5	Н.Халбагт	HELPER	16.03.24	Халбагт
6	Н.Омгдорж	HELPER	16.03.24	Омгдорж
7	Г.Амгдорж	HELPER	16.03.24	Амгдорж
8	Г.БАТБАЯР	ЖОЛООЧ	16-03-24	Батбаяр
9	В.Омгдорж	МОНИТОР	2024.03.16	Омгдорж
10	JOHN CLARKE KENT.	PROJECT MANAGER	16/03/24	Кларк
11	У.Омгдорж	ТИТООЧ	2024.3.16	Омгдорж
12	Ч.Тэнгис	Д/ТООЧ	2024.3.16	Тэнгис
13	Н.Амгдорж	УОМЛООЧ	2024.03.16	Амгдорж
14				

Зураг 34. Сургалтын бүртгэл

5.3 Усан орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах

5.3.1 Газрын доорх усны нөөцийн болзошгүй бохирдол, хамсдол

Ус ашиглах болон хаягдал усны дүгнэлтийг жил бүр гаргуулж, зөвшөөрөл авч гэрээ байгуулан ажиллах

Тэлмэн Ресурс ХХК нь Метан хийн туршилтын цооногоос гарч буй нүүрсэн давхаргын шүүрлийн ус, хайгуулын өрөмдлөг, ахуйн хэрэглээ гэсэн 3 усны хэрэгдээний эх үүсвэртэй. Усны тухай хуулийн 28.4 -т заасны дагуу 2025 оны Ус ашиглуулах дүгнэлтийг гаргуулан Алтай өвөр Говийн сав газрын захиргаатай Ус ашиглуулах гэрээг байгуулан ажилласан билээ. /Хавсралт 10/

Өрөмдөх цооногт илрэх уст үеүүдийг хаах үлгэрчилсэн схемийн дагуу өрөмдөх

Туршилт олборлолтын цооног өрөмдөх явцад уст үе таарч усны алдалт үүсээгүй бөгөөд дараах үлгэрчилсэн схемийн дагуу 6 үе шаттайгаар өрөмдлөгийн ажил хэвийн явагдсан.

1. Цооногт 34 см диаметртэй бэхэлгээний яндан 6 м хүртэл суулгасан.
2. 6 метрээс нүүрсний давхарга хүртэл 24.45 см диаметр бүхий өрмийн хошуу ашиглан өрөмдсөн.

3. Нүүрсний давхарга эхлэхээс өмнө өрөмдлөгийн ажлыг зогсоон цооногт бэхэлгээний яндан суулгасан.
4. Бэхэлгээний яндан суулгасаны дараа цооногийн ханыг цементлэх ажил хийн болзошгүй уст үеийг хаах ажлыг хийсэн.
5. Цемент хатсаны дараа чулуулгийн даралт даах чадварыг туршиж үзсэн. Туршилт амжилттай болсны дараа 17.78 см диаметр бүхий өрмийн хошуу ашиглан туршилт-олборлолтыг явуулах нүүрсний давхарга өнгөртөл өрөмдсөн.
6. Өрөмдлөгийн ажил дууссаны дараа цооногт олборлолтын тоног төхөөрөмжүүдийг угсрах ажлуудыг хийсэн.



Зураг 35. Цооног өрөмдөх үлгэрчилсэн схем

5.3.2 Усны эх үүсвэрийг нэмэгдүүлэх

Цооногоос шавхалтаар гарсан нүүрсний давхаргын шавхалтын усыг өөр зориулалтаар ашиглах 2024 оны туршилтыг үргэлжлүүлэн дуусгах

2024 онд туршил олборлолтын үйл ажиллагааны явцад гарч буй нүүрсэн давхарагын шүүрлийн усыг ашигтай байдлаар өөр зориулалтаар ашиглах боломжыг тодрхойлох, байгал орчин ургамлын төрөл зүйлд ямар нэгэн сөрөг нөлөөгүй эсэхийг нотлох зорилгоор ХААИС хамтран судалгааны ажлыг эхлүүлсэн байна.

Судалгааны мэдээлэл

Ургалт богино хугацаанд явагдах хүнсний байцаа сонгон лабораторид тарихдаа цэвэр усаар тарьж хяналт хийн дараагийн дээжүүдэд шүүрлийн усны агууламж шаталсан маягаар нэмэж холиод усалж байна. Байцаа бүрэн ургаж дууссаны дараа химийн нарийвчилсан шинжилгээ, байцааны бүтэцэд ямар нэгэн өөрчилөлт орсон эсэхийг тодорхойлхоор төлөвлөөд байна.

Үрсэлгээний дугаар	Цэвэр усны эзлэх хувь	Шүүрлийн усны эзлэх хувь
Үрсэлгээ 1	40%	60%
Үрсэлгээ 2	70%	30%
Үрсэлгээ 3	0%	100%
Ханалтын үрсэлгээ	100%	0%

500 мл усыг 100 хувь гэж үзэх ба 40% харьцах 60% хэмээх утгыг 200мл харьцах нь 300мл гэж ойлгоно.



Зураг 36. Үрсэлгээ явуулж эхэлсэн үеийн зураглал

2024 онд Лабораторийн ажлыг эхэлсэн ба 2025 онд байцааны ургалт бүрэн дуусаж ажиглалт хийсэн. Ажиглалтын явцад байцааны үндэс болон бэлтгэсэн хөрсөнд өөрчилөлт орсон байж ба лабораторийн шинжилгээний шатанд явж байна. Цаашид судалгааны ажлыг говийн байгалийн нөхцөлд ургаж буй модлог ургамал, эсвэл модыг услах маягаар үргэлжлүүлэн өргөжүүлэхийг зориод байна.

Дээжний нэр	Онцгой хортой хүнд металлууд			Био-идэвхт хүнд металлууд		
	Cd	Cr	Pb	Cu	Ni	Zn
Хяналт	No data	2.58	18.74	2.25	8.44	58.39
1-р хувилбар	No data	8.66	17.37	9.74	4.93	47.55
2-р хувилбар	No data	3.84	13.04	6.80	4.19	61.37
3-р хувилбар	No data	95.30	13.60	8.09	57.40	99.44
Хүлцэх агууламж (MNS 5850:2019)	3	150	100	100	150	300

Зураг 37. Туришлын дараах хөрсний шинжилгээний үр дүн



Зураг 38. Туришлын дараах байцааны ургалтын харьцуулалт

Усны хувилбар	Усны гол үзүүлэлт	Хөрсөнд үзүүлсэн өөрчлөлт	Ажиглагдсан байдал
Хяналт (цэвэр ус)	pH 7.35, EC $\approx$ 0.27 dS/m, TDS 171 мг/л	pH 7.88, EC (ЦЦЧ) 0.64 dS/m, давс 0.32%, хүнд металл доогуур	Суурь нөхцөл: ургамалд тохиромжтой
40% шүүрлийн ус	pH 7.5, EC $\approx$ 1.12 dS/m, Na+K 252.7 мг/л	pH 8.57, EC 1.88 dS/m, давс 0.72%, хүнд металл хэвийн	Давсжилт/шүлтжилт багаар өссөн; На өндөр тул соджилтын эхний эрсдэл
70% шүүрлийн ус	pH 8.96, EC $\approx$ 1.77 dS/m, TDS 1131 мг/л, Na+K 428.1 мг/л	pH 9.18, EC 1.98 dS/m, давс 0.99%, хүнд металл хэвийн	Илэрхий шүлтлэг/давслаг ; На өндөр → нэвчилт муудах, бүтэц алдагдах эрсдэл
100% шүүрлийн ус	pH 9.0, EC $\approx$ 2.42 dS/m, TDS 1551 мг/л, Na+K 598.9 мг/л	pH 8.62, EC 2.46 dS/m, давс 1.28%; Ni 57.4 мг/кг , Cr 95.3 мг/кг өссөн	Давсжилт ба соджилт хамгийн өндөр , зарим металл нэмэгдсэн → шууд ашиглах боломжгүй

Зураг 39. Хөрсний шинжилгээний дүгнэлт

5.3.3 Усны ашиглалтыг баталгаажуулах

Туршилт олборлолтын цооногоос шавхалтаар гарч байгаа усыг хэмжих тоолуур суурилуулах, сар бүрийн ус ашиглалтын мэдээлэл сумын байгаль орчны мэргэжилтэнд хүргэх

2023 онд туршилт олборлолтын LF01, LF_02, LF_03 цооног, 2024 онд LF_04, LF_05 LF_06 цооногуудыг өрөмдсөн ба 2025 онд LF_07 цооног болон ус хуримтлуулах усан сангаас уурхайн усалгааны машинд ус шавхах зориулалт бүхий шугам хоолой суурьлуулан тус бүрдээр стандарт хэмжил зүйн газраар баталгаажсан гэрчилгээ бүхий механик тоолуурыг барилга хот байгуулалтын тусгай зөвшөөрөлтэй мэргэжлийн байгууллагаар суурьлуулан газардээр нь акт үйлдэн хүлээн аван үйлдвэрлэлийн усны хэрэглээнд хяналт тавьж байна. /Хавсралт 17/

Туршилт олборлолтын цооногуудын механик тоолуурын хяналтын хуудас															
Он, сар, өдөр	LF_01 тоолуурын заалт, м³	LF_02 тоолуурын заалт, м³	LF_03 тоолуурын заалт, м³	LF_04 тоолуурын заалт, м³	LF_05 тоолуурын заалт, м³	LF_06 тоолуурын заалт, м³	LF_07 тоолуурын заалт, м³	Нийт, м³	Хяналтын хуудас болон өөрчлөлт						
2023.10.14 12329	С 81	4	14525	10	7351	20	2321	42	7418	18	3420	1	2320	1	2320
2023.10.15 12374	С 86	3	14530	12	7342	20	1251	23	7492	14	370	8	370	8	370
2023.10.16 12400	С 89	3	14601	11	7285	25	2730	23	7454	14	720	2	270	2	270
2023.10.17 12405	С 93	4	14611	10	7401	25	2500	25	7490	14	500	2	500	2	500
2023.10.18 12415	С 96	3	14625	11	7430	22	2503	23	7495	15	371	2	371	2	371
2023.10.19 12421	С 98	3	14629	10	7451	21	2498	22	7500	15	258	2	258	2	258
2023.10.20 12425	С 103	4	14630	11	7491	22	2499	22	7500	15	259	2	259	2	259
2023.10.21 12438	С 106	3	14641	11	7499	22	2498	23	7500	15	271	2	271	2	271
2023.10.22 12442	С 108	4	14649	10	7516	20	2495	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.10.23 12455	С 111	3	14652	10	7523	21	2494	22	7500	15	243	2	243	2	243
2023.10.24 12461	С 111	3	14652	10	7523	21	2494	22	7500	15	243	2	243	2	243
2023.10.25 12475	С 115	4	14664	10	7529	20	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.10.26 12485	С 118	3	14674	10	7539	20	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.10.27 12495	С 121	4	14685	11	7548	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.10.28 12507	С 124	3	14695	10	7558	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.10.29 12518	С 126	3	14706	11	7567	20	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.10.30 12529	С 127	3	14717	11	7578	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.10.31 12534	С 132	3	14727	11	7583	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.11.01 12540	С 139	3	14738	10	7593	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.11.02 12557	С 140	3	14749	10	7604	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.11.03 12567	С 141	3	14760	11	7615	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.11.04 12577	С 141	3	14770	10	7626	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.11.05 12587	С 141	3	14781	10	7637	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.11.06 12597	С 145	3	14791	11	7648	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.11.07 12607	С 145	3	14802	11	7659	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.11.08 12617	С 145	3	14813	11	7670	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.11.09 12627	С 145	3	14824	11	7681	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.11.10 12637	С 145	3	14835	11	7692	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.11.11 12647	С 145	3	14846	11	7703	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.11.12 12657	С 145	3	14857	11	7714	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.11.13 12667	С 145	3	14868	11	7725	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.11.14 12677	С 145	3	14879	11	7736	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.11.15 12687	С 145	3	14890	11	7747	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.11.16 12697	С 145	3	14901	11	7758	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.11.17 12707	С 145	3	14912	11	7769	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.11.18 12717	С 145	3	14923	11	7780	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.11.19 12727	С 145	3	14934	11	7791	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.11.20 12737	С 145	3	14945	11	7802	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.11.21 12747	С 145	3	14956	11	7813	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.11.22 12757	С 145	3	14967	11	7824	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.11.23 12767	С 145	3	14978	11	7835	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.11.24 12777	С 145	3	14989	11	7846	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.11.25 12787	С 145	3	14999	11	7857	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.11.26 12797	С 145	3	15009	11	7868	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.11.27 12807	С 145	3	15019	11	7879	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.11.28 12817	С 145	3	15029	11	7890	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.11.29 12827	С 145	3	15039	11	7901	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.11.30 12837	С 145	3	15049	11	7912	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.12.01 12847	С 145	3	15059	11	7923	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.12.02 12857	С 145	3	15069	11	7934	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.12.03 12867	С 145	3	15079	11	7945	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.12.04 12877	С 145	3	15089	11	7956	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.12.05 12887	С 145	3	15099	11	7967	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.12.06 12897	С 145	3	15109	11	7978	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.12.07 12907	С 145	3	15119	11	7989	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.12.08 12917	С 145	3	15129	11	8000	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.12.09 12927	С 145	3	15139	11	8011	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.12.10 12937	С 145	3	15149	11	8022	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.12.11 12947	С 145	3	15159	11	8033	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.12.12 12957	С 145	3	15169	11	8044	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.12.13 12967	С 145	3	15179	11	8055	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.12.14 12977	С 145	3	15189	11	8066	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.12.15 12987	С 145	3	15199	11	8077	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.12.16 12997	С 145	3	15209	11	8088	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.12.17 13007	С 145	3	15219	11	8099	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.12.18 13017	С 145	3	15229	11	8110	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.12.19 13027	С 145	3	15239	11	8121	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.12.20 13037	С 145	3	15249	11	8132	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.12.21 13047	С 145	3	15259	11	8143	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.12.22 13057	С 145	3	15269	11	8154	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.12.23 13067	С 145	3	15279	11	8165	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.12.24 13077	С 145	3	15289	11	8176	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.12.25 13087	С 145	3	15299	11	8187	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.12.26 13097	С 145	3	15309	11	8198	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.12.27 13107	С 145	3	15319	11	8209	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.12.28 13117	С 145	3	15329	11	8220	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.12.29 13127	С 145	3	15339	11	8231	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.12.30 13137	С 145	3	15349	11	8242	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243
2023.12.31 13147	С 145	3	15359	11	8253	21	2498	23	7500	15	243	2	243	2	243

Туршилт олборлолтын талбайн насос станцын тоолуурын акт

Худгийн байршил	Тоолуурын фото зураг (2025 оны 09 сарын 25)	Тоолуурын фото зураг (2025 оны 10 сарын 25)
Туршилт-олборлолтын насосны станцын тоолуур		
	41230 м ³	43044 м ³
Тоолуурын суурьлуулсан гэрчилгээ		

Хүлээлгэн өгсөн:

“Тэлмэн Ресурс” ХХК

Байгаль орчны менежер..... /Г.Билэгдэмбэрэл/

Хүлээн авсан:

Өмнөговь аймгийн Гурвантэс сум

Уул уурхай, ус хариуцсан байгаль хамгаалагч..... /А.Бүжин/

2025.10.25

Зураг 41. Жишээ болгон 2025 оны 10 сарын усны хэрэглээ баталгаажуулалтын акт оруулав

УСНЫ ТООЛУУРЫН БАТАЛГААЖУУЛАЛТЫН ГЭРЧИЛГЭЭ
№ ЭУ 100607

СТАНДАРТ, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН ГАЗАР

0 (хэрэглэгчийн нэр)

ашиглаж байгаа LXLC-65 загварын 25 м³/ц
хэмжих хязгаартай, 65 мм-ийн голчтой № 2204001820 -ын
халуун, хүйтэн усны тоолуурыг № 014 лацаар битүүмжилж
(доогуур зурах)
2025 оны 09 -р сарын 18 -ны өдөр хүртэл улсын
баталгаажуулалтын гэрчилгээ олгов.

Шалгалтын дараах заалт: 000002 м³

Лабораторийн тэмдэг Улсын шалгагчийн гарын үсэг, тэмдэг

2025 оны 09 -р сарын 18 -ны өдөр

УСНЫ ТООЛУУРЫН БАТАЛГААЖУУЛАЛТЫН ГЭРЧИЛГЭЭ
№ ЭУ 201197

СТАНДАРТ, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН ГАЗАР

0 (хэрэглэгчийн нэр)

ашиглаж байгаа LXLC-65 загварын 40.0 м³/ц
хэмжих хязгаартай, 65 мм-ийн голчтой № 24080019 -ын
халуун, хүйтэн усны тоолуурыг № 020 лацаар битүүмжилж
(доогуур зурах)
2026 оны 11 -р сарын 14 -ны өдөр хүртэл улсын
баталгаажуулалтын гэрчилгээ олгов.

Шалгалтын дараах заалт: 000001 м³

Лабораторийн тэмдэг Улсын шалгагчийн гарын үсэг, тэмдэг

2024 оны 11-р сарын 14 -ны өдөр

УСНЫ ТООЛУУРЫН БАТАЛГААЖУУЛАЛТЫН ГЭРЧИЛГЭЭ
№ ЭУ 189488

СТАНДАРТ, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН ГАЗАР

0 (хэрэглэгчийн нэр)

ашиглаж байгаа LXSC-65 загварын 40.0 м³/ц
хэмжих хязгаартай, 65 мм-ийн голчтой № 24080020 -ын
халуун, хүйтэн усны тоолуурыг № 015 лацаар битүүмжилж
(доогуур зурах)
2026 оны 09 -р сарын 24 -ны өдөр хүртэл улсын
баталгаажуулалтын гэрчилгээ олгов.

Шалгалтын дараах заалт: 000001 м³

Лабораторийн тэмдэг Улсын шалгагчийн гарын үсэг, тэмдэг

2024 оны 09-р сарын 24 -ны өдөр

УСНЫ ТООЛУУРЫН БАТАЛГААЖУУЛАЛТЫН ГЭРЧИЛГЭЭ
№ ЭУ 099734

СТАНДАРТ, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН ГАЗАР

0 (хэрэглэгчийн нэр)

ашиглаж байгаа LXLC-65 загварын 25 м³/ц
хэмжих хязгаартай, 65 мм-ийн голчтой № 2204001822 -ын
халуун, хүйтэн усны тоолуурыг № 020 лацаар битүүмжилж
(доогуур зурах)
2025 оны 06 -р сарын 03 -ны өдөр хүртэл улсын
баталгаажуулалтын гэрчилгээ олгов.

Шалгалтын дараах заалт: 000001 м³

Лабораторийн тэмдэг Улсын шалгагчийн гарын үсэг, тэмдэг

2025 оны 06-р сарын 03 -ны өдөр

УСНЫ ТООЛУУРЫН БАТАЛГААЖУУЛАЛТЫН ГЭРЧИЛГЭЭ
№ ЭУ 100608

СТАНДАРТ, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН ГАЗАР

0 (хэрэглэгчийн нэр)

ашиглаж байгаа LXLC-65 загварын 25 м³/ц
хэмжих хязгаартай, 65 мм-ийн голчтой № 2204001809 -ын
халуун, хүйтэн усны тоолуурыг № 014 лацаар битүүмжилж
(доогуур зурах)
2025 оны 09 -р сарын 18 -ны өдөр хүртэл улсын
баталгаажуулалтын гэрчилгээ олгов.

Шалгалтын дараах заалт: 000002 м³

Лабораторийн тэмдэг Улсын шалгагчийн гарын үсэг, тэмдэг

2025 оны 09 -р сарын 18 -ны өдөр

УСНЫ ТООЛУУРЫН БАТАЛГААЖУУЛАЛТЫН ГЭРЧИЛГЭЭ
№ ЭУ 201196

СТАНДАРТ, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН ГАЗАР

0 (хэрэглэгчийн нэр)

ашиглаж байгаа LXLC-65 загварын 40.0 м³/ц
хэмжих хязгаартай, 65 мм-ийн голчтой № 24080018 -ын
халуун, хүйтэн усны тоолуурыг № 020 лацаар битүүмжилж
(доогуур зурах)
2026 оны 11 -р сарын 14 -ны өдөр хүртэл улсын
баталгаажуулалтын гэрчилгээ олгов.

Шалгалтын дараах заалт: 000001 м³

Лабораторийн тэмдэг Улсын шалгагчийн гарын үсэг, тэмдэг

2024 оны 11-р сарын 14 -ны өдөр

Зураг 42. Тушилт олборлолтын цоонгогт суурьлуулаад байгаа тоолуурын баталгаажуулалтын гэрчилгээ.

"ТЭЛМЭН РЕСУРС" ХХК "ГУРВАН ТЭС" ХХХV ТӨСӨЛ

ТУРШИЛТ ОЛБОРЛОЛТЫН ЦООНОГТ ТООЛУУР СУУРИЛУУЛСАН АКТ

2023 оны 12 сарын 14-ны өдөр

Өмнөговь аймгийн Гурвантэс сумын нутагт "Тэлмэн Ресурс" ХХК нь туршилт олборлолтын 3 цооног нээсэн ба хийн олборлолтын явцад гарах нүүрсний давхаргын шүүрлийн усыг хэмжих № ЭУ099734, № ЭУ100608, № ЭУ100607 баталгаажуулалтын гэрчилгээтэй LXLG-65 загварын 25мЗ/ц хэмжих хязгаартай, 65мм-ийн голчтой № 2204001820, № 2204001809, № 2204001822, хүйтэн усны тоолуурыг № 014, № 020 лацар бүтгүүмжилсэн тоолуурыг тус бүр 3 цооногт суурилуулах ажлыг газар дээр нь хянаж, акт үйлдэв.

Хавсралт:

- Цооногийн орчны фото зураг,
- Тоолуур суурилуулсан фото зураг,
- Цооногийн усны шинжилгээний хариу өнгөт хуулбар,
- Тоолуурын баталгаагасан гэрчилгээний өнгөт хуулбар

Хүлээн авсан:

"Тэлмэн Ресурс" ХХК

Байгаль орчны мэргэжилтэн / Г.Билэгдэмбэрэл /

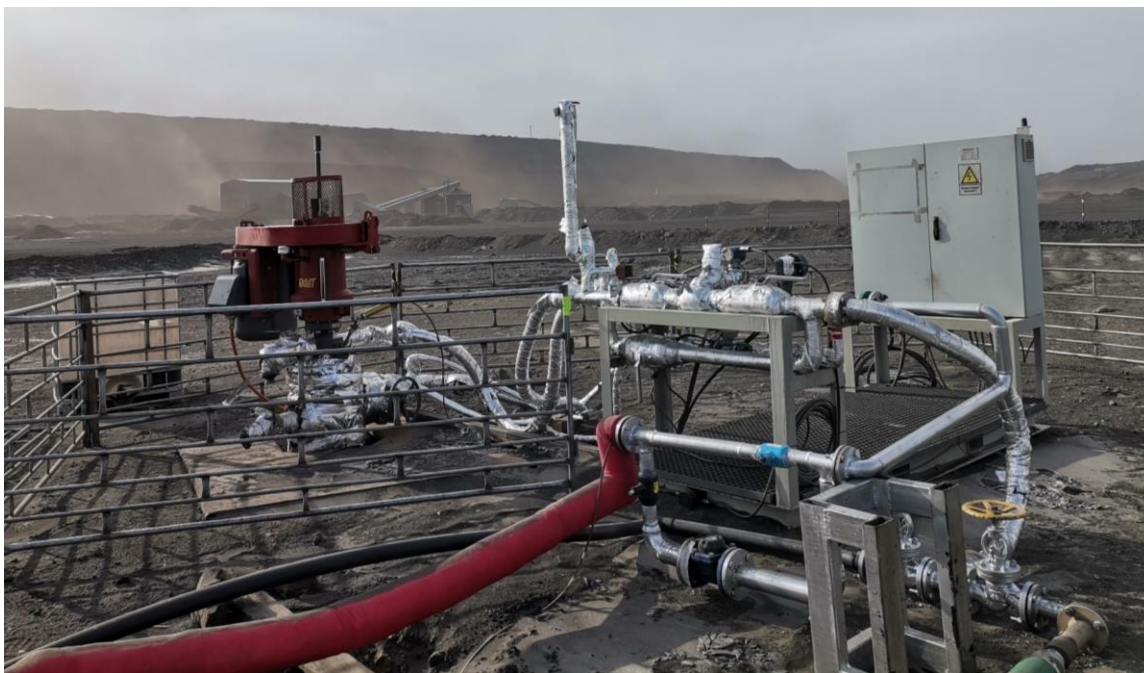
Акт хүтээлгэн өгсөн:

"Силвер Эделвайз" ХХК

Захирал  / Б.Сүхбаатар /



Зураг 43. Тоолуур суурьлуулсан акт болон гүйцэтгэгч байгууллагын тусгай зөвшөөрлийн хуулбар



Зураг 44. LF 05 цооног орчмын зураг болон тоолуур суурьлуулсан байдал



Зураг 45. LF_04 цооног орчны зураг болон тоолуур туурьлуулсан байдал



Зураг 46. LF_06 цооног орчны зураг болон тоолуур суурьдуулсан байдал

5.4 Амьтаны аймагт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах

Биотехникийн арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх үүнд зэрлэг амьтад усалж ундаалах боломжтой хөв цөөрөм байгуулах

Манай байгууллага энэ онд амьтны амьдрах орчныг сайжруулах зорилгоор Сумын байгаль орчны хэлтэс болон Говийн дархан цаазат газрын захиргааны хүсэлтийн дагуу 2 байршилд зэрлэг ан амьтан услах зориулалт бүхий хөв цөөрмийг байгуулаад байна. Мөн Эмчийн усанд байгуулсан хөв цөөрөмд шаардлагатай ус татах насосоор нэмэлтээр хангасан./Хавсралт 8/



Зураг 47. Эмчийн ус хэмээх газарт хөв цөөрөм байгуулж байх үеийн зураглал



Зураг 48. Морит хайрхан хэмээх газарт хөв цөөрөм байгуулж байх үеийн зураглал

Шавхалтын ус хуримтлуулах санд зэрлэг амьтан унахаас сэргийлэн 2х2 хэмжээтэй торон хашаа байгуулах

Тухайн бүс нутгийн жижиг амьтад ус хуримтлуулах сан, болон хайгуулын өрөмдлөгийн хаягдлын санд унаж эрсдэхээс сэргийлж 2х2 см хэмжээс бүхий торон хашааг нэмэлтээр суурьлуулж ажиллаа.



Зураг 49. Жижиг торон хашааг суурьлуулсан байдал

5.5 Ургамлан орчин

Хайгуул туршилт олборлолтын ерөнхий төлөвлөгөө, зураг төслийн дагуу ажил гүйцэтгэх, төлөвлөлтийн бус газар хөндөхгүй байх. Ажилчдад сургалт зааварчилгаа өгөх

2025 онд хайгуулын өрөмдлөг болон туршилт олборлолтын цооног өрөмдлөгийн үйл ажиллагааг гүйцэтгэхээр туслан гүйцэтгэгч байгууллагуудтай хамтран ажилласан ба төслийн талбайд шинээр ажиллах ажилтан бүрд байгаль орчны зааварчилгаа болон газар хөндөх үйл ажиллагааны талаар сургалт зааварчилгаа өгч ажилласан байна.



ТӨСЛИЙН ТАЛБАЙД АЖИЛЛАХ АЖИЛТАНД ӨГӨХ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ЗААВАРЧИЛГАА

ЗОРИЛГО: Төслийн талбайд ажиллахаар ирсэн үндсэн болон гэрээт компани ажилтан нь энэхүү зааварчилгааг ажиглалтаас өмнө авч төслийн талбайд ажиллах үедээ байгаль орчинд үзүүлж болох эрсдэл аливаа сөрөг нөлөөдлийг хамгийн бага байлгахад оршино.

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН МӨРДӨЖ АЖИЛЛАХ ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

№	Хүрээлэн буй орчин	Хориглох болон зөвшөөрөл авч ажиллах чөс	
		Хориглох	Зөвшөөрөл авах
1	Агаарын чанарын менежмент		
1.1	Автомашинныг шаардлагагүй тохиолдолд асаалттай орхих	✓	
1.2	Химийн хортой болон аюултай бодис турших	✓	
1.3	Тээврийн хэрэгслийн хурдны хязгаарыг хэтрүүлэлт тоос гаргах	✓	
2	Усны менежмент		
2.1	Зөвшөөрөлгүй газраас ус авшиглах	✓	
2.2	Усан хангамжийн эх үүсвэрт зөвшөөрөлгүй орж, үйл ажиллагаа явуулах	✓	
2.3	Усны эх үүсвэрт машин техник угаах, хог хаягдал хаях	✓	
2.4	Усны тоолуурыг зөвшөөрөлгүй авах, гэмтээх лап ломбыг хөдөлгөх	✓	
2.5	Худгийн тоног төхөөрөмжийг ашиглах гэмтээх	✓	✓
2.6	Усыг зүй зохисгүй их хэмжээгээр хэрэглэх	✓	
3	Газрын менежмент		
3.1	Газар хөндөх зөвшөөрөл авахгүй үйл ажиллагаа явуулах	✓	
3.2	Тогтоосон авто зогсоолоос бусад газарт тээврийн хэрэгсэл байрлуулах	✓	
3.3	Авто замын зорчих хэсгээс бусад газраар зорчих	✓	
3.4	Газар хөндөх тохиолдолд Байгаль орчны мэргэжилтнээс заавал газар хөндөх зөвшөөрөл авах		✓
3.5	Шингэр газар хөндсөн тохиолдолд ажил дууссаны дараа эвдэрсэн газарт техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлт хийж байгаль орчны мэргэжилтэнд хүлээлгэн өгч акт үйлднэ.		✓
4	Хөрсний бохирдлоос урьдчилан сэргийлэх		
4.1	Шатах тослох материалтай ажиллах үед хатуу хучилттай талбайд тэгш байрлуулж ажиллах		✓
4.2	Түлш, тос тосолгооны материал хөрсөнд асгах	✓	
4.3	Асгаралт үүссэн үед хөрсний цэвэрлэхгүй орхих	✓	
5	Хог хаягдлын менежмент		
5.1	Ажлын болон амрах байранд тамхи татах	✓	
5.2	Хог хаягдлыг ангиалан ялгахгүй хаях	✓	
5.3	Зориулалтын бус газарт хог шатаах	✓	
5.4	Усны ундаргын эх үүсвэрийг хамгаалсан эрүүл ахуйн бүсэд хог хаях	✓	

Зааварчилгаа өгсөн: БОМ.../Г.Билэгдэмбэрэл/

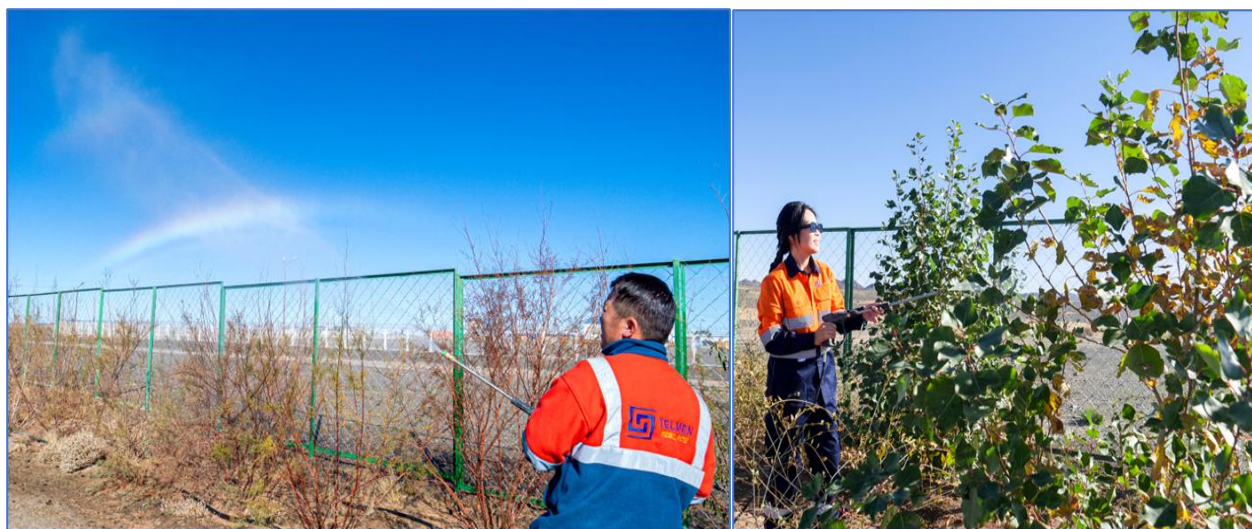
Танилцаж зөвшөөрсөн ажилчинд

№	Компани нэр	Албан тушаал	Ажилтны нэр	Гарын үсэг
1	ТЭЛМЭН РЕСУРС	HSE	Б.Алтанзориг	Б.Алтанзориг

Зураг 50. Байгаль орчны зааварчилгаа өгсөн баталгаажуулалтын хуудас

Кемпийн талбайн усалгаа, арчилгаанд анхаарах, ногоон байгууламжийг сайжруулах

Кемпийн баруун талаар орон нутгийн чанартай шороон замаар машины замын хөдөлгөөнд оролцох үедээ олон салаа зам гаргаж хөрсний механик бүрэлдэхүүнд эвдрэл үүсгэж байгаа тул хөрс илүү их эвдрэлд орох, ургамал нөмрөг устаж үгүй болохоос урьдчилан сэргийлж хаягдал дугуй чулуу ашиглан хаалт хашилт хийн, тэмдэг тэмдэглэгээ байршуулж ажилчдад тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөн болон асгаралтын үед авах арга хэмжээний талаар сургалт зааварчилгаа өгсөн. Мөн 2023, 2024 онд мод тарисан модны ургалт усалгаанд анхаарч ачилгаа хийж ажилласан.



Зураг 51. Ногоон байгууламжийн усалгаа арчилгаа

5.6 Нийгмийн нөлөөллийг бууруулах

Өмнөговь аймгийн бүтээн байгуулалт хөгжлийн санд мөнгөн дэмжлэг үзүүлэх ажлыг уламжлал болгон хэрэгжүүлэх

Тэлмэн Ресурс ХХК нь Засгийн Газрын тогтоолоор Ашигт малтмал газрын тосны газартай байгуулсан Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээний дагуу Орон нутгийн урамшуулал болох 30 000 ам долларыг Өмнөговь аймгийн хөгжлийн сан буюу Өмнөговь карпораци дансанд уламжлал болгон шилжүүлсэн болно.

Худалдаа Хөгжлийн Банк		Огноо: 2025.01.22 10:45:04	
Шилжүүлгийн мэдээлэл Журналын №: 217691035			
Системийн огноо: 2025.01.22			
Нэр: ТЭЛМЭН РЕСУРС ХХК			
Илгээгч	Дансны дугаар: 441001979	Нэр ТЭЛМЭН РЕСУРС ХХК	Дүн 102,990,900.00 MNT Ханш 1.00
/ нэг зуун хоёр сая есөн зуун ерэн мянга есөн зуун төгрөг /			
Хүлээн авагч	Банкны дугаар: 05 Дансны дугаар: 5585642683	Банкны нэр Хаан Банк Нэр ӨМНӨГОВЬ КОРПОРАЦИ	102,990,900.00 MNT 1.00
Гүйлгээний утга: ЕВ -Тэлмэн ресурс ХХК, 5637945, Гурвантэс ХХХV, Орон нутаг хөгжүүлэх урамшуулал			
Танд баярлалаа			
Гүйлгээний баримтыг баталгаажуулсан			

Зураг 52. Орон нутаг хөгжүүлэх урамшууллын гүйлгээний баримт

Багийн санал хүсэлтийг харгалзан орон нутгийн нийтийн эрх ашигт ээлтэй санал хүсэлтийг хүлээн авч шийдвэрлэж хамтран ажиллана.

2025 оны Гурвантэс сумын иргэдийн хурлын саналийг үндэслэн нийгмийн хариуцлагийн хүрээнд тус сумын таван оюутанд, сурлага хөдөлмөрийн амжилтыг харгалзан МУБИС -ийн оюутан М.Сүнжидмаа, А.Энх – Од, Этүгэн Их сургуулийн оюутан И. Чимидбат, ТЗДС – ийн оюутан Т.Тэгшбаяр нарт тус бүр бүтэн жилийн тэтгэлэг олгосон билээ. Сурагчдийн сургалтын төлбөрийн шилжүүлгийн мэдээллийг Хавсралт 19 оруулав.



Зураг 53. Тэтгэлэг олгох талаар сурагдад танилцуулж байна.

Хүснэгт 2. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө

№	Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Хэм-жих нэгж	Нэгж зардал (төгрөг)	Тоо хэмжээ	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа, давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
Агаарын чанар									
1	Төслийн үйл ажиллагааны нөлөөгөөр үүсэх тоос шороо болон хорт хий, үнэр агаар орчныг бохирдуулах	Тээврийн хэрэгслийн хурдны хязгаарлалт хийж замын тэмдэг, тэмдэглэгээ байршуулах	Төслийн талбайд	ш	100,000	5	500,000	2025 он	Замын хөдөлгөөний тухай хууль
2		Ахуйн бохирын худгийг тогтмол ариутгаж, био задлагч хийх	Туршилт олборлолтын талбай, кемп хоорондын зам дагуу	Үйл ажиллагааны зардалд багтсан			Дулааны улиралд	Хог хаягдлын тухай хууль	
3		Салхи ихтэй болон автомашины хөдөлгөөн ихтэй үед тоосжилт дарах усалгаа хийх		Үйл ажиллагааны зардалд багтсан			2025 он	Агаарын чанарын техникийн ерөнхий шаардлага MNS 4585:2007	
4	Туршилтаар олборлох үйл ажиллагаанаас үүдэн агаар орчныг бохирдуулах	Агаар орчинд задгай хий гаргахгүй аюулгүй байдлыг ханган бамбарлан шатаах ажлыг тасалдуулахгүй байх	Төслийн талбай	Үйл ажиллагааны зардалд багтсан			2025 он	Агаарын чанарын техникийн ерөнхий шаардлага MNS 4585:2007	
5	Техник хэрэгслийн эвдрэлээс үүдэн байгаль орчинд учирч болох сөрөг нөлөөллийг бууруулах	Тоног төхөөрөмж болон тээврийн хэрэгслийн тохиргоо, бүрэн бүтэн байдлыг хянах	Төслийн талбай	Үйл ажиллагааны зардалд багтсан			2025 он		
Хөрс, ургамлан бүрхэвч									

6	Өрмийн шингэн хаягдлаар бохирдох	Шингэн хаягдлыг цуглуулж хадгалах зориулалтын нүх байгуулах	Өрөмдлөгийн н цооног бүр	Үйл ажиллагааны зардалд тусгагдсан		2025 он	Газрын тосны хайгуул, олборлолт, ашиглалтын үйл ажиллагаанаас Эвдэрсэн газрын нөхөн сэргээлт. Техникийн ерөнхий шаардлага MNS 6200:2010
7		Өрмийн хаягдлын сангийн нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө хөтөлбөр боловсруулж, хэрэгжүүлэх	Төслийн талбай	3ш	Үйл ажиллагааны зардалд тусгагдсан	2025 он	
8	Ухсан нүхэнд хүн, мал унаж гэмтэх аюул үүсэх	Өрөмдлөгийн нүх болон өрмийн шингэний нүхний ойролцоо хаалт, хашилт хийж анхааруулах болон цацруулагчтай тэмдэг тавих	Өрөмдлөгийн н цооног бүр	3ш	Үйл ажиллагааны зардалд багтсан	2025 он	
9	Газар шорооны ажлаас үүдэн хөрс газрын хэвлий эвдрэхээс сэргийлэх	Өрмийн шингэн хаягдлын сан шинээр байгуулах тохиолдолд, шимт хөрсийг хуулан авч тусгайлан хадгалж нөхөн сэргээлтэд ашиглах	Төслийн талбай	1 ш	Хайгуулын ажлын зардалд багтсан	2025 он	“Хог хаягдлын тухай” хууль “Нүхэн жорлон, угаадасны нүх, Техникийн шаардлага. MNS 5924:2015
10	Төслийн дотоод болон гадаад тээвэрлэлт, автомашины хөдөлгөөнөөс хөрс эвдрэлд өртөх, бохирдох	Тээврийн хэрэгслээс шатах, тослох материал асгарахаас сэргийлэх. Асгарсан тохиолдолд түргэн шуурхай сэргийлэх арга хэмжээ авах сургалтаар орж ажилтнуудад мэдлэг олгох	Төслийн талбай	-	Үйл ажиллагааны зардалд багтсан	Аюултай хог хаягдлыг түр хадгалах, цуглуулах, тээвэрлэх, дахин боловсруулах, устгах болон бүртгэх, тайлагнах журмын 2.2.6. гал унтраах хэрэгсэл, галын дохиолол, аюултай хог хаягдал асгарч алдагдсан үед ашиглах материал, хувийн хамгаалах хэрэгслийг шаардлагатай газар байрлуулж, ашиглалтын бэлэн байдлыг хангасан байх	
Усан орчин							

11	Газрын доорх усны нөөцийн болзошгүй бохирдол, хомсдол	Ус ашиглах болон хаягдал усны дүгнэлтийг жил бүр гаргуулж, зөвшөөрөл авч гэрээ байгуулан ажиллах	Хайгуулын талбайд	-	-	Хайгуулын ажлын зардалд багтсан	2025 он	Ус ашиглуулах дүгнэлт гаргах үйлчилгээний хөлс, ус ашиглах эрхийн бичгийн загварыг шинэчлэн батлах тухай (БОАЖС-ын 2018 оны 10 сарын 02-ны өдрийн А/376 дугаар тушаал)
12		Өрөмдөх цооногт илрэх уст үеүүдийг хаах үлгэрчилсэн схемийн дагуу өрөмдөх	Туршилт олборлолтын цооног	ш	1	Хайгуулын ажлын зардалд багтсан	2025 он	
13	Усны эх үүсвэрийг нэмэгдүүлэх	Цооногоос шавхалтаар гарсан нүүрсний давхаргын шавхалтын усыг өөр зориулалтаар ашиглах 2024 оны туршилтыг үргэлжлүүлэн дуусгах	Төслийн талбайд		-	Үйл ажиллагааны зардалд багтсан	2025 он	Ус ашиглах дүгнэлт, Усны тухай хууль, Хаягдал усны стандарт MNS 4943 : 2015
14	Усны ашиглалтыг баталгаажуулах	Туршилт олборлолтын цооногоос шавхалтаар гарч байгаа усыг хэмжих тоолуур суурилуулах, сар бүрийн ус ашиглалтын мэдээлэл сумын байгаль орчны мэргэжилтэнд хүргэх	Төслийн талбайд	1 ш	1,000,000	1,000,000	2025он	Усны тухай хууль 30.1.4 ус авах цэг, газар доорх усны цооног, шугам хоолой бүрийг тоолууржуулах;
Амьтаны аймаг								
	Төслийн үйл ажиллагааны нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх	Биотехникийн арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх үүнд зэрлэг амьтад усалж ундаалах боломжтой хөв цөөрөм байгуулах	Гурвантэс сумын нутаг дэвсгэрт	1ш	3,000,000	3,000,000	2025он	Амьтны тухай хууль, хамгаалал стандарт, журмууд
	Төслийн үйл ажиллагааны нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх	Шавхалтын ус хуримтлуулах санд зэрлэг амьтан унахаас сэргийлэн 2х2 хэмжээтэй торон хашаа байгуулах	Туршил олборлолтын талбайд	300 м	6500	2,000,000	2025он	

Ургамлан орчин							
	Төслийн үйл ажиллагааны нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх	Хайгуул туршилт олборлолтын ерөнхий төлөвлөгөө, зураг төслийн дагуу ажил гүйцэтгэх, төлөвлөлтийн бус газар хөндөхгүй байх. Ажилчдад сургалт зааварчилгаа өгөх	Төслийн талбайд	Хайгуулын ажлын зардалд багтсан		2025 он	Ургамал хамгааллын тухай хууль
	Ургамлын тоо толгой хорогдох, ховор мод устаж үгүй болох, тоосжилт бууруулах	Кемпийн талбайн усалгаа, арчилгаанд анхаарах, ногоон байгууламжийг сайжруулах	Төслийн талбайд	Хайгуулын ажлын зардалд багтсан		2025 он	MNS 5973: 2009 Ногоон байгууламжийн ойртох зай, хэмжээ явган хүний замаас /0.7-1.0м/
Нийгмийн нөлөөллийг бууруулах							
14	АМГТ газартай байгуулсан бүтээгдэхүүн хуваах гэрээний хүрээнд	Өмнөговь аймгийн бүтээн байгуулалт хөгжлийн санд мөнгөн дэмжлэг үзүүлэх ажлыг уламжлал болгон хэрэгжүүлэх	Өмнөговь аймаг	-	Гэрээт дүнгээр	2025 он	Байгууллагын Нийгмийн хариуцлагын хүрээнд
16	Нийгмийн хариуцлага	Багийн санал хүсэлтийг харгалзан орон нутгийн нийтийн эрх ашигт ээлтэй санал хүсэлтийг хүлээн авч шийдвэрлэж хамтран ажиллана.	“Бага овоо” баг, “Баясах” баг	-	Гэрээт дүнгээр	2025 он	Байгууллагын Нийгмийн хариуцлагын хүрээнд
Нийт зардал, мян.төг					6,000,000		

ЗУРГАА. НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Газрын нөхөн сэргээлт гэдэг нь “эвдэрсэн газрын аж ахуйн үнэ цэнэ, бүтээмжийг нь сэргээх, хүрээлэн буй орчны нөхцөлийг нийгмийн ашиг сонирхолд нийцүүлэн сайжруулахад чиглэсэн цогц арга хэмжээ” юм. Нөхөн сэргээлт, орчны тохижилтыг ерөнхий төлөвлөгөө болон байгаль хамгаалах төлөвлөгөөний сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөлтөд заасан хөтөлбөрийн дагуу хэрэгжүүлнэ.

Төслийн хэрэгжилтийн явцад хүн техникийн нөлөөгөөр талхлагдсан газрыг сэргээх, шаардлагатай тохиолдолд тэгшилж ургамалжуулах ажил хийх бөгөөд “Байгаль орчин. Эвдэрсэн газрын нөхөн сэргээлт. Нэр томьёо, тодорхойлолт” MNS 5914:2008 стандартын дагуу гүйцэтгэнэ. Хөрс хамгаалах, цөлжилтөөс сэргийлэх тухай хуулийн 7.2.4.иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллага эзэмшлийн газрын 10 хувиас доошгүй талбайд зохих журмын дагуу мод тарьж, зүлэгжүүлэх заалтын дагуу кемпийн талбайд мод бут тарьж, цэцэгжүүлэх юм. Өрмийн хаягдлын санд техникийн нөхөн сэргээлт хийх ажлыг мэргэжлийн эрх бүхий байгууллагатай гэрээ байгуулан хийж гүйцэтгүүлнэ. 2025 онд 3 өрмийн шаврын хаягдлын санд техникийн нөхөн сэргээлт хийгдэхээр төлөвлөсөн ба уг ажлыг хийж гүйцэтгэхдээ “Эвдэрсэн газрын нөхөн сэргээлт” MNS 5914:2008, “Уул уурхайн үйл ажиллагаагаар эвдэрсэн газрын нөхөн сэргээлт” MNS 5917:2008, “Газрын тосны хайгуул, олборлолт, ашиглалтын үйл ажиллагаанаас эвдэрсэн газрын нөхөн сэргээлт, Техникийн шаардлага” MNS 6200:2010 стандартуудад нийцүүлэн, БОНХАЖ-ын Сайдын 2015 оны А-138 дугаар тушаалаар батлагдсан “Уул уурхайн үйл ажиллагааны улмаас эвдрэлд орсон газарт техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлт хийх аргачлал”-ыг удирдлага болгон хийж гүйцэтгэнэ.

6.1 Техникийн нөхөн сэргээлт

Цооногуудын амсрыг таглах, аюулгүй болгох

Манай байгууллага 2025 онд туршилтаар олборлох 1 (LF_07) цооног өрөмдөж толгойн байгууламжийг Мажор дриллинг ХХК хамтран гүйцэтгэтгэж байнгын туршилтын үйл ажиллагаанд шилжүүлсэн тул тухайн орчинд мал, амьтан, гадны хүн зөвшөөрөлгүй орохоос сэргийлж хашаа хаалт хийн аюулгүй болгосон.



Зураг 54. Туршилт олборлолтын ойр орчмыг хааж хагасан байдал

Цооног хаасан акт үйлдэх

2025 онд хайгуулын LFM1, S1, S2 дугаартай гурван байршилд хайгуулын цооног өрөмдсөн. Уг цооногуудаас S1, S2 Баясах багийн нутагт, LFM1 Бага овоо багийн нутагт байрлана. Цооногийн өрөмдлөгийн ажил эхэлхийн өмнө Гурвантэс сум болон тус тусын багийн захиргаанд мэдэгдэж цооног хаасны дараагаар шаардлагатай техникийн нөхөн сэргээлтийн ажлыг гүйцэтгэн сумын байгаль орчин хариуцсан мэргэжилтэнээр хянуулан акт үйлдэж хүлээлцсэн болно. Цооног хаасан актын хавсрал 15 -д оруулав.

6.2 2024 болон 2025 онд өрөмдсөн туршилт олборлолтын цооногийн хаягдлын сангийн нөхөн сэргээлтийг зохих журмын дагуу хийх

Туршилт олборлолтын өрөмдлөгийн нөхөн сэргээлтийн ажлыг байгаль орчин аялал жуулчлалын газрын Дугаар А – 138 тоот аргачлалын дагуу хийхээр төлөвлөж Газрын хэвлийн нөхөн сэргээлт хийх мэргэжлийн байгууллага болох БАЯНТАЛ ЭНЕРЖИ ХХК – тай хамтран гүйцэтгэхээр гэрээ байгуулсан билээ. Тухайн жилд өрөмдлөгийн хаягдал шингэний агуулах хаягдлын санг хөрсөнд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөлгүй

битүүмжлэл сайтаагаар олон улс болон монгол улсан стандартад нийцсэн байдлаар байгуулсан. Өрөмдлөг дууссаны дараагаар төлөвлөгөөний дагуу нөхөн сэргээлтийн ажлыг гүйцэтгэхэд гадна орчны температур хэт хүйтэрсэн мөн цооногийн засвар үйлчилгээний ажлаас хаягдал шингэн гарах магадлалтай байсан тул нөхөн сэргээлийн ажлыг 2026 онд нэгдсэн байдлаар гүйцэтгэх санлыг гүйцэтгэгч байгууллагаас гаргасан билээ. Нөхөн сэргээлт гүйцэтгэ гэрээг (хавсралт 13, 14) оруудав.



"ТЭЛМЭН РЕСУРС" ХХК-д

Монгол улс, Улаанбаатар хот Хан-Уул дүүрэг
11 хороо, Зайсан Дунжингарав гудамж 48-3 тоот
Утас: +976 99072758
И-мэйл хаяг bayantal.energy@gmail.com

2025.10.29 № 05
танай _____-ны № _____-т

Санал хүргүүлэх тухай

Манай компани 2025 оны нөхөн сэргээлтийн ажлын хүрээнд танай компанитай байгуулсан хэлцэлийн дагуу нүүрсний давхаргын метан хийн "ГУРВАНТЭС ХХХV" төслийн талбайд байрлах дөрвөн ширхэг өрөмдлөгийн шингэн хаягдлын санг нөхөн сэргээх тухай үнийн саналыг 2025 оны 05 дугаар сарын 13-ны өдрийн 03 тоот албан бичгээр хүргүүлсэн билээ. Үүний дагуу захиалагч талын хариуцан гүйцэтгэх ажил болох газар шорооны ажил гүйцэтгэх механизм, тоног төхөөрөмжийн бэлтгэл бэлэн байдлыг хангасан тухай мэдээллийг 2025 оны 10 дугаар сарын 10-ны өдөр манайд мэдэгдсэн.

Иймд дээрхи ажлыг гүйцэтгэхэд цаг хугацааны хувьд оройтсон буюу хүйтэн сэрүүн улирал болсон нь Ашигт малтмал Газрын тосны газраас гаргасан зөвлөмжийн дагуу Хөнгөнцагааны сульфат /саармагжуулах/, Хлорт магни /бэхжүүлэх/ хийж гүйцэтгэхэд дээрхи хоёр бодисын урвалж явагдахад орчны температур буурч идэвхитэй байдал алдагдах эрсдэлтэй байх тул тухайн ажил үр дүнгүй болно гэж үзээд 2026 оны нөхөн сэргээлтийн ажлын хүрээнд хийж гүйцэтгэх саналтай байна.

Хүндэтгэсэн,

ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ



Л.МОНХБИЛЭГ

Зураг 55. Нөхөн сэргээлтийн үйл ажиллагаа хойшлуулах албан хүсэлт

6.3 Биологийн нөхөн сэргээлт

Төслийн талбайд талбайд модны суулгац тарих. Суулгац тарих байршил болон ургамлын төрөл зүйлийг тухайн нөхцөл байдал, усалгаа арчилгаа хийх боломжийг судласны үндсэн дээр сонгоно

2025 онд манай байгууллага өнгөрөгч онуудад тарьсан ногоон байгууламжийн ургалтад анхаарж хөрс хамгаалах цөлжилтөөс сэргийлэх тухай хуулийн 7.2.4 иргэн, аж ахуй нэгж, байгууллага эзэмшлийн газрын 10 хувиас доошгүй талбайд зохих журмын дагуу мод тарьж, зүлэгжүүлэх заалтын дагуу кемпийн талбайд мод тарих ажлыг хийж гүйцэтгэхдээ Өмнөговь аймгийн Гурвантэс сумын “Нэмэгт хувь хишиг” ТББ – аас шаардлагатай модны тарьц суулгацуудыг худалдан авч гэрээ байгуулан хамтран ажиллаж 10 сарын 14нд ажлыг гүйцэтгэж дуусгасан. Шаардлага хангаагүй ургаагүй модыг сэлгэн тарьж нийт 200ш сухай, хайлаас модыг үйл ажиллагааны талбай буюу кемпийн талбайд тариад байна. /Хавсрал 07/



Зураг 56. Мод тарих үеийн зураг 10 сарын 15

Хүснэгт 3. Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө

№	Нөхөн сэргээлтийн зорилт	Нөхөн сэргээлтийн арга хэмжээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн зардал, төг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
1	Техникийн нөхөн сэргээлт	Цооногуудын амсрыг таглах, аюулгүй болгох	ш	5	Хайгуулын ажлын зардалд багтсан		2025 он	Уул уурхайн үйл ажиллагааны улмаас эвдрэлд орсон газарт техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлт хийх аргачлал Байгаль орчин. Уул уурхайн үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаагаар эвдэрсэн газрын нөхөн сэргээлт. Техникийн ерөнхий шаардлага MNS 5917 : 2008 Хөрс хамгаалах, цөлжилтөөс сэргийлэх тухай хууль
2		Цооног хаасан акт үйлдэх	ш	5	Хайгуулын ажлын зардалд багтсан		2025 он	
	Техникийн нөхөн сэргээлт	2024 онд өрөмдсөн цооногийн хаягдлын сангийн нөхөн сэргээлт зохих журмын дагуу хийх	ш	3	Хайгуулын ажлыгн зардалд багтсан		2025 он	
3	Биологийн нөхөн сэргээлт	Төслийн талбайд талбайд модны суулгац тарих. Суулгац тарих байршил болон ургамлын төрөл зүйлийг тухайн нөхцөл байдал, усалгаа арчилгаа хийх боломжийг судласны үндсэн дээр сонгоно.	ш	200	15,000	3,000,000	2025 он	Тэрбум мод үндэсний хөтөлбөр, Хөрс хамгаалах, цөлжилтөөс сэргийлэх тухай хууль
Нийт зардал							3,000,000	

ДОЛОО. ТҮҮХ, СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Нарийн сухайтын бүлэг туршилт хайгуулын ажил хийх явцад ашиглалтын талбайн тэлэлт явагдаагүй тул түүх, соёлын өвийн биет зүйлс байхгүй тул түүх дурсгалын үл хөдлөх дурсгалыг хашиж хамгаалах ажил хийгдээгүй болно.

Хүснэгт 4. Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө

№	Нөлөөлд өртөх түүх, соёлын өв	Хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Тоо хэмжээ	Нэгжийн зардал, мян.төг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	Өрөмдлөгийн цооногийн орчимд соёлын өвд үзүүлэх шууд сөрөг нөлөө байхгүй ч болзошгүй нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх шаардлагатай.	Соёлын өвийг хамгаалах тухай МУ-ын хуулийн дагуу газрын хэвлийг ашиглах явцад түүх, соёлын дурсгалт зүйл илэрвэл ажлаа зогсоож энэ тухай, сумын Засаг дарга болон уг асуудлыг эрхэлсэн эрдэм шинжилгээний байгууллагад нэн даруй мэдэгдэх	Хайгуул хийх талбай	-	Бүтээн байгуулалт, үйл ажиллагаанд нэмэлтээр тусгах		2025 он	Соёлын өвийг хамгаалах тухай хууль
2		Хайгуулын үйл ажиллагааны үед давхцсан тохиолдолд түүх дурсгалын үл хөдлөх дурсгалыг хашиж хамгаалах	Түүх дурсгалын үл хөдлөх дурсгалын орчим	-	Дотоод төлөвлөлтөөр		2025 он	
Нийт зардал, мян.төг				0.0				

НАЙМ. ОСОЛ ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

“Тэлмэн Ресурс” ХХК нь Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал эрүүл ахуйн тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангаж ажиллахаар төлөвлөөд байна. Компаний эрсдэлийн менежментийн журам, нэг бүрийн хамгаалах хэрэгсэл хэрэглэх журмуудыг бэлэн болгоод байна. Төслийн талбайд ажиллах нийт ажилчид нь Аюулгүй ажиллагааны ерөнхий зааварчилгаа болон ажлын байрны АА-ны зааварчилгаанд хамрагдсаны дараа ажлын байранд ажиллах эрхтэй болно. Тээврийн хэрэгсэл болон хайгуулын ажлын явцад химийн хортой бодис асгарсан тохиолдолд “Асгаралтыг саармагжуулах журам” боловсруулсан бөгөөд журмыг сургалтаар орж нийт ажилтнуудад танилцуулж мөрдлөгө болгон ажиллаж байгаад хяналт тавьж ажилласан билээ.

Цаг агаарын урьдчилсан мэдээг авч үйл ажиллагаатайгаа уялдуулах

Манай байгууллага хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, байгалийн давтагдашгүй хүчин зүйлээс урьдчилан сэргийлэх ажлын хүрээнд холын аялал болон гадна талбайд ажил гүйцэтгэхдээ цаг агаарын урьдчилсан мэдээг онцгойлон анхааран Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, Холын аяллын журамд тусган нийт ажилчдад зааварчилгаа өгж болзошгүй аюул ослоос урьдчилан сэргийлж байна.

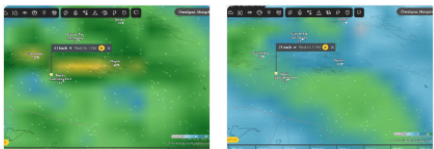


Bilegdemberel (Local and Environmental Specialist)

To: ☉ Sumyabazar (Marketing Officer); ☀ Brad Reeve

Cc: 🟢 Javkhan; ☉ Bilguun (Chief Administrative Officer); +2 others

Wed 11/26/2025 9:45 AM



2 attachments (2 MB) ☁ Save all to OneDrive - TMK Energy Limited 📎 Save All Attachments

Өглөөний мэнд,

Өнөөдөр буюу 11 сарын 26 ны өдөр салхины хурд 20- 50 km/h Байгалийн гамшигт үзэгдэлд тооцогдох хэмжээний их байгаа тул гадна орчинд аль болох ажил гүйцэтгэхгүй байх, мөн хуваарьт болон 500 литрийн Bucket test - ийг боломжтой бол хойшлуулан дараагийн өдөрт хийх тал дээр цаг агаарын нөхцөл байдлыг харгалзан үзэж шийдвэр гаргана уу.

Салхины хурд орой 7 цагаас буурхаар байна.

Kind Regards,



BILEGDEMBEREL Gantulga
Environmental Manager
TMK Energy Limited (ASX:TMK)

t. +976-7777 3373 m. +976-86882686
www.tmkenergy.com.au

Activate Windows
Go to Settings to activate Windows.

Зураг 57. Өдөр дутмын ажил гүйцэтгэхэд цаг уурын тохиромжтой байдлын талаарх мэдээллийг ажилчидад мэдээллэж буй байдал

Аюул ослоос урьдчилан сэргийлэх, ослын үед авах арга хэмжээнүүдийн талаар мэргэжлийн байгууллагаас зөвлөгөө авах, хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааны талаар сургалт зохион байгуулах

MNS 6010:2009 Гамшгийн холбогдолтой нэр томъёо, тодорхойлолт, ерөнхий анги -**MNS 4244:1994** Хөдөлмөр хамгааллын систем. Галын аюулгүй байдал. Ерөнхий шаардлагуудын дагуу ажилчидад шаардлагатай аюулгүй ажиллагааны зааварчилгааг өгч ажилласан.



Зураг 58. Нийт ажилчидад гамшигаас хамгаалах арга хэмжээний талаар сургалт зааварчилгаа өгч буй байдал

Ариутгал халдваргүйжүүлэлт тогтмол хийх

“Тэлмэн ресурс” ХХК нь эрүүл ахуйн тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангах ажлын хүрээнд цэвэрлэгээ үйлчилгээг “Тэлмэн групп” ХК гүйцэтгүүлэн БО, ХАБЭ ийн ажилтны зүгээс хяналт тавин ажиллаж байна. “Гурван тэс” ХХХV төслийн талбайд долоо хоног бүрийн бүтэн сайн өдөр их цэвэрлэгээ хийх удирдамж гарган төслийн талбайд ажиллаж буй бусад гүйцэтгэгч компаниудыг хамруулан ажиллаж байна. Өдөр тутмын чийгтэй цэвэрлэгээнд гипохлорт вирус устгагч, жавелин, хлормин зэрэг ариутгал халдваргүйжүүлэх бодис ашиглаж байна. Хогийн цэгийг дулааны улиралд долоо хоногт 3 удаа жавелинтай уусмалаар, нүхэн жорлонг улиралд хоёр удаа био-задлагч ашиглан халдваргүйжүүлж байна.



Зураг 59. Ариутгалд ашиглаж буй бодис (Гипохлорт хүчил, Жавелин, Хлорамин)



Зураг 60. Ариутгал халдваргүйжүүлэлт хийж байх үеийн зураглал

Хөдөлмөр хамгааллын хувцас хэрэглэлээ бүрэн өмсөх

Төслийн талбайд ажилласан нийт ажилтнуудаа 2 ээлжийн зуны хувцас / ажлын цамц, өмд /-аар бүрэн хангасан, мөн ажилтнуудын 2024-2025 оны өвлийн хувцасны захиалгаа Өмнөговь аймгийн Гурвантэс сумын “Даймонд Говь” ХХК-д өгч ажлын хувцас хийлгэн хүлээн авч ажилтнуудад Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал хариуцсан ажилтан үлээлгэн өгсөн.

Хөдөлмөр хамгааллын хувцас хэрэглэлээ бүрэн өмсөж Хортой амьтанд хатгуулах, хазуулахгүй байх чиглэлээр төслийн талбайн нийт ажилтнуудад ХАБЭАБО-ны зааварчилгаа өгөн хяналт тавьж байна.



Зураг 61. Ажилчидыг хувцас хэрэглэлээр бүрэн хангасан байдал

Галын аюулаас урьдчилан сэргийлэх сэргэлт зааварчилгаа өгөх, гал хамгаалах хэрэгсэл бүрэн байрлуулах

Гэнэтийн ослоос урьдчилан сэргийлэх ажлын хүрээнд төслийн талбайн галын сарайг нэмэгдүүлэх, туршилт олборлолтын цоног бүрд галын сарай байрлуулах ажлыг хэрэгжүүлэн нийт ажилчдад тогтмол аюул эрсдэлээр урьдчилан сэргийлэх зааварчилгааг өглөө. Галын сарайны иж бүрдэлд: хүрз, галын дэгээ, хөрөө, сүх, царил, хувин (конус хэлбэртэй) жоотуу, элстэй сав (хайрцаг) 0,5м3 багтаамжтай, 9кг “ABC” галын хор зэрэг хэрэгслүүд байна. Мөн 2023 онд холын аялал болон Кемдийн тогоод журмыг батлуулж иөрдлөгө болгон ажиллаж байна. /Хавсралт 20/



Зураг 62. Галын сарайг туршилт олборлолтын талбайд 7, ажилчидын кемпд 5 -г байрлуулаад байна.

Хүснэгт 5. Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө

Болзошгүй аюул, осол сөрөг нөлөө	Нөлөөллөөс зайлсхийх арга хэмжээ	Нийт зардал	Баримтлах стандарт, аргачлал
Байгалын гамшигт үзэгдэл	Цаг агаарын урьдчилсан мэдээг авч үйл ажиллагаатайгаа уялдуулах	Дотоод төлөвлөлтөөр	- MNS 6010:2009 Гамшгийн холбогдолтой нэр томьёо, тодорхойлолт, ерөнхий анги -MNS 4244:1994 Хөдөлмөр хамгааллын систем. Галын аюулгүй байдал. Ерөнхий шаардлага - MNS 5390:2004 Цахилгааны галын аюулгүй байдал. Ерөнхий шаардлага - MNS 4968:2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа. Эрүүл ахуй. Ерөнхий шаардлага - MNS 4996:2000 Ажлын байрны гэрэлтүүлгийн норм, хэмжих аргад тавих ерөнхий шаардлага - MNS 5247:2003 Барилга байгууламжийн гал унтраах ус түгээгүүрийн цогцолбор
	Аюул ослоос урьдчилан сэргийлэх, ослын үед авах арга хэмжээнүүдийн талаар мэргэжлийн байгууллагаас зөвлөгөө авах, хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааны талаар сургалт зохион байгуулах	Үйл ажиллагааны төлөвлөгөөнд тусгагдсан	
Халдварт өвчин	Ариутгал халдваргүйжүүлэлт тогтмол хийх	Үйл ажиллагааны зардалд багтсан	
Хортой амьтанд хатгуулах, хазуулах	Хөдөлмөр хамгааллын хувцас хэрэглэлээ бүрэн өмсөх	Үйл ажиллагааны зардал	
Гэнэтийн осол эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх	Галын аюулаас урьдчилан сэргийлэх сэргэлт зааварчилгаа өгөх, гал хамгаалах хэрэгсэл бүрэн байрлуулах	Дотоод төлөвлөлтөөр	
Жолооны АА ба эрсдэл	Холын аялал болон кемпийн дотоод журмыг мөрдлөгө болгон ажиллана.	Дотоод төлөвлөлтөөр	
Нийт		0.0	

ЕС. ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Туршилт олборлолтын үйл ажиллагааны явцад үүсэх хог хаягдал, ажилчдын байрлах кемпээс гарах ахуйн хог хаягдлыг “ХОГ ХАЯГДЛЫН ТУХАЙ ХУУЛЬ”-н хэрэгжилтийг хангаж Өмнөговь аймгийн Гурвантэс сумын “ШУГШАА УУЛ” ОНӨААТҮГ-тай 2025 оны 1 сарын 15 нд “Хог хаягдал цуглуулах, тээвэрлэх гэрээ”, “Шингэн хог хаягдал цуглуулах, тээвэрлэх гэрээ” хийж хамтран ажилласан./Хавсралт 16/

Гэрээний хэрэгжилтийг хангаж ажиллахдаа Хог хаягдлын тухай хуулийн **15дугаар зүйл. Хогийн саванд тавигдах шаардлагад нийцүүлсэн. Үүнд:**

Нийтийн эдэлбэр газар байршуулах хогийн сав дараах шаардлагыг хангасанбайна:

хог хаягдлыг ангилах, ачих, цуглуулах технологид нийцсэн; 15.1.2.галд тэсвэртэй материалаар хийгдсэн;

15.1.3.хог хаягдал салхиар тархах, хур тунадасны ус хуримтлагдах, шүүрэл ялгарахаас сэргийлсэн.



Зураг 63. Хог хаягдлыг ангилан ялгаж түр хадгалах зориулалтын сав

2025 оны хатуу болон шингэн хаягдлын бүртгэлийг хөтлөж, гэрээний дагуу хог хаягдлын төлбөрийг бүрэн төлж барагдуулсан байна.



Зураг 65. Шингэн хог хяагдал тээвэрлэх үеийн зураг

Хатуу хог хаягдлын бүртгэл			
Огноо	Хэмжээ (м³)	Жолооч	Хяналт тавьсан
2025.1.14	3 м³	Жаргалсайхан	Моронбаяр
2025.1.09.22	3 м³	Жаргалсайхан	Моронбаяр
2025.1.23.24	3 м³	Жаргалсайхан	Моронбаяр
2025.02.04	1.5 м³	Г.Жаргалсайхан	Моронбаяр
2025.02.20	1.5 м³	Г.Жаргалсайхан	Моронбаяр
2025.3.10	3 м³	Г.Жаргалсайхан	Моронбаяр
2025.3.24	4 м³	Бат-Оргон	Моронбаяр
2025.3.27	2 м³	Бат-Оргон	Моронбаяр
2025.4.3	4 м³	Бат-Оргон	Моронбаяр
2025.04.09	4 м³	М.Батаа	С.Дорноговь
2025.04.23	4 м³	М.Батаа	С.Дорноговь
2025.05.02	5 м³	М.Батаа	С.Дорноговь
2025.05.19	3 м³	М.Батаа	С.Дорноговь
2025.05.26	2 м³	С.Дорноговь	С.Дорноговь
2025.06.27	2 м³	С.Дорноговь	С.Дорноговь
2025.07.07	1.5 м³	Бат-Оргон	Моронбаяр
2025.7.23	2 м³	Моронбаяр	Моронбаяр
2025.7.26	2 м³	Моронбаяр	Моронбаяр
2025.8.5	2 м³	Бат-Оргон	Моронбаяр
2025.8.13	2 м³	Б.Бат-Оргон	Моронбаяр
2025.8.25	2 м³	М.Батаа	Моронбаяр
2025.9.08	2 м³	М.Батаа	Моронбаяр
2025.9.19	1.5 м³	Бат-Оргон	Моронбаяр
2025.9.26	1.5 м³	Моронбаяр	Моронбаяр
2025.10.08	1 м³	Моронбаяр	Моронбаяр
2025.10.28	1 м³	М.Батаа	Моронбаяр
2025.11.08	1 м³	Бат-Оргон	Моронбаяр
2025.11.28	2 м³	Моронбаяр	Моронбаяр
	16 м³ + 1		

Уг бүртгэл нь хатуу хог хаягдлын тээвэрлэлтэд хяналт тавьхад оршино.

Зураг 64. Хатуу хог хаягдлын бүртгэл

Төслийн үйл ажиллагаанаас аюултай хог их хэмжээгээр гарах боломжгүй ба хаягдлыг эх үүсвэр дээр нь ангилан хадгалах, тус хог хаягдлыг цуглуулах, тээвэрлэх, ашиглах, устгах эрх бүхий этгээдэд бүртгэл хөтлөн нийлүүлнэ.

Төслийн үйл ажиллагаанаас хамгийн ихээр гарах боломжтой аюултай хог хаягдалд тээврийн хэрэгсэл болон тоног төхөөрөмжөөс гарах хаягдал тос болон түүнийг агуулах сав юм. 2023 оноос суурин Кемпийн үйл ажиллагаа эхэлсэнээс хойш тээврийн хэрэгслийн засвар үйлчилгээг сум орон нутаг болон аймгийн авто засвар үйлчилгээний газарт хийлгэсээр ирсэн. 2024 оны дунд үеэс эхлэн тээврийн хэрэгсэл болон туршилт олборлолтын тоног төхөөрөмжийн засвар үйлчилгээтэй холбоотой бага хэмжээний хаягдал тос материал гарч эхэлсэн ба тусгай хатуу хучилттай битүүмж бүхий саванд хадгалаж 700л орчим хаягдал тосыг МАК ХХК – аар дамжуулан Аюултай хог хаягдлын үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл бүхий байгууллагад нийлүүлсэн болно. /Хавсралт 21/



Зураг 66. Хаягдал тос болон түлш түр хабгалах цэг



TELMEN

“ТЭЛМЭН РЕСУРС” ХХК
“ТУРВАНТЭС-ХХХ” ТӨСӨЛ

АЮУЛТАЙ ХОГ ХАЯГДАЛ БУЮУ ХАЯГДАЛ ТОС НИЙЛҮҮЛСЭН АКТ

“ТЭЛМЭН РЕСУРС” ХХК нь техник хөрөнгийн шаардлагатай засвар үйлчилгээгээр гарсан 350л хаягдал тосыг Аюултай хог хаягдлын чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулах тусгай зөвшөөрөл бүхий байгууллагатай хамтарж ажиллах гэрээт “МАК” ХХК-нд нийлүүлснийг уг бичгээр баталгаажуулж байна.



Хүлээлгэн өгсөн:
“Тэлмэн Ресурс” ХХК
Байгаль орчны менежер *Батдэлгэр* /Т.Билэгдэмбэрэл/

Хүлээн авсан:
“МАК” ХХК - ийн
Байгаль орчны мэргэжилтэн *О.Золбоо* /О.Золбоо /

Зураг 67. Аюултай хог хаягдал нийлүүлсэн акт

Хүснэгт 6. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө

№	Хог хаягдлын ангилал	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Нэгжийн зардал	Тоо хэмжээ	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
1	Ахуйн хог хаягдал	Хог хаягдлыг тогтоосон хугацаанд тээвэрлүүлэх	Төслийн нийт ажилчид	Үйл ажиллагааны зардалд тусгагдсан				2025 он	Хог хаягдлын тухай хууль
2		Нийтийн эдэлбэр 50метр газрыг тогтоож хог хаягдлыг цэвэрлэж байх	Төслийн талбайд	Үйл ажиллагааны зардалд тусгагдсан				2025 он	Хог хаягдлын тухай хууль 9.4.12
3		Нойл, ахуйн бохир усны худгийг тухай бүрд нь ариутгаж, нойлын нүхийг 3/2 хэмжээнээс хэтрүүлэхгүйгээр зайлуулж байх	Кемп, Олборлолтын талбайд	Үйл ажиллагааны зардалд тусгагдсан				2025 он	MNS5924:2015 стандартын дагуу байгуулах
4		Хог хаягдлын түр цуглуулах талбай болон хог хаягдлын цэгийн ариутгал, халдваргүйжүүлэлтийн арга хэмжээг тогтмол авч, хэрэгжүүлж, элдэв үнэр, халдварт өвчин тархахаас урьдчилан сэргийлэх.	Кемп	ш	100,000	2	200,000	2025 он	Хог хаягдлын тухай хууль
5		Төслийн үйл ажиллагаанаас аюултай хог их хэмжээгээр гарах боломжгүй ба хаягдлыг эх үүсвэр дээр нь ангилан хадгалах, тус хог хаягдлыг цуглуулах, тээвэрлэх, ашиглах, устгах эрх бүхий этгээдэд бүртгэл хөтлөн нийлүүлнэ.	Төслийн талбайд	Үйл ажиллагааны зардалд тусгагдсан				2025 он	Аюултай хог хаягдлын тухай хууль
Нийт			200,000						

АРАВ. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨР

“Эс И Си” ХХК-тай хамтран Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн судалгааны ажлын гол зорилго нь тус “Гурвантэс ХХХV” талбайд нүүрсний давхаргын метан хийн 2025 оны “Туршилт олборлолтын” төслийн талбайд агаарын чанар, хөрсөн бүрхэвч, усан орчин, амьтны аймаг, ургамлан нөмрөг гэсэн чиглэлээр орчны хяналт шинжилгээг хийж өнөөгийн байдлаар тодорхойлоход оршсон.

“Тэлмэн ресурс” ХХК-ийн захиалгаар 2025 оны 06 сарын 23-ны өдрийн №2025/17 тоот гэрээг “Эс И Си” ХХК-ийн гүйцэтгэх захирал Г.Буяннэмэх /Хавсралт 13/ байгуулж туршилт олборлолт болон хайгуулын ажил хийж гүйцэтгэх талбайд судалгааны ажлыг хамтран хийсэн.

Судалгааны багийн гишүүд нь ижил төстэй ажлын болон төсөл хэрэгжих бүс нутагт урьд өмнө нь ажиллаж байсан арвин туршлагатай мэргэжилтнүүдтэй хамтран ажилласан.

Судалгааны багийн гишүүд:

Хяналт шинжилгээний хээрийн судалгаа тайлан боловсруулалтыг дараах мэргэжилтнүүд хамтран гүйцэтгэв.

Төслийн удирдагч, гидрологич-Б. Майдэлгэр

Хөрсний мэргэжилтэн-А. Мэнджаргал

Агаарын чанарын мэргэжилтэн- Ч. Бямбацэрэн

Ургамлын мэргэжилтэн-Ч. Чанцалмаа

Хээрийн судалгааг 2025 оны 04 сарын 08 өдөр төслийн талбайд хийсэн ба дээжийн хариу, хэмжилтийн үр дүнгээр тайланг боловсруулав.

2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд тусгасны дагуу жилд 2 удаа агаарын чанар, дуу чимээ, цацрагийн хэмжилт, дээжлэлт хийж Өмнөговь аймгийн цаг уур орчны шинжилгээний төвийн лабораториор шинжлүүлсэн /Хавсралт 14/. Мөн төсөл хэрэгжих талбайн туршилт олборлолтын 7 цооног, усан сан, ажилчдын кемпийн худгаас сар бүр дээж аван шинжилгээнд хамруулж байна. Талбай дээр HANNA HI9813 – 61 маркийн багаж ашиглан PH,EC,TDS ийн хэмжээг 7 хоног бүр тодорхойлж байна. /Хавсралт 12, 22/

Хүснэгт 7. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр

№	Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Хяналтын цэгийн байршил	Хугацаа ба давтамж	Давтамжийн тоо	Нэгжийн зардал	Нийт зардал	Тайлбар	Баримтлах стандарт, арга, аргачлал
	1	2	3	4	5	6	7	8
1.Агаарын чанар								
1	Агаарын чанарын шинжилгээ хийлгэж байх	Хайгуулын 5 цооног орчим, Туршилт олборлолтын талбай, Кемпийн талбай	2025оны 4, 9 сард	2	2,500,000	5,000,000	Агаарын чанарын мэргэжилтэнтэй хамтран ажиллах NO2, SO2, CO, PM2.5, PM10	Агаарын чанар.MNS 4585:2016 Агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэм хэмжээ 17.2.3.16-88 Тоосны Хэмжээг тодорхойлох Жингийн арга MNS 4048:88
2. Гадаргын болон газар доорх усны чанар								
2	Усны ерөнхий болон бохирдлын химийн үзүүлэлтүүд	Туршилт олборлолтын 6 цооногийн нүүрсэн давхаргын шавхалтын ус,	2025 оны 01-12 сар	12	Үйл ажиллагааны зардалд багтсан		Кальци, Магни, Карбонат, Хлорид, Гидрокарбонат, Нитрит, Төмөр, Сульфат, Натри+Кали, Хуурай үлдэгдэл, pH Цахилгаан	MNS 0900: 2018, Ундны усны, эрүүл ахуйн шаардлага, чанар, аюулгүй байдал MNS 6148:2010 Газрын доорх ус бохирдуулагч бодис, элементийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ стандарт MNS 4943:2008 Хүрээлэн буй орчинд нийлүүлэх цэвэршүүлсэн бохир ус. Ерөнхий шаардлага
		Усан сангаас, Кемпийн унд ахуйн худаг	2025 оны 4, 9 сард	2	200,000	400,000		
3. Хөрсөн бүрхэвч								

3	Хөрсний ерөнхий шинжилгээ	Хайгуулын 5 цооног, Ажилчдын кемпийн хашаанд, Туршилт олборлолтын талбай	2025 оны 4,9 сард	5	100,000	600,000	Агрохими, Механик бүрэлдэхүүн	MNS 5914:2008 “Эвдэрсэн газрын нөхөн сэргээлт”, MNS 5915 : 2008 Уул уурхайн үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаагаар эвдэрсэн газрын ангилал, MNS 5859:2008 “Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн Зөвшөөрөгдөх хэмжээ”,
4	Хөрсний бохирдлын шинжилгээ	Ажилчдын кемпийн хашаанд, Туршилт олборлолтын цооног орчим, хайгуулын цооног		6	50,000	300,000	Cd/кадми/, Pb/хартугалга/, Cr/хром, Zn /цайр/, Cu /зэс/, Ni /никель/	
4.Ургамал нөмрөг								
5	Ургамал нөмрөгийн судалгаа	Туршилт олборлолтын талбай хайгуулын талбай	2025 оны 4, 9 сард	2	2,500,000	5,000,000	ХААИС-ын ургамал судлалын багтай хамтран ажиллах	Байгалийн ургамлын тухай хууль
5 Амьтан								
6	Амьтны судалгаа	Төслийн үйл ажиллагаа явагдаж байгаа бүх талбай	2025 оны 4, 9 сард	2	2,500,000	5,000,000	Ботаникийн хүрээлэнгийн амьтан судлалын багтай хамтран ажиллах	Байгалийн ургамлын тухай хууль
Хяналт мониторингийг хэрэгжүүлэх гүйцэтгэлийн зардал						16,300,000		

АРВАН НЭГ. УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага, зохион байгуулалтыг хийж Байгаль орчин хариуцсан хэлтэс, нэгжийг байгуулан ажиллахаар төлөвлөсний дагуу . Байгаль орчны хэлтэс нэгжийг байгуулахад доорх хууль эрх зүйн орчныг үндэслэн ажилласан.

НЭГ. Байгаль орчныг хамгаалах тухай хуулийн 31-р зүйл 2,7 заалтууд,

ХОЁР. МУЗГ-ын 2011 оны 311-р тогтоолын 4.1.2, 1.2, 2.1, 3.2 дугаарзаалтууд,

НЭГ. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫГ ХАМГААЛАХ ТУХАЙ ХУУЛЬ

31-дүгээр зүйл. Аж ахуйн нэгж, байгууллагын үүрэг

Аж ахуйн нэгж, байгууллага байгаль орчныг хамгаалах талаар дараахь үүрэгтэй байна:

2/эрх бүхий байгууллагаас баталсан *байгаль орчны холбогдолтой стандарт, хэм хэмжээ, дүрэм, журмыг чанд сахин биелүүлж, дотоодын хяналтыг хэрэгжүүлэх;*

7/бохирдлын эх үүсвэр бүхий аж ахуйн нэгж, байгууллага нь *байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг хангах*, өөрийн үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагааны улмаас байгаль орчинд ялгаруулж байгаа хатуу, шингэн, хийн хаягдлыг *хянах ажлыг зохион байгуулж ажиллуулах үүрэг бүхий дотоод хяналтын нэгжтэй байх.*

ХОЁР. МУЗГ-ын 2011 оны 311-р тогтоолын хавсралт АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНД ДОТООД ХЯНАЛТ ШАЛГАЛТЫГ ЗОХИОН БАЙГУУЛАХ НИЙТЛЭГ ЖУРАМ 2025 онд манай байгууллага 2023, 2024, 2025 оныг хамруулан Байгаль орчны дотоод аудит хийлгэх ажлыг хэрэгжүүлж Эконэйшнл ХХК – аар гүйцэтгүүлсэн билээ. Уг аудитын дүгнэлтээр манай байгууллага хууль, тогтоомж, дүрэм журмын дагуу гүйцэтгэх үүргээ 94,4 хувьтай биелүүлсэн хэмээн дүгнүүлсэн байна. /Хавсралт 23/

1.2. Төрийн хяналт шалгалтад хамрагдах өмчийн бүх хэлбэрийн аж ахуйн нэгж, байгууллага (цаашид "аж ахуйн нэгж, байгууллага" гэх) энэхүү нийтлэг журмыг дагаж мөрдөнө.

Хоёр. Дотоод хяналт шалгалтын зарчим, зорилго, хамрах хүрээ

2.1. Дотоод хяналт шалгалт нь хууль дээдлэх, хараат бус, ил тод, шударга, бодитой, хөндлөнгийн аливаа нөлөөллөөс ангид байх зарчимд тулгуурлана.

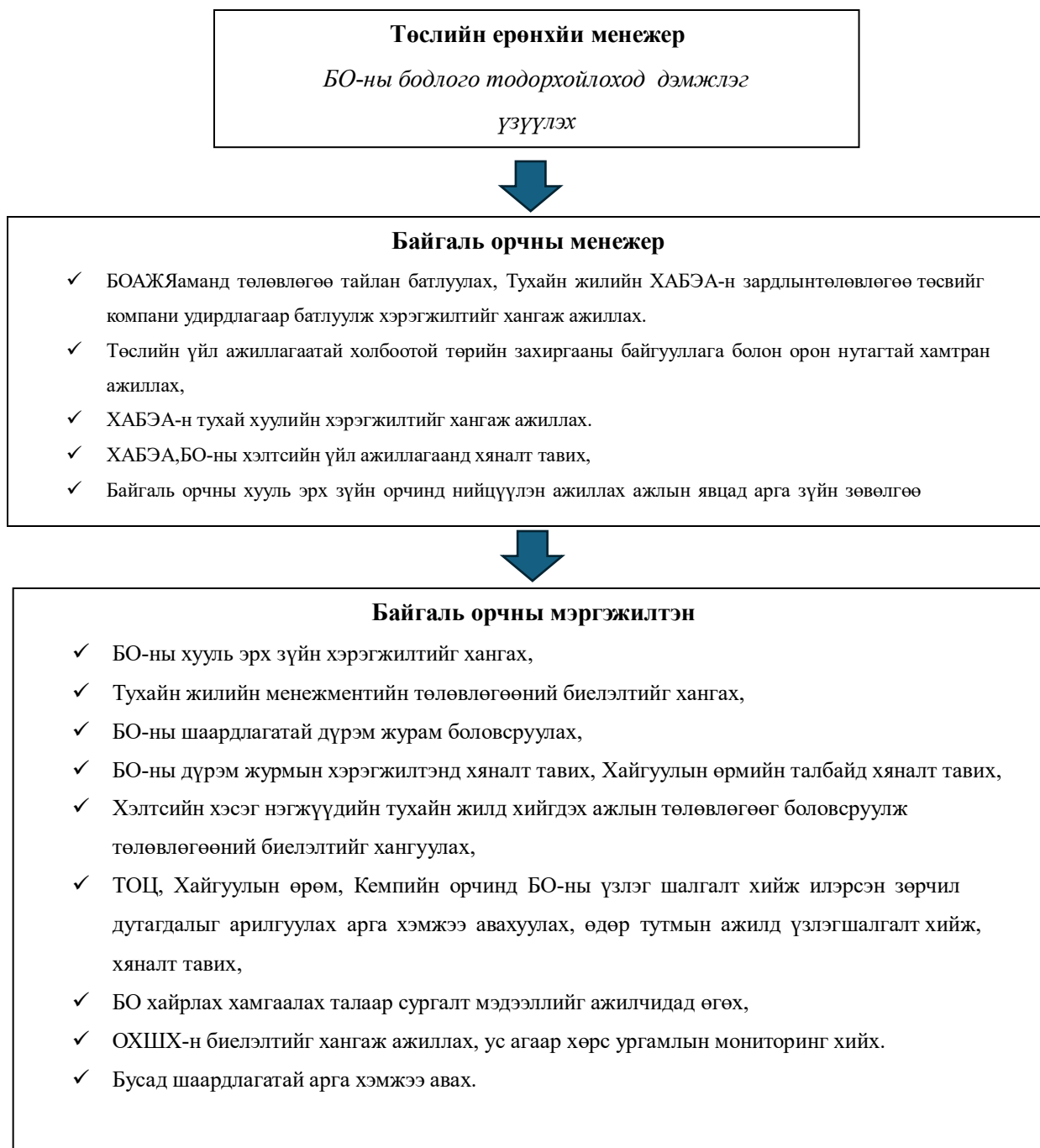
Гурав. Дотоод хяналт шалгалтыг зохион байгуулах нэгж, ажилтан, түүний эрх үүрэг

3.2. Дотоод хяналт шалгалтын нэгж, ажилтан нь тухайн аж ахуйн нэгж, байгууллагын удирдлагад шууд захирагдах бөгөөд зохион байгуулалтын хувьд бусад бүтэц, нэгжээс хараат бус байна.

Дөрөв. Дотоод хяналт шалгалтын үйл ажиллагаа

4.1. Дотоод хяналт шалгалтыг дараахь чиглэлээр зохион байгуулна:

4.1.2. аж ахуйн нэгж, байгууллагын үйл ажиллагааны байгаль орчинд үзүүлэх нөлөөлөлд хийх хяналт шалгалт;

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ХЭЛТСИЙН БҮТЭЦ ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН СХЕМ***Байгаль орчны менежмент төлөвлөгөө ба түүний биелэлтийн тайланг боловсруулах***

Байгаль Орчин Аялал Жуулчлалын Сайдын 2019.10.29-ний өдрийн А/618 тоот тушаалын хавсралт "Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах журам"-ын дагуу 2025 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө болон Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайланг боловсруулсан.

БОАЖЯ болон аймгийн БОАЖГ-аас зохион байгуулсан сургалт, семинарт хамрагдах

Байгаль орчны мэргэжилтнүүдийн боловсролыг дээшлүүлэх зорилгоор 2025 онд Гурвантэс сумаас ямар нэгэн арга хэмжээ сургалт зохиогдоогүй болно. Иймд манай байгууллага Нийт ажилчиддаа Метан хийн олборлох явцад үүсэж болох Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал болон Байгаль орчны эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор Монголын газрын тос судлаачдын нийгэмлэгтэй хамтран Нүүрсний давхаргын метан хийн олборлолтын ажилчины сургалтыг зохиог байгууллаа.



Зураг 68. Байгаль орчны мэргэжилтэн сургалтанд хамрагдсан сертификат

Ажиллагсдыг эрүүл мэндийн үзлэгт хамруулах

Ажилчдыг үйлдвэрийн болон бусад гаралтай өвчин эмгэгээс урьдчилан сэргийлэх, илрүүлэх зорилгоор Улаанбаатар хот Баянзүрх дүүрэгт байрлах Итгэл мед эмнэлэгтэй хамтран гэрээ байгуулж эрүүл мэндийн бүрэн шинжилгээнд хамруулсан.

“Тэлмэн ресурс” ХХК-ны ажилчдын урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн тайлан

Итгэл эрүүл мэндийн төв нь “Урьдчилан сэргийлэх үзлэг хийх гэрээ”-ний хүрээнд 2025.10.01-нээс 2025.11.30 өдрүүдэд “Тэлмэн ресурс” ХХК-ны ажилчидад урьдчилан сэргийлэх үзлэгийг зохион байгуулсан.

Урьдчилан сэргийлэх үзлэг, оношилгооны багцад дараах шинжилгээнүүд хийгдсэн. Үүнд:

Цусны ерөнхий шинжилгээ

Шээсний ерөнхий шинжилгээ

Биохими

Хэвлийн хэт авиа (ЭХО) оношилгоо

Эмэгтэйчүүдийн (ЭХО) оношилгоо

Ходоодны дуран

Цээжний рентген зураг

Дотрын эмчийн үзлэг

Шинжилгээнд илэрсэн өөрчлөлт :

Нийт 19 ажилтанд урьдчилсан сэргийлэх үзлэгийн лабораторийн шинжилгээг хийлээ. Ингэхдээ цусны дэлгэрэнгүй шинжилгээг /27 үзүүлэлтээр/, биохимийн шинжилгээг /9 үзүүлэлтээр/, шээсний ерөнхий шинжилгээг /44 үзүүлэлтээр/ витамин Д, кальци, сахарын 3-н сарын дундаж үзэх шинжилгээг тус тус хийсэн.

 ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ҮЗЛЭГИЙН ХУВААРЬ 10-P CAP 2025							УРЬДЧИЛАН СЭРГИЙЛЭХ ҮЗЛЭГТ ОРОХОД АЖИЛЧДИЙН ХУВААРИЙН
SUN	MON	TUE	WED	THU	FRI	SAT	1. Генетикийн шинжилгээний сүрьеэ шалгах -Цусны алтас, өдөр баян үед 8-12 цагийн үед авна. -Биедэгддэггүй тэмдэглэл өдөр 4 үед авна. -Цусны эвэлд өдөр үйлдвэрлэлийн үеэс байгаа. -Шинжилгээний өдөр өдөр, тэмдэг хэргээр байна. -Төлөөлөгчийн сүрьеэ байгаа, үед өдөрөөр хэргээр байгаа авна.
			1	2	3	4	2. Биохимийн шинжилгээний сүрьеэ шалгах -Цусны алтас, өдөр баян үед 8-12 цагийн үед авна. -Биедэгддэггүй тэмдэглэл өдөр 4 үед авна. -Цусны эвэлд өдөр үйлдвэрлэлийн үеэс байгаа. -Шинжилгээний өдөр өдөр, тэмдэг хэргээр байна. -Төлөөлөгчийн сүрьеэ байгаа, үед өдөрөөр хэргээр байгаа авна.
5	6 1. Гантуулга 2. Ерөөгэрэл 3. Жавхлан	7 1. Болор	8 1. Наран-Учрал 2. Билүүн 3. Сумлаабазар	9	10 1. Мөнхбат 2. Булганхангай 3. Номуун 4. Тэмүгэн	11	3. Хэвлийн эрхний шинжилгээний сүрьеэ шалгах -Шинжилгээ өдөрөөр үед өдөр 18 цагийн үед, өдөр хэргээр, өдөр 18 цагийн үед, өдөр хэргээр, Бүдэг бүдэг хэргээр /хэрэг өдөрөөр хэргээр/ хэргээр байгаа авна.
12	13 Shift-W-A 1. Билэгдэмбэрэг 2. Мөнхбаяр 3. Бямбажав 4. Санги	14	15	16 1. Халиун	17	18	4. Хэвлийн эрхний шинжилгээний сүрьеэ шалгах -Шинжилгээ өдөрөөр үед өдөр 18 цагийн үед, өдөр хэргээр, өдөр 18 цагийн үед, өдөр хэргээр, Бүдэг бүдэг хэргээр /хэрэг өдөрөөр хэргээр/ хэргээр байгаа авна.
19	20	21	22	23	24	25	5. Хэвлийн эрхний шинжилгээний сүрьеэ шалгах -Шинжилгээ өдөрөөр үед өдөр 18 цагийн үед, өдөр хэргээр, өдөр 18 цагийн үед, өдөр хэргээр, Бүдэг бүдэг хэргээр /хэрэг өдөрөөр хэргээр/ хэргээр байгаа авна.
26	27 Shift-W-B 1. Мандсайдын 2. Пуравтогтох 3. Чанзүрх 4. Адьяа 5. Булгантанир	28	29	30	31	1	6. Хэвлийн эрхний шинжилгээний сүрьеэ шалгах -Шинжилгээ өдөрөөр үед өдөр 18 цагийн үед, өдөр хэргээр, өдөр 18 цагийн үед, өдөр хэргээр, Бүдэг бүдэг хэргээр /хэрэг өдөрөөр хэргээр/ хэргээр байгаа авна.

Зураг 69. Эрүүл мэндийн үзлэгийн төлөвлөгөө

Хүснэгт 8. Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага, зохион байгуулалтын зардал

№	Төлөвлөсөн арга хэмжээ	Урьдчилан тооцсон төсөв, төг	Хэрэгжүүлэх хуваарь				Хариуцсан албан тушаалтан	Тайлбар
			Хуваарь					
			I	II	III	IV		
1	Байгаль орчин хариуцсан хэлтэс, нэгжийг байгуулах	Үйл ажиллагааны зардал	+	+			Гүйцэтгэх захирал	Байгаль орчныг хамгаалах тухай хуулийн 31-р зүйл 2 заалт МУЗГ-ын 2011 оны 311-р тогтоолын 4.1.2, 1.2, 2.1, 3.2 дугаар заалтууд
2	Байгаль орчны менежмент төлөвлөгөө ба түүний биелэлтийн тайланг боловсруулах	Үйл ажиллагааны зардал			+	+	БО хариуцсан мэргэжилтэн	БОАЖ Сайдын 2019.10.29-ний өдрийн А/618 тоот тушаал
3	БОАЖЯ болон аймгийн БОАЖГ-аас зохион байгуулсан сургалт, семинарт хамрагдах	3,000,000		+			БО хариуцсан мэргэжилтэн	Ажилчдын байгаль орчны Боловсролыг дээшлүүлэх
4	Ажиллагсдыг эрүүл мэндийн үзлэгт хамруулах, эрүүл мэндийн тандалт судалгаа хийх	Үйл ажиллагааны зардалд багтсан		+	+		“Тэлмэн ресурс”ХХК	Ажилчдыг үйлдвэрийн болон бусад гаралтай өвчин эмгэгээс урьдчилан сэргийлэх
Нийт							3,000,000	

АРВАН ХОЁР. БОМТ-НИЙ БИЕЛЭЛТИЙГ НӨЛӨӨЛЛИЙН БҮСИЙН ОРШИН СУУГЧИД, ОРОЛЦОГЧ ТАЛУУДАД ТАЙЛАГНАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Төсөл хэрэгжүүлэгч нь Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2019 оны 10 дугаар сарын 29-ний өдрийн А/618 тоот тушаалын хавсралт Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулах, Хянан батлах, тайлагнах журмын дагуу тухайн жилийн БОМТ-г боловсруулж батлуулах ба БОМТ-ний биелэлтийг тайлагнах үүргийг хүлээнэ. Төсөл хэрэгжүүлэгч тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг ханган биелүүлж түүний үр дүнг тусгасан биелэлтийн тайланг 11 дүгээр сарын 01-ний дотор дээр дурдсан журмын 3-р хавсралтын дагуу гаргаж, харьяалагдах аймгийн байгаль орчны газарт 3-аас доошгүй хэвлэмэл хувь болон цахим хэлбэрээр хүргүүлнэ. Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай хуулийн 9.8-д заасны дагуу төсөлд ерөнхий үнэлгээ хийсэн байгууллага тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн тайланг хүлээн авч, түүнд хийсэн ажлын хэсгийн дүгнэлтийг үндэслэн биелэлтийг хянаж, дараагийн жилд хэрэгжүүлэх байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хянаж батална. Төсөл хэрэгжүүлэгч нь байгаль орчныг хамгаалах хууль тогтоомж, батлагдсан байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээгээр тодорхойлсон сөрөг нөлөөг бууруулах, арилгах арга хэмжээний зөвлөмж, байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг үндэслэн жил бүрийн 12 дугаар сард багтаан дараа оны тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг боловсруулна.

Төсөл хэрэгжүүлэгч нь Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2019 оны 10 дугаар сарын 29-ний өдрийн А/618 тоот тушаалын хавсралт Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулах, Хянан батлах, тайлагнах журмын дагуу тухайн жилийн БОМТ-г боловсруулж батлуулах ба БОМТ-ний биелэлтийг тайлагнах үүргийг хүлээнэ. Төсөл хэрэгжүүлэгч тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг ханган биелүүлж түүний үр дүнг тусгасан биелэлтийн тайланг 11 дүгээр сарын 01-ний дотор дээр дурдсан журмын 3-р хавсралтын дагуу гаргаж, харьяалагдах аймгийн байгаль орчны газарт 3-аас доошгүй хэвлэмэл хувь болон цахим хэлбэрээр хүргүүлнэ. Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай хуулийн 9.8-д заасны дагуу төсөлд ерөнхий үнэлгээ хийсэн байгууллага тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн тайланг хүлээн авч, түүнд хийсэн ажлын хэсгийн дүгнэлтийг үндэслэн биелэлтийг хянаж, дараагийн жилд хэрэгжүүлэх байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хянаж батална. Төсөл хэрэгжүүлэгч нь байгаль орчныг хамгаалах хууль тогтоомж, батлагдсан байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээгээр тодорхойлсон сөрөг нөлөөг бууруулах, арилгах арга хэмжээний зөвлөмж, байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг үндэслэн жил бүрийн 12 дугаар сард багтаан дараа оны тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг боловсруулна.

Цахим тайлан

Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2019 оны 10 дугаар сарын 29 – ний өдрийн А/618 тоот тушаалын хавсралт БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ БОЛОВСРУУЛАХ, ХЯНАН БАТЛАХ, ТАЙЛАГНАХ ЖУРАМ-ын ТАВ. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ, ТҮҮНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАНГ ЦАХИМ МЭДЭЭЛЛИЙН САНД ОРУУЛАХ гэж заасныдагуу <https://eic.mn/envmng/login.php> цахимхуудсанд тайлангаа оруулсан.

Орон нутгийн удирдлага, хөндлөнгийн хяналт, олон нийтэд тайлагнах

2025 оны 3 сарын 22 нд Засгийн газрын гишүүд болон Өмнөговь аймгийн удирдлага “Тэлмэн Ресурс” ХХК-ийн Гурвантэс-XXXV метан хийн төслийн талбайд ажиллаж үйл ажиллагаатай танилцлаа .

Тус ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүнд Монгол Улсын УИХ-ын гишүүн, Засгийн газрын гишүүн, Аж үйлдвэр, эрдэс баялгийн сайд Ц.Туваан, Сангийн сайд Б.Жавхлан, Зам, тээврийн сайд Б.Дэлгэрсайхан нар болон УИХ-ын зарим гишүүд, Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг Ашигт малтмал, газрын тосны газрын удирдлагууд, Өмнөговь аймгийн Засаг дарга Н.Энхбат, Гурвантэс сумын Засаг дарга Ц.Сумъяа, Шивээхүрэн боомтын удирдлагууд байлцлаа.

Засгийн газрын ажлын хэсгийг “Тэлмэн Ресурс” ХХК-ийн Гүйцэтгэх захирал Ц.Наран-Учрал, Захиргаа хариуцсан захирал О.Билгүүн нар болон төслийн багийнхан хүлээн авч төслийн талаар дэлгэрэнгүй танилцуулга хийж, төслийн ач холбогдол болон сүүлийн жилүүдэд хэрэгжүүлж буй ажлууд, төслийн явц, үр дүн, цаашдын хэтийн төлөвлөгөөг УИХ, Засгийн газрын гишүүдэд танилцуулсан билээ.





Зураг 70. Төлөөлөгчид төслийн талбайтай танилцаж буй байдал

Хүснэгт 9. БОМТ-ийн биелэлтийг нөлөөллийн бүсийн оршин суугчид оролцогч талуудад тайлагнах төлөвлөгөө

БОМТ хэрэгжилтийг тайлагнах	Тайлагнах, хэлэлцүүлэх хэлбэр	Мэдээллийн агуулга	Хугацааны тов	Хэлэлцүүлгээр санал авах чиглэл
БОАЖЯам	Төсөл хэрэгжүүлэгч тухайн жилийн БОМТ-ний хэрэгжилтийн тайлан, дараа оны БОМТ-ний төсөлтэй хамтатган БОАЖЯ нд хүргүүлнэ.	БОМТ-ний хэрэгжилтийн тайлан, гүйцэтгэл	Жил бүрийн 12 дугаар сард	БОМТ-ийн хэрэгжилтийн тайланг хүлээн авч дүгнэлт гаргаж, дараагийн жилд хэрэгжүүлэх БОМТ-г хянан батална.
Төсөл хэрэгжих нутаг дэвсгэрийн Байгаль орчны хяналтын улсын байцаагч, Байгаль орчин хариуцсан мэргэжилтэн	Тоолуурын заалт дээр акт үйлдэн баталгаажуулах	Цооногийн шавхалтаар гарсан, өрөмдлөгийн болон унд ахуйн усны мэдээлэл	Сар бүрийн 25 нд	Жилийн ус ашиглалтын тайлан мэдээлэл илгээх чиглэлээр
Иргэдийн төлөөлөгч, байгаль хамгаалагч	Санал хүсэлт хүлээн авч, төсөлтэй холбоотой мэдлэг мэдээллээр хангах ил тод байх	Байгаль орчны талаар гаргасан санал, гомдолтой холбогдол бүхий бүх төрлийн мэдээлэл	Төсөл хэрэгжих бүхий л хугацаанд	Сонирхогч, оролцогч талуудыг хүссэн мэдээллээр хангах

БҮЛЭГ. 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ НИЙТ ЗАРДАЛ

Хүснэгт 10. 2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний нийт зардал, төг

№	Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний бүрэлпэхүүн хэсгүүд	Нийт зардал, төг
1	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах арга хэмжээний төлөвлөгөө	6,000,000
2	Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө	3,000,000
3	Түүх соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	-
4	Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө	-
5	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө	200,000
6	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр	16,300,000
7	Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө	3,000,000
8	БОМТ – ны биелэлтийг нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнах	-
	НИЙТ	28,500,000